

KRIVOTVORITELJ

Edgar Wallace

Dr. Matafyx@crostuff.net

Velika ordinacija u Ulici Harlev br. 903 isto se toliko razlikovala od prostorija iste namjene, koliko se i gospodin Cheyne Wells razlikovao od prosječnog liječnika.

Bilo je to nešto između primaće sobe i biblioteke, u kojoj je ljubitelj knjiga malo po malo, kako su mu prilike dopuštale, skupljao pojedine primjerke. Pomalo istrošeno pokućstvo odisalo je udobnošću, pa tako i duboki, kožom presvučeni divan postavljen ispred crvenkastog kamina. Dva zida su bila puna polica pretrpanih neobično uvezanim knjigama. Knjiga je bilo i na stolu, novine su bile nemarno bačene na pod, ali nigdje ni traga medicinskim instrumentima, čak ni mikroskopu ili epruveti.

U kutu sobe, nedaleko od prozora kroz koji je ulazilo žuto sunčevo svjetlo, nalazila su se politirana vrata, iza njih bijelo opločena kupaonica, bez kade, ali s mnogo staklenih polica, te stol sa staklenom pločom. Pogled na čudne naprave koje su bile tamo mogao je zadovoljiti vaša očekivanja, no pri tom bi se vaše nosnice napunile oštrim mirisom antiseptika. Tu su bili pažljivo zaključani ormari s mnogo redova bočica, te čelični i stakleni pretinci puni malih posuda s uzgojenim bakterijama. No, iako je Peter Clifton već godinama bio redoviti posjetilac, ta vrata nije nikada vidio otvorena.

Sada je sjedio na naslonu jedne od velikih stolica, njegova lijepa glava bila je okrenuta tako daje mogao vidjeti ulicu, iako ga nije zanimalo veliki automobil koji je stajao uz rub pločnika, ni gornji katovi kuća s druge strane ulice u koje je gledao. No, on je bio osjetljiv čovjek koji se užasavao pokazivati osjećaje, te tada nije želio da - čak niti Cheyne Wells - vidi njegovo lice.

No upravo je, trgnuvši glavu unazad, susreo pogled čovjeka tamnih očiju koji je raširenih nogu stajao ispred kamina, s cigaretom koja mu je visila s usana.

Dr. Matafyx@crostuff.net

Gospodin Wells je bio prilično mršav i to ga je činilo višim no što je zapravo bio. Tamno, mrzovoljno lice, urednih crnih brkova bilo je gotovo zlokobno u svojoj mirnoći, no kad se smiješio, mijenjao se cjelokupni izgled njegova lica. A gospodin Wells se upravo smiješio.

Petar je duboko uzdahnuo, ispruživši svoja dva metra kostiju i mišića.

- Bila je sreća za mene što sam onog dana zabunom pomislio da si zubar! - rekao je.

U njegovu je osmijehu bilo nervoze i napetosti koja, naravno, gospodinu Donaldu Chevneu Wellsu nije promakla.

- Drago moje momče - kimnuo je glavom - bilo je to na obostranu korist, jer ti si najdarežljiviji pacijent kojeg sam ikada imao. I blagoslivljam telefonsku centralu koja je Ulicu Harlev 903 i dalje smatrala stanom gospodina koji je otišao tjedan dana prije nego što sam se ja uselio.

Petar se ponovno nasmijao.

- Čak si mi izliječio onaj stari kutnjak - rekao je. Smiješak je nestao s liječnikova lica.

- Nisam izliječio ništa drugo osim tvojih sumnji. Pravo jamstvo u koje moraš vjerovati je ono Sir VVilliamu Clewersa. Ja se ne bih usudio dati tako konačan sud kao on, pa ti i sad kažem da, iako je uklonjena velika opasnost, ti podliježeš napadima o kojima sam ti govorio. Nisam smatrao potrebnim da tu mogućnost razmotrim sa Sir VWilliamom, no ti se možeš ponovo konzultirati, ako želiš.

Petar je snažno zatresao glavom.

- Ubuduće ću nadaleko zaobilaziti Ulicu Harlev - rekao je i brzo dodao: - To je prilično neugodno.

Liječnik je kimnuo u znak odobravanja.

- Bio bi lud kad to ne bi učinio - rekao je i naglo promijenio predmet razgovora.

- U koliko sati je ta zanimljiva svečanost?

Vidio je kako se čelo njegova pacijenta na trenutak namrštilo. To je bilo zaista neobično ponašanje za vrlo bogatog i vrlo zgodnog mladića koji se trebao vjenčati s najzgodnijom djevojkom koju je Chevne Wells vidio u svom životu, pa ipak liječnik baš nije bio iznenađen.

- U ... ovaj... dvanaest i trideset. Doći ćeš, zar ne? Primanje je u Ritzu, a kasnije odlazimo u dvorac Longford.

Mislio sam da će Jane radije izabrati put u Evropu, no, čini se da je prilično željna Longforda.

Neko vrijeme nije se ništa čulo osim tihog kucanja švicarskog sata na okviru kamina. Tada:

- Čemu se mrštiš? - upita VVells pažljivo promatrajući lice svoga pacijenta. Peter je nesigurno mahnuo rukom.

- Bog zna, zapravo. Samo ... bilo je to tako čudno udvaranje... s tim Damoklovim mačem iznad glave. A i Jane je ponekad... kako da kažem... "hladna" nije prava riječ. Ne možeš prodrijeti u njene misli. Postaje stranac, a to me plaši. Cijela stvar je krivo počela, nismo uspjeli slijediti jedno drugo. Nastavit ću s miješanjem svojih metafora dok god ne unesem malo svjetla u sve to. Smiješak je iskrivio kutove usana Chevea Wellsa.

- Ja sam vas upoznao, to je bio prvi krivi korak - rekao je. I...

- Ne budi glup: to je bila jedina prava stvar Donalde, ja obožavam Jane. Nema stvari na svijetu koju ne bih za nju učinio. Plaši me što se ja osjećam tako, a ona ne. A nema ni razloga zbog kojeg bi se trebala tako osjećati, to me jedino tješi. Nekako sam upao u taj miran dom i postao paklenska smetnja, gotovo sam je prisilio na vezu koja i nije nikakva veza. Stisnuo je zube i opet poprimio onaj napeti zabrinuti izraz.

- Donalde, ja sam je kupio - rekao je mirno i sada se liječnik glasno nasmijao.
- Imaš bujnu maštu, prijatelju: kako je možeš kupiti? Glupost!

Ali, Peter je kimao glavom.

- Naravno, nisam rekao: "Želim vašu kćer - dat ću vam za nju sto tisuća funti." Ali kad sam, tapkajući poput nespretne budale, prikli-ještio Leitha u njegovoj radnoj sobi i izlanuo da bih položio tu svotu ako se oženim ... a Jane sam vidio samo dva puta! Imao sam ideju koja je slomila njegov otpor... Nisam siguran ... Osjećam se prilično odvratno zbog toga. Znaš li da nikada, nisam poljubio Jane?

- Ja bih to učinio još danas - odgovori drugi suho.

- Djevojka koja se prekosutra udaje očekuje neki znak. Petar je prošao prstima kroz svoju neurednu smeđu kosu.

- To je loše, zar ne? - upitao je. - Ja sam kriv, naravno ... jednom me uhvatila panika. Pitao sam se je li čula nešto o meni. Ti /naš što mislim. Ili je, možda, postojao neki dogovor koji sam ja poremetio, Hale, na primjer...

- Zašto bi ona ...

Netko je lagano zakucao na vrata ordinacije.

- To je moja supruga - rekao je VVells. - Smeta li ti da uđe, želiš da i dalje razgovaramo?

- Dosta sam se napričao - rekao je Peter tužno. Krenuo je prema vitkoj mladolikoj ženi koja je ušla. Majorie Wells je imala tridesetpet godina, ali je izgledala deset godina mlađa iako je bila još tamnije puti od svog supruga.
- Rekli su mi da si ovdje - rekla je kratko se osmjehnuvši. -?Avio mladoženja!
I, usput, vidjela sam jutros mladu, blistavu kako i priliči, s pogrešnim čovjekom!

Ako je i primijetila suprugov pogled, pravila se kao da je se to ne tiče. I u najnevinijem Marjorieninom komentaru bilo je bar malo zlobe, a njezina primjedba nije baš bila bezazlena.

Donald je prihvatio izazov.

- S pogrešnim čovjekom?... Da to slučajno nije bilo Basil Hale?

Vidio je kako Peterove sive oči upitno gledaju Marjorie. Prilično se lako trgnuo taj mladi čovjek, koji je jednoć bio zamjenik šerifa u Gwelu i objesio vođu pobunjenika L'chwea.

- Naravno, daje to bio Basil. jadni stari Basil! Sigurna sam da se bijedno osjeća ...

- Zašto? Zašto bi se trebao bijedno osjećati?

Kad bi glas Chevnea Wellsa poprimio ovakav metalni prizvuk, njegova supruga bi postajala krotka i skrušena.

- Ja sam zaista zlobna brbljavica, zar ne? Jako mi je žao, Peter. Uzeo je svoj šešir smiješeći se nekoj skrivenoj šali.

- Da, jesi - rekao je mračno. - Ti mom srcu zadaješ više boli nego bilo koja druga žena koju poznajem. Dođi sutra na večeru, Wells.

Liječnik je kimnuo.

- Morat će to biti momačka večer - rekao je značajno. - Ne mogu te valjda rastužiti večer prije tvog vjenčanja.

Otpratio je Petera do vrata i čekao na gornjoj stepenici dok rolls nije nestao skrenuvši u Ulicu Wigmore. Tada se vratio u ordinaciju.

- Što je zapravo s Peterom, izgleda dosta zdravo? upitala je nevezano, kao da je tek sada postala svjesna Peterovih učestalih posjeta.

- Rekao sam ti već šest puta Marjorie da ne raspravljam o svojim pacijentima, čak ni u snu. I Marjorie - Peter ... ovaj razumiješ ... Dakle, što je? Na vratima je stajala služavka. Držala je srebrni pladanj na kojem je bila mala zatvorena kuverta. Nije bilo adrese, no on je rastrgao omot i izvadio karticu. Proučavao ju je.

- U redu. Uvedite gospodina Roupera. Možete ići - rekao je i obratio se supruzi: - S tobom ću poslije razgovarati o Peteru, a i o drugim stvarima. Još nije završio rečenicu, a ona je izišla iz sobe.

Muškarac koji je ušao bijaše visok, širokih ramena, s nešto sijede kose, a držao se poput vojnika. Chevne VVells je zatvorio vrata i ponudio posjetiocu stolicu.

- Sjednite, inspektore.

Glavni inspektor Moses Rouper je pažljivo položio na stol svoj šešir, skinuo smeđe kožne rukavice i zabrinuto posegnuo u džep svog ogrtača. Izvadivši debelu kožnu lisnicu, sjeo je.

Žao mi je što vam smetam, doktore - počeo je. - Znam da ste zaposleni, no morao sam vas vidjeti.

Gospodin VVells je čekao, čudeći se.

- Evo je! - prekapajući po lisnici inspektor je našao presavijeni papir te ga je raširio na stolu. - Novčanica od pedeset funti. Nismo ništa otkrili osim da je vaše ime otisnuto na poledini - rekao je, učvrstio svoj cviker i pročitao:

- D. Chevne VVells, MRSC 903, Harlev Street.

Dao je novčanicu liječniku, koji ju je okrenuo i vidio izbljedje-li purpurni pečat.

- Da - rekao je - to je moj pečat.

- Služim se njime u različite svrhe. No ne sjećam se da sam ga otisnuo na ovu novčanicu.

- Da li se sjećate kad ste izdali tu novčanicu ili od koga ste je dobili?

Chevne VVells je mislio.

- Da, pedesetice su dosta rijetke. Dobio sam je od pacijenta, gospodina Petera Cliftona. Izdao sam je na utrka u Kempton Parku: volim se povremeno kladiti, a mrzim profesionalne kladionice.

Detektiv se vedro nasmiješio.

- I izgubili ste?

Gospodin VVells je zanijekao glavom i nasmiješio se.

- Zapravo dobio sam nekoliko stotina. Rouper je brzo pisao na poledini kuverte.

- Gospodin Peter Clifton. Mislim da ga poznajem - rekao je. - Ima stan na Carlton House Terrace.

- Ali u čemu je tajna? - upitao je VVells i dodao dobro raspoložen: - Ne sumnjate valjda da ju je on ukrao?

Inspektor je završio s pisanjem, prije nego što je odgovorio.

- Ne, gospodine. Ali ova novčanica je krivotvorena. To je najlošije djelo Mudrog. Odao gaje papir.

Nije bilo potrebno raspitivati se o Mudrom. Već punih pet godina njegov neovlašteni prodor u optičaj novca uzbuđivao je svijet bankara. Toliko je već dugo bio aktivan da se nitko više nije sjećao tko ga je tako prozvao. (Zapravo,

bio je to policajac u i oku istrage koju je vodio protiv jednog od agenata Mudrog.)

- Do sada se nije prihvaćao engleskih novčanica - rekao je Kouper. - Počeo je s Bank of Africa, zatim se okrenuo švicarskoj federalnoj banci, potom je radio US novčanice od stotinu dola-i a, te se vratio na Bank of France. Mislili smo da će ponovno po-icti sa Sjedinjenim Državama; pronašli smo jednu novčanicu u Parizu, tako smo došli do neugodnog zaključka da momak nimalo nije patriot.

1 Iripavo se nasmijao i zakašljao.

- Niste izgubili vaš novac - uvjeravao je zabrinutog liječnika. Banka je dobila novčanicu, a ja sada želim dobiti čovjeka koji ju je krivotvorio.

Wells je otvorio mali zidni sef i izvadio neku knjigu.

- Želim da budemo potpuno sigurni - rekao je brzo okrećući listove. Nakon nekoliko trenutaka je zastao. - Ovdje je: gospodin Peter Clifton, 52 funte i 10 centi u gotovini. Nikada mi nije platio čekom.

- Broj?

- Ne, nisam zapisao broj. Nikada to ne činim. Bio bi to prilično težak posao. Većina ljudi koji dolaze plaćaju mi u gotovini.

Detektiv je očima preletio stranicu.

- Datumi se podudaraju - dodao je, vadeći iz džepa smeđu knjižicu i listajući je. - Da, Kempton je bio istog dana. Hvala vam, doktore.

Cheyne Wells gaje otpratio do vrata. Kad se vratio, lice mu je bilo namršteno i zabrinuto - ali se nije uzbuđivao zbog falsifikata. Ako je postojala i jedna stvar u koju je bio siguran, onda je to bila činjenica da on nije otisnuo svoje ime na poledinu te novčanice. Tko je to učinio? I s kojom namjerom?

- Jesi li danas vidjela Petera?

John Leith je podigao pogled sa svojih večernjih novina kao da mu je to pitanje slučajno palo na um.

- Ne, tata.

Gospodin Leith je nastavio proučavati dnevne novosti. Bio je 10 krepak čovjek s dugom bradom koja je nekad bila zlatna, a sada potpuno sijeda.

Zidovi otmjene sobe u kojoj su sjedili isto kao i visoki prozori opravdavali su naziv atelje. Svaki djelić zida je bio pokriven njegovim pejzažima, studijama, kopijama velikih majstora. Bila mu je navika jadikujući priznati da ga je udobnost uništila kao umjetnika. Nakon nekog vremena spustio je novine i prepustio se svojoj omiljenoj temi.

- Ako siromaštvo ne potiče čovjeka, on je samo besposličar bez mašte. Kad čovjek mora slikati ono što publika želi on se mukotrpno probija do svoje veličine. Svi majstori su napravili svoja najbolja djela po narudžbi, Murillo, Leonardo, Bellini, Mi-i helangelo, robovi u kapelama, svaki od njih! Greuze je đavolski slikao da bi svoju ekstravagantnu babu opskrbljivao novcem, Morland je pravio plakate, Gainsborough se bavio svojim vojvotkinjama; ako si umjetnik može priuštiti da sam bira teme, on je gotov!

Ali nju nisu zanimali umjetnici. Podvivši noge, nagnula se preko okruglog ruba divana, rukama je držala glavu i ozbiljnim pogledom gledala jedino biće na svijetu koje je voljela bez ikakvih ograda.

- Mi smo strašno bogati, zar ne, tata? Skupio je svoje bradom obrasle usne.

- Prilično, draga.

- Zašto se onda moram udati za Petera? Znam da je grozno bogat, ja zaista mislim da mi je drag iako me ponekad plaši izraz njegova lica ... i mislim da bi mi se mogao još više svidjeti... da .. da se ne moramo tako strašno žuriti. Lijeno se nagnuo i uhvatio je za ruku.

- Dragica moja, ja to želim. Želim vidjeti da si se sredila. Pogledala gaje uplašeno.

- Da nisi bolestan, tata?

Njegov glasni smijeh bio je umirujući odgovor.

- Ne, nisam bolestan - rekao je dobro raspoložen.

- Ništa ne skrivam od tebe. Samo želim da se udaš. On je dobar mladić, i kao što kažeš, neopisivo bogat.

- Kako je zaradio sav taj novac? - upitala je, a to je pitanje znala postavljati i prije. - Peter nikad ne govori o svojim rođacima, nemoguće je naslijediti golemo bogatstvo, a da svi to ne znaju. Basil kaže ...

- Basil kaže mnogo toga što ne bi trebao - prekinuo ju je. Glas gospodina Leitha bio je miran, no shvatila je da Basil toga trenutka nije baš popularna tema.

- Peter ti se nije javio, je li?

- Da, javio se. Telefonirao je. Neki policajac je bio kod njega zbog krivotvorene novčanice od pedeset funti, a na kojoj je bilo otisnuto ime Donalda Wellsa, i Peter je bio prilično uzbuđen; znaš kakav tada postaje njegov glas, smiješno visok.

- Krivotvorena novčanica od pedeset funti, to ima veze s momkom kojeg zovu Mudri - reče gospodin Leith vrativši se svojim novinama. Istovremeno je čitao i mislio na glas: - Hulja, Uхватit će ga!... Hm, ali Peter ... pametan je to momak. I on je opterećen bogatstvom, mogao bi biti velik kao Zohn. Zaista,

Pe-terovi klišeji su divni. Sjećaš li se onih predivnih koje je napravio za tebe ...?

- I koje si ti izgubio - optužila ga je, a on se poput čovjeka srednjih godina tužio na svoje loše pamćenje.

- Ne mogu se sjetiti gdje sam ih, do đavola, ostavio. Nekamo sam išao i stavio ih u džep, zakleo bih se da sam ih ostavio u vlaku.

Pustila ga je da govori jer je bila potpuno zaokupljena sobom.

- I kad već govorimo o stvarima koje se gube ... - kimnula je - tata, zar ne shvaćaš da ću se udati za četrdeset osam sati! A ja to nimalo ne želim; zar to nije grozno?

Čovjek s bradom je spustio novine i naginjući se lupnuo po kutiji za cigare, otvorio je i izvadio prvu cigaru koja mu je došla pod ruku. Gotovo istovremeno je odgrizao vrh i zapalio je.

- Postoji tisuću velikih iluzija mladosti - snažno je povukao dim. - A možda još i dvije - tri više. No, jedna od važnijih je ta da su sve buduće mladenke u posljednjih 48 sati izvan sebe od sreće i nestrpljenja. Sve mladenke vjeruju u budućnost i nijedna, ili samo nekoliko sirotica gaji neke ozbiljne sumnje u tom pogledu.

Gledao ju je preko svojih naočala.

- No, u zbilji one sumnjaju, i te kako sumnjaju, draga moja. Mladi ljudi koji vole jedan drugoga jednakim žarom su iznimke.

- Zapravo, moj položaj je strašno normalan! - potvrdno je kimnula toj mogućnosti. - Dakle to., to nije ugodno. Osjećam da bih trebala nešto reći, predati svoje osjećaje i strahove i ovjeriti ih pri komisiji za budale. Drugim riječima, želim biti poštena prema Peteru, a to nisam.

Kad se kvaka okrenula, pogledala je prema vratima i namjestila se u ljupkiju pozu. Gospodin Leith je podigao glavu i zagledao se u gosta.

- Želim razgovarati s tobom, Basil - rekao je.

- Zvuči kao grdnja: što sam učinio?

Bilo je dana kad je Jane mislila da mrzi Basila: obično je to bilo onda, žene često gaje oprečne osjećaje, kad bi se Basil Hale posebno trudio da joj ugodni. Imao je okruglo, svježije lice, kosa mu je bila crvenkasta i stalno se smiješio. Postojalo je jedno razdoblje njihova poznanstva kad je njegova sigurnost iritirala Jane Leith, pa čak i izazivala tračak nemira u njoj. Instinktivno je znala da njegova smjelost ne poznaje granica, daje u duši pravi razbojnik koji uzima ono što želi, ne pitajući nikoga za dopuštenje, ne bojeći se ničijih zamjerki. Bio je strašno daleko od slike zavodnika kakvu je ona zamišljala. Nije bio zgodan, naginjavao je debljini, ali njegova je vitalnost bila neizmjerena. Znao je izvući

nešto iz svakog muškarca ili žene koje bi opčarao i ostavio ih na kraju nepokretne i iscrpljene.

Sada je stajao kraj vrata, s ushićenim osmijehom na rumenom licu, nimalo zbunjen zloslutnim tonom njezina oca ili neodobravanjem u njezinim očima. Zračio je sve od ozarenog lica pa do vrha svojih ulaštenih cipela. Jedan dijament je svjetlucao među gumbima od oniksa na njegovom bijelom prsluku, dvije još veće točke sjajile su s njegove košulje, čak je i gardenija u za-pučku njegova sakoa bila najbolje kvalitete.

- Što nije u redu? Čemu tolika potištenost? Idem na ples umjetnika, a ti Jane?

- Jane ne ide ni na kakav ples, umjetnički ili bilo koji drugi. Želio bih ti reći nekoliko riječi, Basil.

Leith je ustao sa stolice i pokazao glavom u smjeru svoje radne sobe, u koju se ulazilo iz ateljea.

- O Bože! Nećeš me valjda grditi, zar ne? - Basil je hihotao. -Zaustavi ga, Jane! Sve ću podnijeti ako pođeš na ples. Skoči i navuci nešto jednostavno i skupo. Jane, večeras izgledaš božanstveno, tako mi nebesa! Pravo je oskrvrnuće udati se za onaj dosadni spomenik vrlina ...

- Hale!

Kad bi ga gospodin Leith oslovio po prezimenu, Basil bi se rijetko prepirao. Kad su se vrata radne sobe zatvorila za njima, Jane je začula zujanje zvonca na ulaznim vratima i brzo došla do velikog prozora. Veliki rolls stajao je pred vratima u Avenue Road. Da li se uplašila ili zabrinula? Iz nekog njoj nepoznatog razloga bila je ljuta. Nije si mogla dopustiti da u to povjeruje - ali nije ni mogla pobjeći od tog poraznog otkrića. Čovjek za koga se trebala udati za 48 sati bio joj je već sada dosadan!

Jako se trudila da se pravi sretnom pred njim, čak joj je uspjelo unijeti toplinu u svoj pozdrav što je njega ugodno iznenadilo. Mrzila je samu sebe zbog te prijekare. Nosio je svoje najotrcani-je odijelo i bio neobično nervozan i šutljiv. Ona, pak, nije bila dovoljno uobražena da bi shvatila da on za to ima opipljiv razlog.

Kad je Cheyne VVells rekao da je ona najljepša žena u Londonu, bilo je to više smiono nego pretjerano. Imala je sve uobičajene karakteristike - besprijekornu kožu koja se uklapala u prirodni šarm izražaja i ljupkost figure. No, postojalo je tu nešto što nije bilo ni lik ni oblik, jedna nestalna ljepota prebivala je negdje iza sivih očiju - jasan miomiris poput tropskog svitanja, poput sunovrata koji rastu na padini spuštajući se prema moru.

- Nisam te očekivala. Zvučalo je užasno otrcano.

- Ne - rekao je malo promuklo - ni ja nisam mislio da ću doći. No, razmišljao sam o nekim ... stvarima. Ti znaš o kojim je stvarima riječ...

Ponavljanje i isprekidane rečenice bile su uobičajene u Petero vom načinu izražavanja.

- O kojim stvarima?

- O tebi najviše. Bojim se da sam bio prilično... ovaj ... kako da kažem, znaš

...

Znala je, ali mu nije htjela pomoći. Pronalazila je neko ružno zadovoljstvo u vlastitoj okrutnosti.

Dakle, o tebi i o svemu. Je li u redu oženiti se tobom kad ti nisi luda od sreće, mislim, no ... nisi, zar ne?

Jedan divlji trenutak imala je poriv da mu kaže istinu, smirila se uvjeravajući ga u svoje prijateljstvo.

- Ti nisi došao sve raskinuti, zar ne, Peter? Kakva lažljivica! Bila je zaprepaštena dvoličnom zabrinutošću u svom glasu.

- Ovaj ... ne. Mislio sam da bi ti trebala reći... znaš?

- Ti bi želio da ja raskinem?

Tada je postala svjesna opasnosti situacije. Zaprepašteno je shvatila da će povratak njezinog oca ovu maglovitu mješavinu natucanja i poluizrečenih namjera dovesti do neminovnog kraja.

- Ne budi smiješan. Naravno, ni u snu ne bih učinila nešto tako ...

Zastala je tražeći riječ, odbacila je "apsurdno" kao neodgovarajuće rješenje.

Na sreću, on je popunio prazninu. Naravno, ako to dugi uzdah olakšanja može učiniti.

- Žao mi je, prilično sam zabrinut večeras. Jedan momak iz Scotland Yarda je bio kod mene. To sam ti rekao. Podmuklo obožavam Scotland Yard: kao dijete sam bio u rodezijskoj poli-
i-iji.

- Jesi li u Rodeziji pronašao rudnik zlata?

Nasmijala se svom pitanju, no, to gaje upitala namjerno. Njegova zbunjenost ju je zapanjila.

- Ne ... Ja sam ... ovaj ... naslijedio sam ga... od svog oca. Mogla se zakleti da mu je ruka koju je podigao prema licu drhtala, on je, čini se, shvatio da mora objasniti svoje uzbuđenje.

- Kako si me iznenada to upitala! Osjećao sam se kao da sam ukrao taj novac.

Netremice ga je gledala čvrstim pogledom.

- Ja te nisam ni pitala za novac. Šalila sam se. Ja ni ne znam mogu li se u Rodeziji naći rudnici zlata.

U neugodnoj tišini koja je nastala, ustanovila je da svakih nekoliko sekundi izgovara novu laž.

On je bio tip muškarca (zaključila je) na kojem bi joj većina (I jcvojaka pozavidjela. Dala bi mu najvišu ocjenu za izgled - takvo bi je lice obično fasciniralo. Pravilan nos, čvrsta brada i ve-like, duboko usađene oči. I dobro tijelo, također - pravi atleta. kad bi samo htio govoriti! Da ima bar malo od Basilovog samouvjerenog držanja ili da je svjetski čovjek kao Donald VVells! Sjedio je tamo, očito najnervozniji posjetilac koji je ikada došao u atelje, doslovce lomeći prste i pokušavajući, na svoj sme-mii način, razgovarati o vremenu i klišeima.

John Leith je prvi izašao iz radne sobe, za njim Basil ponešto pokunjen, ne toliko da ne bi mogao namignuti Jane kad je uhvatio njen pogled, ali niti sasvim ušutkan.

- Stvarno, Jane, što je s tim posljednjim trzajem stare cure? I'les umjetnika zove, treba ti samo minuta da se odjeneš. Stari I 'itcr nam neće zamjeriti. Kladam se da želi razgovarati o poslu.

I'ogledom punim iščekivanja pogledala je Petera. Namrštio i-, prvi put otkako se poznaju. To joj je pomoglo da se odluči. Mislim da ću poći, tata - rekla je.

(Iospodin Leith je slegnuo ramenima. Kad je Jane sišla, pre-111 vna, eterična, u zelenom, Peter je već bio otišao. Nekako nije baš uživala te večeri.

Kad je Peter izišao iz svog automobila ispred crkve Sv. Geor-gea, suočio se sa pedeset foto-aparata. Tucet uzbuđenih glasova molio ga je da stane mirno - čulo se divlje škljocanje aparata.

- Hvala vam, gospodine Clifton - rekao je jedan.

- Hvala vama - odgovorio je Peter mehanički.

Što je, zaboga, dovelo ove ljude ovamo? Sve klupe su bile pune, cijela je crkva odisala slatkastim mirisom svijeća. Većina njih - stranci, besposlen narod koji je privučen znatiželjom došao vidjeti kako se novac vjenčava za ljepotu. Dokone žene su otvorenih usta buljile u njega gurkajući jedna drugu - vidio je svog sobara u jednoj, svog slugu sa suprugom u drugoj klupi. Forby se smješкао pun poštovanja, na licu mu se ocrtavala tuga i neizvjesnost.

Možda neće odgovarati novoj gospođi. Bilo je prilično zastrašujuće da tako mnogo života ovisi o jednome. Oko oltara i na njemu bilo je mnogo cvijeća i zapaljenih svijeća. Njegove ruke u rukavicama savijale su rub šešira.

- Imaš li prsten? -Hm?

Mašio se u džep kaputa. Da, bio je tu. Jane je isprva bilo svejedno da li će biti zlatan ili platinast, na kraju se ipak odlučila za prsten od platine.

Marjorie Wells mu se smiješila iz prve klupe. Izgledala je neobično izmoždena i u njenom smiješku nije bilo veselja. Možda je i dalje šutke protestirala što je Donald vjenčani kum. Postala je zagovaratelj običaja po kojem je bila prava nesreća imati ože-njenog kuma, bilo je to apsurdno. Peter je sigurno imao prijatelja. Njegov advokat? I Peterov advokat je bio oženjen - odvjetnici se žene mladi.

Marjorie Cheyne Wells je plakala! Otkrio je to kad je lice okrenula prema njemu i to ga je potreslo. Marjorie nije bila sentimentalna duša.

- Za Boga miloga, koliko dugo već čekamo? - upitao je raz-draženo.

Donald Wells je pogledao na sat.

- Ovdje si tek nešto manje od pedeset sekundi. Nervozan?

- Malo. Volio bih da sam jučer vidio Jane. Bio sam prilično uskogrudan kad je trebala ići na ples s Haleom: želio sam se ispričati.

Wells je jače stisnuo svoje tanke usnice. Jane bi trebalo istući, mislio je. Cijeli grad je o tome govorio - večer tete-a'-tete s Ba-silom Haleom dva dana prije vjenčanja.

Komešanje i izvijanje vratova. Zbor se gegao dolje da dočeka i ni adu.

"Geoganje" - to je bila prava riječ, zaključio je Peter. Poput dvostrukog reda bijelih pataka.

Stigla je! Orgulje su zazvučale i jedna jasna nota povelala je slat-i t • glasove dječaka. Sada su se vraćali s više dostojanstva. Jane je

imala oca ispod ruke, a iza nje su koračale tajanstvene djevojke u bijelom.

Teško daje poznavao bilo koju od njih - nije prepoznao ni Jane, iako je dugo zurio sve dok ga Wells nije uhvatio za nikavi poveo...

Klečanje je bolna stvar, ali za Jane, čini se, nije predstavljalo napor. Hoće li njena ruka biti hladna kad je uzme - ne, bila je i hladna i meka, taknuti je bilo je isto kao milovanje.

Nije ga pogledala ni jedanput, glas joj je bio jasan dok je odgovorila na pitanja svećenika - ali nije uopće pogledala Petera - i

Wells je ga uzela za ruku kad su ulazili u sakristiju. Bio je toliko sme-11 mi da je morao misliti prije nego što se potpisao u registar - svi u čekali punih pola minute dok je on stajao s olovkom u ruci...

Ponovno škljocanje fotografskih aparata i ustalasana masa ljudi koja je dopirala sve do vrata automobila. Policajac je stajao na pločniku sve dok se nisu oslobodili gomile. Sablasno, zar ne? - rekla je. Da... prilično... ne shvaćam.

Mili su sami, onako sami kao kad bi se vozili kući iz restorana ili kazališta. U njihovoj samoći nije bilo ljepote. Bit ću ti strašno dobar - izlanuo je.

sve što bi rekao bilo je banalno. Jane se povukla u kut auto-11H >I)ila, prvi put u životu svjesna same sebe.

11 vala Bogu, uspjela je u jedanaest sati otkazati primanje u hotelu i premjestiti ga u kuću na Avenue Roadu. Trebalo je razaslati stotine telegrama, doći će nešto manje ljudi - no, to je zapravo bila prednost.

Sjela je u svoju sobu da se pribere. Najviše je bila zabrinuta za čemu sebe, no tu i tamo bi joj Peter proletio mislima i sluškinja je vidjela kako joj se lice mračni.

- Uskoro trebate sići, gospodo.

(iospođo! Ona je bila gospođa Peter Clifton. Nije bilo vremena /a razmišljanje o tome.

- Porter, koji je u kući uredio cvijeće, rekao je da mu je gospodin Clifton platio lošom novčanicom od pet funti, gospodine.... gospodo. Rekla sam Porteru da će sve biti u redu...

- Lošom novčanicom od pet funti? Krivotvorenom novčanicom? - Jane je to isprva zabavljalo.

- Da, gospođice. Odnio ju je na poštu i tamo su rekli: "gdje ste to dobili", i sve tako i Porter je rekao da si ne može priuštiti da izgubi sav taj novac.

Krivotvorena novčanica od pet funti! Čudno! A jučer je bilo problema sa pedeset funti. Jane se više nije zabavljala.

Izvukla je ladicu svog pisaćeg stola, izvadila torbicu i otvorila je.

- Evo novih pet funti, reci Porteru da ne bude smiješan, naravno da neće ništa izgubiti. Gospodin Clifton je i sam morao negdje dobiti tu krivotvorenu novčanicu.

Sišla je toliko zaokupljena krivotvorinama da su je morali odvesti u atelje.

Sada nije bio trenutak da o tome raspravlja s Peterom. Bilo joj je vrlo teško uopće govoriti s njim.

Konačno slobodna, na kraju, hvala Bogu - od bijele haljine i vela i mirišljivog vjenčanog buketa, slobodna od ropskog pozdravljanja nevažnih ljudi s osmijehom koji mora izgledati sretan.

Basil Hale joj je pristupio među posljednjima i u njegovim razigranim očima vidjela je nešto vragolasto.

- Naređeno mi je da te ne rastužujem i da ti ne dosađujem -rekao je, istovremeno se rukujući s Peterom koga nije ni pogledao. - Sretno, Jane i sve što ide uz to. Vрати se brzo svojim prijateljima! Oh!.

Njegova se ruka još uvijek nalazila u Peterovoj: Peter ju je iznenada i snažno stisnuo.

- Čestitaj menU - hladno je rekao.

Bilo je to prvi put da je uočila bljesak jednog novog Petera.

- Bože, kakav ti imaš stisak ruke! - žalio se Basil.

To je bila jedina jasna uspomena koju je nosila iz tog kaosa bijelih rozeta i srebrnih konfeta.

Kad je automobil meko i tiho krenuo preko Hamstead Heatha stresla je posljednji srebrni ukras sa suknje i pogledala svog supruga. Njegova ruka je bila na naslonu, očima je zabrinuto pratio cestu. Htjela ga je upitati je li sretan, no nije to mogla izustiti. Bio bi to vrhunac hipokrizije.

Tada se sjetila onih pet funti. Pomislila je da je nije čuo pa je ponovila pitanje.

- Porter? Da, dao sam mu peticu. Krivotvorena? Kakva nepažnja?

Nepažnja - to baš nije bila riječ koju je očekivala. Shvatila je <1 a očajnički želi da on progovori - živjela je u sadašnjosti, o budućnosti se nije moglo razumno razmišljati.

- Dvorac Longford je bila tvoja ideja. Jane - rekao je iznenada.

- Zar? - Jane je znala biti vrlo provokativna.

- Ja sam mislio na Pariz ili...

- Samo nemoj reći Como - uzdahnula je. (sjećala je da će vrisnuti ako kaže Como. Zacrvenio se.

- Ne poznajem Como - rekao je pomalo ukočeno.

- No, bilo što da sam rekao, ne bih sigurno bio predložio 11 mgford. Mislio sam da ti se to mjesto nije svidjelo kad si ga vi-licla.

To je tvoja vlastita kuća? - izbjegla je izazov.

- Ne, bio sam je iznajmio na tri mjeseca u vrijeme kad sam se no zasitio grada. Vlasnik stalno živi u inozemstvu i kuća se uvi-i-k može dobiti. Zemljište je lijepo, a i samoća me prilično pri-l.ičila.

I mene će privlačiti - bila je uporna i nastavila: Nemoj zamjeriti što sam malo nervozna danas, vjenčanje je i apeta stvar. Jesi li vidio Marjorie? Ta žena je zaljubljena u tebe, i'i'ter. Bio je previše zapanjen da bi protestirao.

- Znam, gledala te poput guštera. Zar to nije smiješno?

- Zakleo bih se da griješiš - rekao je gotovo nasilno.

- Možda, u vezi s tobom. Ali ona me mrzi.

- Ali zašto?

lane je zatresla glavom. Prošli su glavne ulice Tottenhama i •.ada su bili na cesti za Epping. On se vratio razgovoru o medenom mjesecu - ona bi radije bila pričala o Marjorie Cheyne

NVi-lls.

- Mogli bismo otputovati u inozemstvo... kasnije - predlagao jr. - New York.. Long Island., ili negdje drugdje. Fantastično je na Soundu. Poznajem dosta ljudi u Sjedinjenim Državama. Bio sam tamo lani s Bourkeom, on je glavni u Scotland Yardu.

()n je bio mnogo puta u Americi - putovanja za zabavu da bi i- ubila dosada.

()na se čudila zašto Peter izabire detektive za svoje prijatelje.

Vrlo malo su razgovarali na tom dosadnom putovanju.

S nemirom u srcu ugledala je s vrha brda iznad Newporta dimnjake Longforda u daljini. Prije no što je bila u stanju srediti •.soje misli, automobil je prošao kroz vrtna vrata i zaustavio se ispred ulaza u kuću.

Dvojica slugu čekala su na otvorenim vratima, nagluhi starci koji su godinama bili u službi vlasnika. Jedna stara sluškinja donijela je Jane šalicu čaja u njenu dnevnu sobu obloženu drve-tom - no to je prelijepo ime za tu skromnu prostoriju.

U Peterovu se sobu, jednako kao i njezinu, ulazilo iz te prostorije. Pojavio se na vratima dok je srkala vruću tekućinu.

- Nisi vidjela vrt i njegov dio s umjetnim liticama, zar ne? -upitao ju je. Bio je sretan poput djeteta kad je izišao na zrak i sunce, ali kad je uzeo njenu ruku nije naišao na odaziv, pa ju je nespretno pustio da padne.

Vrijeme je stajalo. Proživljavala je svaku minutu - u toj napetosti otišla se gore presvući za večeru uz pomoć stare sluškinje.

Bila je zahvalna Peteru na jednoj obazrivosti: Anna je mislila da je njihov medeni mjesec pri kraju.

- Prije no što ste otišli u London, gospodo, gospodin Clifton je rekao da će vas dovesti. Ovo je neobično mjesto za medeni mjesec. Obično iznajmljujemo kuću na mjesec dana, ali vi ste prva mladenka koja završava svoj medeni mjesec u Longfordu.

Za to se vrlo ljubazno zahvalila Peteru za vrijeme večere.

- Anna ne čita novine, inače bi znala da sam lažljivac - rekao je i činilo se da na brzinu želi promijeniti temu razgovora.

Tu beskrajno dugu večer su proveli u velikoj biblioteci koja je zauzimala jedno krilo vlastelinske kuće. Jednom ili dvaput pokušao je nešto reći, ali se tok njegovih misli izgubio u pješčanoj delti nepovezanih riječi. Nekoliko puta je poželjela pobjeći i pronaći neko prijevozno sredstvo kojim bi se odvezla kući. Kad bi pokušao razgovarati o kućanstvu ili budućnosti, sjedila je napeto, zatvarajući se u sebe.

- Potpisivat ćeš čekove po želji, imati ćemo neku vrstu zajedničkog računa. Novac je prilično odvratna tema za medeni mjesec, zar ne?

- Ti si strašno velikodušan.

Svojom primjedbom ga je potaknula da izgovori još veću ne-promišljenost.

- Ah, što je to, mislim, onih sto tisuća funti... Novac je strašno oružje i ako s njim ne postupaš pažljivo, može donijeti mnogo zla. Pitam se, nisam li se s njim već krivo poslužio.

- S novcem možeš postići ono što želiš.

Đavao joj nije dao mira. Peter nije mogao ni naslutiti da se ona želi osloboditi svog nemira.

- Novac mi je dao tebe... mislim, omogućio...

Govoreći to bio je tako nespretno da joj je stavio ruku na rame. Ustala je i gledala ga s bijesom u očima.

/a svoj novac si me kupio... To si htio reći! Nešto takvo nisam ni pomislio...

Icsi! Novac je bio kraći put. nas, ljude navikle na udobnost, 'hi zabljesne bajoslovno bogatstvo. To je bilo jednostavnije • y,i> udvaranje, stara, glupa riječ, ali puna sadržaja. Ne misliš iljila date volim... Probljedio je.

Ne. Nadao sam se, ali ne vjerujem.

... ili da ćeš od mene dobiti nešto više no što se novcem mo-c kupiti?

Pogodba je pogodba... ja ću svoj dio izvršiti i ostajem m > ju supruga. Nije vrijeme za gluposti, ali znaj, ne volim te. Mr-1111 velike riječi, ali moja ljubav nije za prodaju. Možeš me po-nibiii ako želiš, ali mi neće biti drago, oprosti.

Trebala sam ti to | ;i i još sinoć, ali za to nisam imala priliku. Ako si time zadovo-i ni, i ja sam! i iledao ju je zabezeknuto, lice mu je bilo bezizražajno.

Razumijem - rekao je konačno. - Ne želim ono što sam Ulio. Hoću samo ono što mi želiš pružiti.)(1 mahnula je glavom.

Ništa - rekla je. Kminuo je.

Dakle, imamo., ovaj... mjesec dana da ga nekako ispunimo i ckao je.

log trenutka udarac o vanjska vrata gromoglasno je odjeknuo ifoz golo kameno predvorje. Čulo se struganje nogu o kamene orc i zveckanje sigurnosnog lanca na ulaznim vratima, i'rter je čekao očiju prikovanih za vrata.

Upravo su se otvorila. Hio je to glavni inspektor Rouper.

/'-ao mi je što vam smetam, gospodine Cliftone. \ rio kratko, gotovo osorno, položio je malu ručnu torbu za i c na stol u knjižnici i otvorio je. Jane je gledala zapanjena, ivo je zaboravila napetih pet minuta koje je upravo preživ-l i. iako se još tresla od glave do pete. i :< uiper je izvadio svežanj novčanica i položio ih na stol.

()vo je nađeno u kovčegu koji ste jučer ujutro ostavili na i m iii za pakete na stanici Victoria - rekao je mirno. - Želio bih ' ka objašnjenja, gospodine Cliftone. Što bi to trebalo značiti?

To znači - rekao je detektiv - da su sve te novčanice krivo-linene.

Peter Clifton je gledao čas detektiva čas uredan snop novčanica.

- Nikad nisam ostavio kovčeg na stanici Victoria - rekao je j čvrsto.

- Kažem vam... - počeo je inspektor podižući glas.

- Nemojte biti agresivni, molim vas - prekinuo ga je Peter. Zbog njegova autoritativnog tona, Jane je širom otvorila oči. -Rekao sam vam da nikad nisam ostavio kovčeg na stanici Victoria.

- Imao je vašu naljepnicu - inzistirao je Rouper, ali nešto blažim tonom.

Na Peterovim usnama zatitrao je sablasni smiješak.

- Nitko ne lijepi naljepnice na torbe pune krivotvorenih novčanica i ne ostavlja ih na javnim mjestima. Htio bih čuti misije-' nje vašeg šefa o tome, a i mišljenje policijskog inspektora Har-j vey a i još neke gospode. Iz ovoga bih trebao zaključiti da sai_ znao da su novčanice krivotvorene i da sam ih ja raznosio. Bani of England će vam navesti milijun razloga zašto ne bih nikadaf učinio nešto tako glupo. Imate li kovčeg?

Rouper se okrenuo jednom od dvojice muškaraca koji su stajali uz vrata i naložio mu da donese nov novcati kovčeg od teleće kože. Na ručki se njihala tiskana naljepnica:

Mr. Peter Clifton, 175, Carlton House Terrace

- Nisam ga nikada prije vidio - rekao je Peter nakon jednog] letimičnog pogleda. -Bi li tražio da izdate službenu tajnu kadj bih vas upitao kako ste saznali da je kovčeg na stanici?

Rouper, inače hladan, bjesnio je: - Došao sam ovamo ispitati] sve okolnosti. I još nešto...

- Jutros sam dao jednom čovjeku krivotvorenih pet funti, a] jučer je otkriveno da jedna lažna pedesetica potječe od mene.

Peter je stavio ruku u džep i izvadio kožnu lisnicu. Otvorio ju] je na stolu i polako vadio jednu po jednu novčanicu.

- Ovo je dobra dvadesetica, isto tako i ova... ova - podigao jej novčanicu prema svjetlu -... ova je krivotvorena. Vodeni znak je | loš, to spada u vašu nadležnost. Ova novčanica - pažljivo je opi-
.ivao četvrtu... je prava, a ova je krivotvorena. Mogu to osjetiti, i lit ne gledam - raspoređivao je jednu po jednu novčanicu.

leste li ih dobili u vašoj banci?

Neke da. Nepažljiv sam s novcem. Držim ga u čeličnom 11 i i iicu svog stola. Kad ga trebam, uzmem prvu novčanicu ko-' m i dođe pod ruku. Pošto unovčim ček, ponovo napunim pre- i I.IC

Iz banke? - brzo je upitao detektiv. i eter je odrečno zatresao glavom. Kijetko idem u banku. Ne, od trgovaca, mog krojača na pri-|ii, unovčio sam ček na stotinu funti prošlog tjedna. Ovisi tko pri ruci.

Ime je slušala zbunjena, fascinirana. Pretpostavimo da je • iiv, to bi bilo ujedno i potpuno zbunjujuće objašnjenje. Rou-n"r je zasigurno bio smeten. Ponovo se bacio na svežanj novča-iica.

Ove niste mogli dobiti u dućanu - rekao je pobjedonosno. 11 Peterovom glasu se osjećao prezir.

Rekao sam vam: nisu moje. Kovčeg nije moj. Jedina stvar kosi i/gleda kao moja je naljepnica. To je djelo nekog neprijatelja.

I inate li neprijatelja? i'cier se nasmiješio. Samo vas, Rouper. i k c detektiva se smračilo od bijesa.

I a vam nisam neprijatelj. Čudim se da gospodin poput vas i h i govori. Samo vršim svoju dužnost. i ula, na čuđenje djevojke koja je slušala, Peter zakima gla-

I 'ratite me već mjesec dana, držite me pod prismotrom, mi-i 111 da je to pravi izraz.

i (Izba je nadvladala inspektorovu razboritost. Zaista? Onda ćete mi možda staviti na raspolaganje malo vi-111 formacija. Tko je ona dama što vas posjećuje u vašem sta-i vaku noć; ulazi na stražnja vrata i izlazi, tko zna kada? (irozne li izmišljotine! - Jane je jedva mogla povjerovati da i ona izgovorila i to tako bijesno. - Čak i da je to istina... ne-iir pravo da...

Istina je - izustio je Peter hladnokrvno. - Savršeno točno.

icćivala me u mom stanu jedna dama koja obično nije osta- i više od jednog sata i odlazila je istim putem kojim je i dola- i Ona ima, vjerujem, 65 godina. Nisam vam spreman dati !i' no ime i adresu...

Prijateljica? l'eter se ponovo nasmiješio.

- Čak ni to. Ona me zapravo mrzi, po zanimanju jest, ili je __ la, kuharica, i dodao bih, vrlo loša kuharica. I to je, mislim, sve što vam mogu reći.

Rouper je nervozno trljao bradu.

- To trebam javiti našima - rekao je.

- Ja ću im javiti - Peter je glavom pokazao na telefon na stolu*: Inspektor je oklijevao.

- Mogu li se poslužiti? - napola je posegnuo za aparatom.
- Ne - kratko - ne možete. Nema zakona koji vam daje prave da se služite mojim telefonom.

Rouperovo iznenađenje bilo je gotovo komično.

- U redu, gospodine. Žao mi je što sam vam dosadivao. Zapravo, o toj stvari nisam izvijestio Yard...

- Ni policiju u Essexu - nasmiješio se Peter. - Zapravo Rou-i peru, od svih nas u ovoj sobi, vi ste u najgorem škripcu. Došli ste; bez naloga, nalazite se na teritoriju gdje nemate nikakvih prava, osim na izričit zahtjev šefa policije iz Essexu, doveli ste sa sobom dvojicu ljudi, neovlašteno, pretpostavljam., i ljubazno me, zamolili da to ne spominjem u stanici.

Rouper ga je sumnjičavo gledao.

- Vi niste neke vrste policajac, zar ne? Peter je odmahnuo glavom.

- Samo inteligentni promatrač - rekao je.

Činilo se da je tek tada postao svjestan prisutnosti svoje supruge.

- Jane, ispričaj nas na trenutak. Želio bih razgovarati s inspe-j ktorom.

Otišla je u mračnu dnevnu sobu i upalila svjetlo. Velika prostorija je mirisala na zemlju i prijesan. Zadrhtala je iako je noć bila topla, te je uključila električnu peć koja je stajala na otvorenom, ciglama obrubljenom kaminu.

Glasovi su dopirali do nje kao tiho mrmljanje.

Zbog novih događaja glavna drama je bila nešto potisnuta, tih četvrt sata dok je stajala uz svog supruga i slušala zapanjujuće optužbe, osjetila je gotovo sve ljudske emocije. Strah koji ? raste do užasa, olakšanje, gotovo sreću kad je odbio pola optužbe, prezir. Kad je osjetila prezir? Sjetila se, pomalo ustrašena, da je zapravo dijelila Peterov miran prezir. On se promijenio - nervozni, šutljivi Peter kojeg je poznavala, nestao je bez traga. Jedan novi čovjek se suočio s tim nemilosrdnim slugama zakona, borio se s njima i prijetio im svojim zaključcima.

Da li je blefirao? Srce joj je zamrlo na tu pomisao. Ipak, ona stotina tisuća koju je položio za nju bila je i te kako stvarna. John Leith je provjerio svaku funtu.

("lula je zatvaranje ulaznih vrata - Peter je ušao. Očekivala je |da će se smiješiti, no on je bio vrlo ozbiljan. Krvoločni psi su otišli - rekao je. Tko je taj Rouper?

Pravi detektiv. U Yardu ima dosta, prilično finih momaka, M jedno plaćenih, ali potpuno pouzdanih. Pretpostavljam da rale i malo sa strane, ali to činimo svi. Tu i tamo uhvate tipa koji kakuće sa zečevima, a morao bi biti kod kuće,

dobro skriven u \ om brlogu. To je Rouper, on radi na sporednom kolosijeku. On je stariji čovjek...

Treba otići u mirovinu ove godine. Prilično dobro pozna- ni Scotland Yard. Morao sam se s njima posavjetovati jednom 11 dvaput, no, ja nisam detektiv prerušen u milijunaša. Ja sam .11110... dakle... isplati mi se da budem u kontaktu s Yardom.

Ali taj te čovjek prati! Smijuljio se.

Izazvao sam ga pa se odao. Da, slijedi me. Pogledao je na sat.

Bit će najbolje da se odvučeš u krevet. Isto tako i da zaklju-iš svoja vrata, kako netko ne bi ostavio krivotvorene petice is-M kl tvoga jastuka. Prvi put tog dana nasmijala se veselo.

Dvorac Longford nema drugih iznenađenja? - Jane je bila leozbiljna. - Možda sada dolazi obiteljski duh.

Ne dopuštam da moj obiteljski duh putuje zajedno sa i mom - bilo je sve što je odgovorio. Tada je krenuo prema vra-una.

I tako je svoje prve bračne noći Jane Clifton bila odlučno ot-uisštena.

Bilo joj je zabavno dok se uspinjala širokim stepenicama - no !"ila je i pomalo uvrijeđena. Zamišljala je razne mogućnosti -no nije ni sanjala u svojim neugodnim maštarijama da će biti t.iko otjerana i da će krotko poslušati zapovijed.

1)ošavši do kraja stubišta, preplašila se. Gorjela je samo jedna nejasna kugla u starinskoj svjetiljci od kovanog željeza koja je v Isila sa stropa. Jednom nogom je bila zakoračila na posljednju itepenicu kad je ugledala obrise sjenke koja se micala. Jane je •".mio krajnjim naporom zatomila vrisak.

Oh, to ste vi Anna. Stara sluškinja je izašla na svjetlo.

Da, gospođo. Čekam vas.

Slijedila je djevojku u spavaću sobu, u kojoj je bio veliki krevet h baldahinom, a zidovi su bili obloženi izvezenim svilenim tapetama. No uz upaljene svjetiljke bilo je dovoljno svjetla.

Starica je očekivala pohvalu zbog električne rasvjete.

- Mi smo jedina kuća u susjedstvu koja ima takvu rasvjetu -ponosno je rekla. - Sve radimo na struju: kuhamo, čistimo, sve.

- Dolazi li gospodin Clifton često ovamo? - upitala je Jane, skidajući haljinu. Bila je iznenađena odgovorom koji je uslijedio.

- Mi ne običavamo govoriti o tuđim stvarima - reče Anna i spremno. - Zato smo i zadržali naš posao.

- Ali vi ste služinčad gospodina Cliftona!

- Mi pripadamo kući - glasio je tajanstven odgovor. - I mi i smo unajmljeni zajedno s njom.

- Kuća nije vlasništvo gospodina Cliftona, to znam - rekla je i Jane neustrašivo.

Anna je ostala kod svog odgovora. Ona je pripadala kući i bila je unajmljena zajedno s njom. Na to je dodala da Jinks & Jinks obavljaju sve - Jane je shvatila da je to agencija za iznajmljivanje.

Krevet je bio neočekivano udoban - s uzglavlja su se mogla ugasiti gotovo sva svjetla. Ugasila ih je i udobno se ugnijezdila. Bila je već napola usnula kad se sjetila da nije zaključala vrata. Nije ni imala namjeru učiniti nešto tako teatralno. Zaspala je i prije nego što je na to zaboravila.

Anna je izgledala vrlo stara na prodornom jutarnjem svjetlu.

- Dobro jutro, gospođo! Gospođo! naravno. Baš smiješno!

Pričekala je da starica izađe iz sobe, tada je navukla svoj kućni ogrtač i papuče i prišla otvorenom prozoru. Gledala je pokošen i travnjak odvojen od parka starom žičanom ogradom. Iza nje se prostiralo zelenilo parka sve do pojasa suncem obasjanih brijestova.

Petera nije vidjela, no kad se htjela odmaknuti, uočila ga je i, na njeno iznenađenje, uz njega je hodao neki stranac, Peter je, čini se, bio dobre volje - njegov smijeh je dopro do nje.

-... jadni stari Rouper... izbačen...

Nije znala da li da se veseli ili da bude tužna što vidi Petera tako razdraganog.

Možda mu nije bilo osobito stalo - da li je čekao da se slomi njezin otpor ili se nadao da će neizbježna blizina donijeti promjenu u njezinom ponašanju?

Popila je čaj koji joj je Anna donijela, otvorila slavinu u svojoj kupaonici i počela rasprijetati jedan veliki kovčeg.

Kad se pridružila dvojici muškaraca na tratini, Peterovo dobro raspoloženje je bilo prošlo. Bio je ozbiljan, gotovo mrk i, prvi put nakon scene u biblioteci, bio je opet onaj stari, zbunjeni Peter. J

- Jane, ovo je gospodin Bourke, pričao sam ti o njemu.

I)akle, to je bio taj opasni nadinspektor Bourke. Bio je debeo, .1 širokim, veselim licem i s puno podbradaka.

Žao mi je što upadam u rajski vrt, gospođo Clifton.

(i)ospodin Bourke nije imao baš nikakve veze s njenom preli ulžbom o velikom detektivu. Samo kad bi se zagledala u njegove oči, postojane, ispitivačke, sumnjičave, našla bi u njima i'vu attribute lovca na kriminalce.

- Nadam se da vas stari Rouper sinoć nije zabrinuo, gospodo i lifton? Rouper je dobar momak, no malo prebrzo zaključuje, hm?

(iotovo svako pitanje je završavao duboki grlenim gundanjem. Naglo se okrenuo Peteru.

- Možda je to bio vrtlar, gospodine Clifton? (lifton je odrečno odmahnuo glavom.

- Teško je da bi vrtlar hodao po cvjetnim gredicama, i koliko a, on nema automobil.

Ona je zbunjeno slušala.

- Što se dogodilo? - upitala je, a Peter je ponovo pokazao tlakove smetenosti. Zacrvenio se i bio je nemiran.

- Činjenica je... daje neki tip bio na posjedu noćas.... ne znano tko je to bio, ali netko od slugu ga je vidio - rekao je i poka-.10 je na gredicu cvijeća ispod prozora. - Ostali su tragovi stopila na zemlji. Ne treba se zabrinjavati. Bourke nije zbog toga I ušao, sada smo samo o tome raspravljali.

Vidjevši da on ne želi nastaviti razgovor, Jane ih je ostavila, "(•okivala je da će Bourke ostati na ručku, no on je, na njeno iz-irnađenje, nestao, pa se našla za dugim stolom sama s Pete-i "ni. Ni sada nije bio sklon raspravi o ponoćnom posjetiocu.

- Vjerojatno skitnica - rekao je. - Ti momci znaju da je kuća iola godine prazna. Pretpostavljam daje tražio otvoren prozor.

S oduševljenjem je govorio o Bourkeu - njegovu talentu i kva-1 tetama isljednika. Slušala je bez prekidanja taj hvalospjev koji r trajao veći dio ručka.

- Kako si upoznao sve te ljude iz Scotland Yarda, Peter? - upi-ila je dok su tumarali suncem obasjanom tratinom.

Pitanje je imalo čudan učinak - samosvjestan, hladnokrvan \ jotski čovjek postao je nespretni, mucavi školarac.

- Pa... bili su prilično pristojni sa mnom... zanimali su se za mene i sve... i strašno mi pomogli, osobito Bourke. Nemaš pojma kako su to dobri momci. I naravno, uvijek je dobro biti na pravoj strani.

- Na pravoj strani Scotland Yarda? Zašto? - brzo je upitala.

Nije odmah odgovorio, očito tražeći u sebi pravi odgovor.

- Pa, dobro je - rekao je konačno, vrlo neuvjerljivo i promijenio temu razgovora.

Poslijepodne su proveli na malom tečaju golfa. Što je dan više odmicao, oboje su počeli osjećati nešto od sinoćnje napetosti i netrpeljivosti. Da li je to bilo neprijateljstvo? Nije li to u njenom srcu bio strah, a u njegovu ogorčenost,

pitala se. On je govorio sve manje. Zatim je i ona zašutjela. Šutke su večerali, praćeni kratkovidnim pogledom astmatičnog sluga, koji je bio čovjek za sve. Poslije večere otišla je u dnevnu sobu. Noć je bila svježja - mala klada je tinjala na otvorenom ognjištu. On je došao za njom i čekao (vjerovala je) s prikrivenim nestrpljenjem kavu. To zajedničko ispijanje kave je gotovo već bio ritual. Djevojka u sivoj večernjoj haljini i čovjek, koji je kruto sjedio na rubu velikog naslonjača, upuštali su se u ceremoniju u kojoj nitko od njih dvoje nije ni najmanje uživao.

Upravo se ispričao.

- Ako me trebaš, bit ću u biblioteci - rekao je takvim tonom, koji joj je sugerirao da ni najmanje ne očekuje da bi ga ona mogla trebati.

U 22 sata je privirila unutra. Sjedio je za stolom s bijelim listom papira pred sobom, grickajući vrh olovke. Peter se zbunjeno trgnuo, kao da ga je iznenadila u nekom zabranjenom činu.

- Ja idem na spavanje - rekla je i izišla, prije no što je čula njegov mucajući odgovor.

San joj nije dolazio na oči, tek što je legla sjetila se sinoćnjeg posjetioca.

Ustala je, prišla prozoru i pogledala van. Mjesec još nije bio izišao. Smiraj dana bio je na kraju - puhao je promjenljiv vjetar, negdje s juga dopirala je potmula tutnjava grmljavine. Navukla je zastore preko otvorenog prozora, vratila se u krevet i pokušala zaspati. Prošao je cijeli sat prije no što je utonula u nemiran san.

Obično nije sanjala, ali sada su teški snovi navirali jedan drugim. Sanjala je Petera, svog oca, onog debelog detekth Snovi nisu imali početka ni kraja - bile su to slike užasa - Pete koji se davi u moru, a detektiv se paklenski ceri s velikog brodari

Okrenula se u snu drhteći. Peter joj je rekao da zaključa vrat ali ona se nije bojala.

Odjednom se probudila. Kroz tanku tkaninu osjetila je nečij ruku na svojim ramenima.

Usne na njenom obrazu, vruće, gladne usne, slijepo su hite Kriknula je i pokušala se uspraviti, boreći se protiv muškarc koji ju je držao.

1 Hvlje je zamahnula rukom prema bodljikavoj bradi - sjetila se •r jednog starog džiu-džicu trika i pritisnula ju je prema gore -odmah je osjetila kako popušta stisak ruke oko njenih ramena. 11 i renutku se iskoprcala iz stiska i skočila iz kreveta, bez daha ila bi vikala, isuviše prestrašena da bi mislila.

Naslijepo je potrčala do vrata. Bila su otvorena i našla se u tihoj dnevnoj sobi. Ništa se nije vidjelo. Navučeni zastori nisu dopuštali blijedom noćnom svjetlu da uđe.

Iza sebe je čula struganje nogu po uglačanom podu njene .pavaće sobe, u paničnom strahu je potrčala naprijed, spota-knula se o stolicu i pala. Padajući, ruka joj je zapela o kvaku, koju je u svom očajanju okrenula.

- Tko je tamo?

Iznenadno zasljepljujuće svjetlo. Peter je bio napola ustao. Kad se pridigla s poda zurila je u njega, zaprepaštena, zapanjena. Ovaj netom probuđeni spavač nije bio noćni posjetilac. Jasno je osjetila grub kaput od tvida i meki ovratnik.

- Jane, što se dogodilo?

Samo je uspjela pokazati natrag na mračna vrata i dašćući po-
isprekidano govoriti.

Prije no što je uspjela ispričati pola priče, Peter je potrčao kraj uje. Jane je oteturala do kreveta i sjela. Drhtala je od glave do pete. Prvi put u svom životu je upoznala strah. I bilo joj je hladno - užasno hladno.

Bespomoćno je gledala oko sebe ne bi li našla nešto za obući nije vidjela njegov crni kućni ogrtač koji je visio iza vrata.

Peter se vratio i zatekao je gdje sjedi na njegovu krevetu s pe-i inom preko drhtavih ramena.

- Tvoj prozor je širom otvoren, a izvana su ljestve prslonjene uza zid. Sad mi reci što se dogodilo.

Sjeo je na rub kreveta i saslušao njenu nepovezanu priču. Nije hio ljut kao što je očekivala. Bilo je određene ozbiljnosti u njegovu tonu, što ju je isprva iznenadilo, a zatim uvrijedilo. Najviše ga je, čini se, zanimalo, kako je bio odjeven posjetilac, a ne tko je to bio.

- Sigurna si daje bio odjeven?

- Naravno - rekla je nestrpljivo. - Kažem ti, osjetila sam kaput, a u ovratniku je bila sigurnosna igla koja se otkopčala i ogrebla mi prst. Pogledaj!

Šutio je nekoliko trenutaka, no ona je znala da ne misli na njezinu ogrebotinu, koju je jedva i pogledao.

- Nije progovorio, sigurna si? I imao je čizme? Mora da sam čvrsto spavao - nisam čuo kad si kriknula.

- Nisam kriknula! Nisam uspjela doći do daha. Mislila sam da si to ti!

Podigao je glavu i slušao. Čula je škripu i brujanje automobilskog motora u daljini.

- To je on - rekao je.

Možda je to bio plod njene mašte, no mogla se gotovo zakleti daje u njegovu glasu bilo olakšanja.

- Zašto ga nisi slijedio?

Pokušala je prigovoriti, ali joj nije uspjelo. Bila je naprosto presretna daje nije ostavio samu.

- Nisam bio siguran - reče i doda nekako zbunjeno: - Vidiš... nisam točno znao što se dogodilo... možda je to bila noćna mora. Pa čak i da sam ga slijedio, ne vjerujem da bih ga dostigao.

Sada je hodao po sobi i skupljao svoju odjeću.

- Pretpostavljam da želiš da odem? Odmahnuo je glavom.

- Ne, obući ću se. Gotovo su četiri sata, dosta sam spavao. Biš će najbolje da ostaneš ovdje i ostaviš upaljeno svjetlo dok se ni vratim.

Po svemu sudeći, obukao se u primaćoj sobi, jer se za neobično kratko vrijeme vratio i uzeo električnu džepnu svjetiljku sa stola.

- Idem dolje po ljestvama u malu istragu - rekao je. - U međuvremenu možeš zaspati, nekako ne mislim da ćeš uspjeti, ili se možeš odjenuti, ili pak ostani tu gdje jesi.

Popratio je to onim svojim rijetkim kratkim smiješkom, osjećala je daje vrlo veseo zbog nečega. Čula gaje kako se spušta niz ljestve, kliznula je s kreveta i otišla u dnevnu sobu.

Električna grijalica je nudila ugodnu toplinu, no to je nije navelo da ostane. Ulazeći u spavaću sobu, zatvorila je vrata i pogledala kroz otvoreni prozor. Peter je stajao dolje na šljunčanom puteljku. Vidjela je okruglo svjetlo njegove lampe na cvjetnim gredicama. Vjerojatno se odala nekim šumom jer joj se obratio.

- Ovdje su novi tragovi - rekao je kao da je to nešto sasvim obično.

I Čudno je, mislila je, dok je zatvarala prozor i navlačila zavjese prije no što je upalila svjetlo, kako je mirno primio njeno grozno i Uistvo. Kao daje i očekivao da se nešto slično dogodi.

Nije se još bila odjenula, kad je čula da se vratio po ljestvama, i išao u dnevnu sobu i prošao hodnikom. Odlazeći u dnevnu sobu, primijetila je da je upalio sva svjetla. Jedva je uspjela sjesti pred pretoplog radijatora, kad je ušao noseći dvije šalice čaja i i n jur keksa koje je stavio na stol. Možda je znao čitati misli kad i • procijenio njeno čuđenje i ogorčenost.

- Pretpostavljam da misliš da sam to prilično mirno primio - i rekao je. - Zapravo ja tek sada počinjem shvaćati što se dogodilo. Da sam bio budan, bio bih krenuo za tim momkom i slomio mu vrat.

Bijes u njegovu glasu bio je iskren, zaključila je. I ona je na- nadno doživjela šok, i premda joj ruka kojom je posegnula za .ilicom čaja nije drhtala, nije se bila još potpuno oporavila. Svi-ilo je, niz brijestova bio je tvrda crna crta u sivilu jutra.

- Najbolje će biti da zamijenimo sobe - predložio je.

- Moj prozor može ostati zatvoren. Postoje tri okna koja se ! M varaju i tako ulazi dovoljna zraka. No, ne mogu zamisliti da bi i a ptičica mogla ponoviti svoj pokušaj; nisi otkrila da ti nedosta-if nakit?

Odmahnula je glavom. Vidjela je to dok se oblačila, iako joj pomisao daje mogla biti opljačkana, uopće nije pala na pamet.

- Ne, vrlo sam nesmotreno ostavila svoje prstenje na toaletnom stoliću, no sve je ostalo netaknuto. Daje to bio kradljivac...

Znala je da to nije bio kradljivac i u to je bila toliko sigurna, da o tome nije trebalo raspravljati.

Tok razgovora nalikovao je ispitivanju. Sa zaprepaštenjem je otkrila da imaju tako malo zajedničkih prijatelja i interesa. Za-ickla se da govori o svom vjenčanju kao o svečanosti na kojoj je l)ila tek promatrač.. Nije vidjela Marjorie Cheyne Wells ni u crkvi ni na primanju.

- Sviđa li ti se ona? - Upitala je gotovo znajući odgovor, jer on ic bio od onih ljudi koji nemaju jasno izražene simpatije i antipatije. Bilo je zacijelo ugodno iznenađenje čuti da mu se Marjo-iiie ne sviđa.

- Ne znam točno što bih mislio o njoj - rekao je.

- Zna biti tako mrzovoljna, bolje rečeno, zlobna.

- Je li i prema tebi zlobna? - brzo je upitala, a on se nasmijao.

I- Ne, ja sam suviše beznačajan da bih izazvao njenu antipati-ju. Sada je prilika da postavi pitanje koje joj je bilo na vrhu jezika još od onog posjeta detektiva. Čudna intimnost koju je stvorila

ova noćna avantura dopuštala je da se porazgovora i o najnez-godnijim problemima.

Svejedno je mislila da je malo odsutan, a njen nemir se povećao kad je, nakon postavljenog pitanja, nekoliko trenutaka šutio.

- Da, savršeno je točno da me ta dama često posjećuje, ali ona je, kao što rekoh Rouperu, kuharica, bar je to bila mnogo godina.

Nervozno se nasmiješio.

- Ima neku pritužbu - bilo je sve što joj je htio reći, i dodac da joj je prezime Untersohn švedskog podrijetla.

Sunce se pojavilo na vedrom plavom nebu, vrt i tratina su ma[^]j mili. Oko sedam sati, usprkos čaju, Jane se spavalo. Otišla je svoju sobu, želeći prileći jedan sat, a probudio ju je zvuk gonga za ručak.

Puno se stvari dogodilo dok je spavala. Pogledala je kroz prozor i vidjela Petera gdje seta stazom s čovjekom po čijim se obrisima naslućivalo da je to nadinspektor Bourke.

Peter ju je čekao s ručkom.

- Rekao sam im da ne udaraju u taj prokleti gong! - rekao je, - Tako si čvrsto spavala, pa nisam želio da te probude.

- Jesam li to vidjela gospodina Bourkea?

Objasnio joj je da je Bourke došao na njegov zahtjev i da on ne sumnja da je čovjek koji je noću došao u njenu sobu, onaj isti koji je noć prije toga lunjao posjedom. Nije rekao odakle to zna i nastavio:

- Međutim... nadam se da ti ne smeta, zamolio sam Donalda Wellsa da dođe. Bio bih sam otišao do njega, no, ne bih te želio ovdje ostaviti samu.

Brzo je podigla pogled sa svoga tanjura.

- Zašto? Ne osjećaš se dobro? - upitala je.

- Ovaj... dobro? Da, da, dobro sam. Naravno, Donald mrzi što će upasti u naš medeni mjesec.

Dok je govorio u očima mu se nazirao smiješak.

- Dovest će i Marjorie? Peter je odmahnuo glavom.

- Ne - rekao je kratko.

- Ali zašto dolazi, ako nisi bolestan? - inzistirala je.

Bila je to prilika za prikriveno predbacivanje. No, nekako nije to očekivala i nije bila razočarana.

Stiglo je poslije podne, a s njime i drugi šok toga dana. Peter je čitao u knjižnici, a ona se nakon neuspjelog pokušaja da se bavi ružama i razgovara s prastarim, šutljivim vrtlarom, vratila u kuću s poraznim osjećajem očaja, shvativši koliko je još praznih sati ostalo do počinka.

Petar ju je pogledao kad je ušla i užurbano sakrio knjigu koju 11 • čitao - čudna okolnost koja je probudila njezinu znatiželju.

- Koliko dugo moramo ostati u Longfordu? - očajnički je upi-ila. - Peter, ovo je užasno mjesto!... i ne znam da li ćeš se jako l Hititi kad ti kažem da se stravično dosađujem.

Samilosno se nasmiješio.

- I ja sam na to mislio - priznao je - i bez tvog odobrenja rezervirao sam za nas apartman u hotelu Ritz - Carlton. Barem ćemo moći u kazalište.

Bila je gotovo sretna pri pomisli da će napustiti tu neveselu okolinu.

- Otac za to ne smije znati... on to ne bi razumio - rekla je. -Kad odlazimo?
Rekao joj je da je apartman koji je želio slobodan tek od prekosutra.

- Što si čitao kad sam ušla?

Poput krivca pokazao joj je knjigu. Bila je to knjiga o bakrorez-ima na francuskom. Zaboravila je na njegov hobi i to mu je rekla.

- Mnogo mu dugujem - rekao je. - Da moja taština nije zahtijevala privatnu izložbu, ne bih bio tebe sreo.

Sasvim je zaboravila da ih je njezin otac upoznao u jednoj prijavi galeriji na Bond Streetu.

- Jadni tata... Bio je jako uzrujan kad je izgubio tvoje bakroreze. Žao mi je. Sad je Peter bio dovoljno čovječan da se njena tuga odrazi na njemu. U trenutku razgovorljivosti posudio je svom budućem lastu komplet bakroreza, za njega od neprocjenjive vrijednosti.

Peterova djela su bila izvanredna. Izgubljene ploče, ne veće < kl razglednice, predstavljale su njegov vrhunski domet.

- To je strašna šteta, nikada više neću napraviti nešto tako dobro - rekao je vrlo tužno. Tada se gotovo veselo nasmijao. -\ kažu da mi Englezi nemamo umjetničkog dara. Ponudio sam i i suču funti za ploče, no onaj tko ih je našao, više je volio zadržati ta remek-djela.

Sjedila je u niskom naslonjaču s druge strane kamina, poduprte glave, gledajući ga i užurbano razmišljajući.

- Pretpostavljam da taj čovjek, kojeg zovu Mudri, mora i sam i aditi bakroreze. Tata kaže da samo izvanredan umjetnik može napraviti takav posao., on je vidio neke uzorke.

- Pretpostavljam - njegov glas bio je potpuno ravnodušan. Očito nije bio previše zainteresiran za umjetničke sposobnosti nepoznatog krivotvoritelja. Samo spominjanje Mudrog izbrisalo je njegovo dobro raspoloženje i onemogućilo daljnji razgovor.

Nakon nekog vremena ustala je i otišla u predvorje. Stajala je na vratima, gledajući u park, kad odjednom spazi automobil. Nije to bila obična limuzina. Na prvi pogled joj se učinilo da je dio cirkusa nekom greškom došao na posjed. Karoserija je bila velika i staromodna, zagasito crvene boje, posuta zlatom. Kvae i drugi metalni ukrasi bili su od potamnijelog zlata - vozač i poslužitelj imali su uniforme koje su potpuno odgovarale automobilu i njegovim presvlakama, jer su im kape bile zlatno obru-; bljene.

Gledala je taj izvanredni automobil otvorenih usta i primijeti-: la da su im kape još ukrašene golemim kokardama.

Sluga je izišao i otvorio vrata. Izgledao je prilično samouvjeren.

Iz automobila je izišla krupna žena. Bila je impozantne visine, čvrsto građena, grube kože. Ali lane je vidjela da je iza upaljenog i natečenog mesa, nekoć prebivala ljepota u tom odvratnom licu. Debeli sloj bijelog pudera još je više isticao bore. Njene usne su bile jarko crvene, trepavice debelo namazane - jedna mrlja rumenila na obrazu davala je tom, ionako pomalo zastrašujućem licu, jednu grotesknu crtu.

Na natečenim rukama nije bilo rukavica, a na svakom prstu nosila je od članka do članka, gusto poredano prstenje. U ušima i je imala dijamante, a oko vrata veliki sjajni medaljon, koji joj je počivao na prsima.

Bila je skupo i mladenački odjevena, no, boje je sigurno sama izabrala. Ni jedan despotski kreator ne bi odobrio taj nesklad boja i djevojačke linije.

Stajala je pred ulazom zureći mrko u djevojku.

- Ti si njegova žena? Ja sam gospođa Untersohn.

Gospođa Untersohn - kuharica! To je dakle bila ta tajanstvena žena koja je gotovo svakodnevno posjećivala Petera. Njen glas je bio hrapav i prost - osim izgledom i statusom, nije se dalje trudila gajiti iluziju pristojnosti.

- Ja sam gospođa Clifton, da.

Debela žena je teško disala - očito zbog neke skrivene emocije - Jane je pomišljala na zatomljeni bijes i bila je više znatiželjna nego uznemirena.

- Dobivaš ono što on nema pravo dati! - gošća je odmah izlajala tu optužbu.

Ono što on oduzima zakonitom nasljedniku...

Na trenutak Jane je bila zatečena. Zanimarila je teatralno ponašanje i otrcanu pozu jeftine melodrame.

- Zakonitom nasljedniku? Tko je "zakoniti nasljednik"? Gospođa Untersohn je zauzela novi stav.

- Brat Petera Cliftona... moj sin! - rekla je.

Peterov brat? Peter je bio jedinac - bila je to jedina informacija koju je dao o sebi.

- Mislim da griješite...

- Dopustite!

Bio je to Peterov glas. Došao joj je nečujno s leđa, iz knjižnice.

- Tebi da dopusti, je li? - rekla je, a našminkane usne su se iskrivile u ružnu grimasu. - Ti ćeš govorit'! Ali ne možeš svom Jadnom bratu oduzeti njegovo pravo!

Pojavila se suptilna razlika u promuklom glasu kojim je oslovila Petera Cliftona. Grubost je zamijenio nemirni, molećivi ton nervozno je trljala svoje nakinđurene ruke i treptala crnim i repavicama.

- Došla sam da te vidim i da to dobijem! - glas joj je postao \ rištav. - Ne bojim te se. Ako upotrijebiš neki od očevih trikova, ubit ću te kao psa, tako mi Boga! Otvorila je veliku torbu koju je nosila, zaronila u njene dubine i drhtavom rukom izvadila niklani pištolj.

-... ubit' te čim te ugledam! Hoću pravdu i ti me neš' prestra-sit'!

Peter ju je bezizražajno promatrao, gledajući je strogim po-l'Jcdom ravno u oči.

- Udite, gospođo Untersohn - rekao je, okrenuo se i pošao u biblioteku, ostavljajući za sobom otvorena vrata.

Jane je zinula, zapanjena zbivanjem. Bilo je to poput isječka nekog fantastičnog sna bez početka i kraja. Gledala je ženu kako •.(• gega, sumnjičavo promatrajući Petera, dok se sjajni pištolj njihao u njenoj drhtavoj ruci.

Gospođa Untersohn je ušla u sobu, a Peter za njom. Vrata su se /a njima zatvorila. Jane je izišla na travnjak, vrtjelo joj se u glavi.

Što sve ovo znači - kakvo objašnjenje postoji za upad ove na-kindurene stare žene, za njene prijetnje revolverom i tajanstveno spominjanje Peterova brata? Krenula je polako i besciljno prema cesti, kad je začula zvuk kota-i a i vidjela automobil kako stiže pred vrtna vrata. Srce joj je posko-i ilo od radosti kad gaje prepoznala, pa je potrčala preko travnjaka.

- Strašno mi je žao što prekidam idilu., i sve to.

Bijeli zubi Donalda Chevnea Wellsa zablistali su kad se nasmiješio prihvaćajući njenu ruku.

- A meni je strašno drago da si došao! - rekla je zažarena. -Dobro došao u zemlju čudesa!

Ponovo se nasmiješio.

- Ugodna zemlja, nadam se - sugerirao je.

Čudno (primijetila je to tek pošto je ispričala sinoćnje dogodovštine) da se nikad prije nije povjerala ni Donaldu, ni njegovoj supruzi, a sada, i prije no što je shvatila što govori, rekla mu je o ponoćnom posjetiocu.

Učinak priče na njega bio je očit. Ukočio se zureći u nju.

- Za Boga miloga! - uzdahnuo je, brzo dodavši : - Nisi ga prepoznala?

Njegovo uzbuđenje je bilo gotovo smiješno. A tada je još jače razrogačio oči. "Automobil" gospođe Untersohn bio je iza kuće i šetajući, stigli su do njega.

- Untersohn...ona ovdje?

Lice mu je posivjelo. Buljila je u njega, zapanjena.

- Poznaješ li je? Tko je ona?

No prije nego što je uspjela izustiti svoje pitanje, on je brzim koracima krenuo prema kući.

Nije još bio stigao ni do ulaza kad se pojavila gospoda Untersohn. Ispod pudera njeno je lice bilo crveno od bijesa. Zapovjednički je kimnula sluzi i njen golemi automobil je krenuo prema njoj.

Ugledavši je Cheyne Wells je stao i nije se pomaknuo niti je progovorio, dok automobil sa svojim sjajnim teretom nije krenuo.

- Kako dugo je bila ovdje? - bio je osoran, gotovo grub.

- Samo nekoliko minuta - rekla je Jane začuđeno.

- Tko je ona?

Začula je njegov uzdah, uzdah čovjeka kojem je pao teret sa srca - sada je bio ljubazniji.

- To je žena koja Peteru zadaje prilično briga, čini mi se - rekao je i brzo upitao:

- Jesi li je vidjela? Da li ti je nešto rekla? Jane se nasmijala.

- Ti postaješ sve tajanstveniji, Donalde! - rekla je.

- Da, razgovarala sam kratko s dotičnom gospođom. Rekla mi je da je njezin sin zakoniti nasljednik, da je on Peterov brat...

Lice mu je ponovno postalo napeto, njegove tamne oči su se suzile.

- To ti je rekla! Ona je luda! Očito, luda je! Nitko se ne bi vozio okolo u takvim paradnim kolima da nije lud. Ti nisi shvatila ozbiljno to što je rekla, zar ne? Jane je odmahнула glavom.

- Nisam imala vremena da o tome razmišljam - rekla je i htjela nastaviti, no on ju je prekinuo.

- Peter nije nikada imao brata. Ta žena je luđakinja opsjednuta idejom daje njen sin nasljednik Peterovog bogatstva.

- Ni ona ne izgleda siromašna - rekla je Jane, sjećajući se blještavih dijamanta. Wells je potvrdno kimnuo.

- Ona je bogata žena. To čini njeno ponašanje još čudnijim. Strašno mu je stalo da me uvjeri, pronicljivo je pomislila, nekako previše.

- Peter ju je trebao dati uhapsiti još prije mnogo godina, on je meka srca.

Zdravo Peter, stari momče!

Peter Clifton se izvukao iz kuće, ruku zavučeni duboko u džepove flanelskih hlača i polusmiješkom na usnama. Ne uputivši djevojci ni jedne riječi, Donald Wells je pojurio k njemu, uhvatio ga za ruku i poveo natrag u kuću.

- Sve tajanstvenije... - pomislila je Jane i popela se gore u svoju malu, ružnu dnevnu sobu. Nijedna mladenka se nikada nije osjećala kao ona - tako udaljena od sreće, utjehe ili bilo kakve zabave.

Četvrt sata kasnije nije mogla vjerovati svojim ušima, kad je čula da Donaldov automobil odlazi. Otišao je bez pozdrava, bez ijedne riječi. Isprva ju je to zabavljalo, zatim je bila malo ljuta i bilo joj je potrebno nešto više od pozdrava isporučenog po Petru, da bi joj se vratio mir.

- Morao je odjuriti natrag u grad.

- Zašto je uopće dojurio ovamo? - upitala je kiselo.

- Zamolio sam ga da me posjeti. Što misliš o onoj dami? Slijedio ju je u biblioteku i privukao joj naslonjač, no ona je stajala kraj stola, ljutito lupkajući prstima.

- Imaš li još koje iznenađenje za mene? - upitala je, a on se nasmijao kao da ga nešto u njenom glasu jako zabavlja.

- Strašno mi je žao.

Peter se ispričavao, ali ni u kom slučaju nije bio zbunjen niti je pokazivao zabrinutost.

- Ona je bila iznenađenje, zar ne?

Čekao je novo pitanje i ona ga nije razočarala.

- Što je mislila kad je spomenula tvog brata? Slabo se osmjehnuo.

- To je jedna od mojih mnogih sramnih obiteljskih tajni - rekao je - za mene najmanja. Pretpostavljam da sam nemoralan, ali ta indiskrecija mog oca me smeta manje nego što bi trebala.

Šutjela je.

- A tako je to? - rekla je nespretno.

- Da, tako je to. Žao mi je. Gospoda Untersohn koja je zaista, koliko ja znam, gospođica Untersohn, ima vrlo zbrkane ideje o svom prvorodnom sinu i misli da on ima pravo na... ovaj... dio imovine.

Njegov upitni pogled je počivao na njoj. "Vjeruješ li" činilo se da pita.

- To je vrlo ružno, zar ne?

Bio je to traljavi, gotovo licemjeren odgovor s njene strane. Ona zaista nije bila šokirana, nije ni shvatila svu neugodnost tog otkrića. Olakšanje je bila njezina glavna emocija.

- Da, vrlo. Zamolio sam Bourkea da dođe na večeru. Zamjeraš li mi?

Malo je oklijevala.

- Policajca? Peter, zašto toliko žudiš da te okružuju detektivi? To ga je iskreno razveselilo.

- Mislio sam da sam ti objasnio - smijao se. - Zapravo to ti ne mogu bolje objasniti. Bourke je moj vrlo dobar prijatelj. Mnogo je učinio za mene. Zaista ti smeta da dođe? Mogu otkazati...

Nije imala prigovora. Netko treći na večeri smanjit će napetost.

- Ostaje li on i preko noći? Peter je zaniijekao glavom.

- Vraća se u London odmah poslije večere.

Nije bilo nikakve veze između njihovog razgovora i stvarnosti. To joj je iznenada palo na um - groteskna nestvarnost njihovog položaja. Peter ju je prihvatio sa začuđujućom spremnošću. Njegova popustljivost je prelazila granice ljudskoga. Sjedila je uz prozor u svojoj spavaćoj sobi, gledajući u svijet koji je postao taman i pomalo ružan, pitajući se hoće li se bar na tren probuditi i otkriti da je njena udaja samo san, i tu je bila ta čudna nastranost - prilično ugodan san.

Kad je vidjela Petera gdje polako prilazi tratinom, morala je reći samoj sebi: "to je tvoj suprug - ti nosiš njegovo prezime -ti si njegova dok vas smrt ne rastavi".

Čak je ni ta užasna činjenica nije šokirala - kao da nije vjerovala u čudan fenomen svoje udaje, tako je i prihvatila svoju sudbinu kao nešto što se nje osobno ne tiče.

- To je glupo - rekla je samoj sebi, ali nije bila ljuta. Poslijepodnevnom poštom stiglo je pismo Basila Halea - i

sam pogled na njegov rukopis malo ju je zabolio. Peter joj je pismo donio u sobu, zajedno sa složenim novinama.

- Nisam vidjela poštaru - rekla je iznenađena.

- Bio je ovdje prije sat vremena; zaboravio sam ti dati pismo

- rekao je.

Otvorila je kuvertu. Što joj je Basil htio reći?

Pisao je da se tog jutra vratio iz Bournemoutha, londonska poštanska marka nosila je pečat najranije pošiljke.

Pitam se kad će biti razumno i pristojno vrijeme da vas se posjeti, vi zaljubljene ptičice... Tvoj otac je bio tako tmuran one večeri kad si otišla da sam sjeo u noćni vlak za Bournemouth. Ni satn ne znam zašto..

Ostatak pisma bilo je nabranje nevažnih osobnih iskustava.

Iz nekog razloga pismo ju je iznerviralo. Možda zbog onog nagovještaja određene intimnosti u koju ni on ni nitko drugi ne bi smio zadirati.

Basil je bio prirodno nestrpljiv. Prisilila se da razmišlja o njemu. Bili su prijatelji mnogo godina prije nego što je sreća Petera. Tipični mladi srećković, neuglađene prirode, bez dlake na jeziku, ali sve u svemu zabavan. Ponekad briljantan, izvanredan pratilac koji zna zapanjiti, ali nikada nije dosadan.

Lijeno je okrenula list papira i na dnu pronašla post-scriptum

- jedan od njegovih trikova:

Strašno sam zabrinut za tebe - zaista. Jesam li dobro postupio? Je li itko od nas to učinio? Ta strast za novcem zbog koje smo spremni sve žrtvovati... Tako je postscriptum završavao bez točke.

Jane je pretražila kuvertu ne bi li našla ostatak poruke - uzalud. Ali, otkrila je nešto drugo. Preklop omotnice se savio - ljepljivi dio bio je još uvijek mokar. Netko je otvorio pismo i pročitao ga - a taj netko nije mogao biti nitko drugi nego njezin suprug.

Našla je Petera kako drijema nad nekom knjigom u biblioteci i optužila ga bez uvoda.

- Vjerojatno sam vrlo nepravedna što te sumnjičim za podlost koju je samo netko od slugu...

- Ne krivi slugu - rekao je mirno. - Da, ja sam otvorio pismo. Preplavio ju je takav val bijesa da je na trenutak zanijemila.

- Ti si otvorio moje pismo? Zašto? Da li je to jedna od povlastica koje se dobivaju vjenčanjem?

- Nisam još do sada primijetio neke osobite povlastice vezane uz brak - rekao je, napola se smješajući, što ju je razbjesnilo. (Rekla je samoj sebi da mrzi Petera kad je pun samopouzdanja.)

- Hoćeš li mi, molim te, objasniti - nastojala je da joj glas bude miran - zašto si to učinio? Nije bilo slučajno, inače bi mi rekao.

- Nije bilo slučajno - rekao je hladno. Smeta me jedino što se Basil Hale dopisuje s tobom. Mislio sam ti to kasnije reći. Nisam ni sanjao da će imati petlje pisati ti dok si na medenom mjesecu.

Bila je ljuta, ali i smetena. Uvijek je mislila da su on i Basil dobri prijatelji. Kao daje pročitao njene misi, brzo je nastavio:

- Nisam ljubomoran doslovno... Hale i ja smo udaljeni kao nebo i zemlja. Ja njemu ne vjerujem, a on mene ne voli.

- Zašto mu ne vjeruješ? Slegnuo je ramenima.

- Koji put nekoga ne voliš bez pravog razloga. Tako je i s njim. Znam da sam učinio neoprostivu pogrešku, Jane, ali na pameti mi je bila samo tvoja sreća. Posljednji dio njegova govora bio je pomalo šepavo izrečen. Nije je baš uvjerio. Nije se željela dalje svađati, najpametnije je bilo ostaviti stvar na miru, ili još bolje, nekako mu oprostiti, da ne bi bila uništena mogućnost za razvoj prijateljstva koje je počelo rasti među njima. Tako je i učinila.

- Zapravo nije važno - rekla je gotovo nemarno. - Zasmetalo me... čovjek pismima pridaje posebno značenje.

- Naravno, jako mi je žao.

No, taj ih je incident ipak udaljio. Kad je Bourke stigao odnosi su bili gotovo ledeni i bila je presretna daje doveo nekog trećeg 11 a tu neugodnu večeru. Gospodin Bourke, taj snažan čovjek, bio je vrlo srdačan, pa je potpala pod njegov utjecaj i zatekla se kako se sve više zanima /a kriminalce.

Činilo se da postoji samo jedan kriminalac na svijetu, a taj je bio izvanredno pametan.

- Ja sam siromašan, ali bih dao tisuću funti da ga zgrabim -galamio je Bourke. Imao je običaj naglašavati riječi zamišljenim udarcima o stol. Svaki put kad bi podigao svoju veliku šaku, Jane se trgnula, ali očekivani udarac se nikada ne bi čuo.

- On je čovjek izvan svih kategorija kriminala: ima pomoćnike, ali nijedan ga nije izdao. Zašto? Zato jer ga ne poznaju!

- Na koji način se razlikuje od ostalih krivotvoritelja?

Nije bilo potrebno da se pravi kako je ta tema zanima - nepoznati krivotvoritelj je zaokupio njenu maštu.

Bourke je posegnuo u džep, izvadio debelu kožnu lisnicu i otvorio je. Izvadio je novčanicu od stotinu američkih dolara. -Pogledajte ovo! - rekao je. - Vi niste stručnjak, ali i da jeste rekli biste isto. Nemoguće je razlikovati ovu novčanicu od prave. Postoji puno jeftinijih krivotvorina u opticaju. Na jednom mjestu 11 Hamburgu možete kupiti novčanice od pet funti za osam pe-11 i ja. Ali onaj koji kupuje nešto od Mudrog mora platiti; i on placa sigurnost.

Peter, koga je to, čini se, jedva zanimalo, upao je s pitanjem.

- Koliko bi ta novčanica od stotinu dolara stajala ravno iz ruku krivotvoritelja? Nagnuo se naprijed, gledajući detektiva u lice.

- Dvadeset dolara - spremno je odgovorio Bourke - ili točni-je, to bi bila cijena posrednika koji bi zaračunao još pet dolara /a transakciju. To je ono što čini Mudrog različitim od ostalih, on zaračunava i mirnu dušu. Mogli biste proći Sjedinjene Države s džepom punim ovakvih novčanica i šansa da vas uhvate bila bi jedan naprama deset tisuća. Jedino ako niste u Washingto-tiu ili nekom drugom gradu gdje vlasti ponekad vrše rutinsku provjeru novca u opticaju. Postoji bankar u Ohio koji je u roku od godine dana izdao tri tisuće ovakvih novčanica od 100 dolara, naravno, ne sluteći ništa.

Smatrao je da je teško objasniti način rada Mudrog. Njegovi agenti su uhapšeni u Parizu, Berlinu i Chicagu, no nisu mogli reći ništa više, nego da su na određenom mjestu, u dogovoreno

vrijeme obično noću, negdje na otvorenom gdje nije bilo mogućnosti da ih se prati, dobili krivotvorene novčanice i da su ih platili do posljednjeg penija. S novčanicama su dobili i tipkanu traku s informacijama na koju adresu treba

pisati za iduću pošiljku. Adresa nije nikada bila ista, bilo je to, policija je otkrila jedanput, "sklonište" koje je osigurao jedan sitni novinski izdavač. Uvijek je jedan nasumce odabrani dječak skupljao pisma, koja su vjerojatno morala proći kroz nekoliko ruku prije no što bi na kraju stigla do krivotvoritelja.

- Nikada ne preplavljuje tržište. Ali ono što napravi jest vrhunsko. Jedino u što smo sigurni je da ima samo nekoliko agenata. Nikada se nije dogodilo da je istovremeno isporučio pošiljku u Parizu i Berlinu.

- Ipak, njegova zarada mora biti golema - rekla je djevojka razmišljajući. Bourke je potvrdno kimnuo.

- Šezdeset tisuća godišnje. To je mnogo novaca. Samo jednom je napravio rasprodaju krivotvorenih novčanica. Bilo je to za vrijeme pada vrijednosti francuskog franka, to je bio vjerojatno i jedan od dodatnih uzroka devalvacije. Stavio je u opticaj na francusko tržište trideset milijuna franaka u novčanicama po tisuću.

Dok su razgovarali, Peter se igrao nožem, pogleda uprta u stol. Jane se činilo da se pomalo dosađuje i čudila se, kako to da čovjek kojeg toliko zanima rad policije, ne nalazi ništa uzbuđujuće u ovoj priči.

Po njegovu nemiru shvatila je da nestrpljivo čeka trenutak kada će ostati s Bourkeom nasamo. Za cijelo vrijeme večere prepustio je Bourkeu i njoj sav razgovor, a on je zurio u jedinu sliku u sobi - veliko ulje na platnu u tamnom zlatnom okviru pričvršćeno na drvenu zidnu oblogu. Bila je to slika čovjeka iz doba re-gentstva - visokog podrijetla, mrka lica sa strogim, velikim ustima i ledenim očima, punim zlobe. Činilo se da ga slika fascinira, jer mu se pogled neprestano vraćao na nju.

Čim se pružio pogodni trenutak, ustala je i ostavila ih, a Peter se vidljivo razvedrio na prvi nagovještaj odlaska.

Po prirodi nije bila znatiželjna i bila je ljuta što razmišlja o čemu bi ta dvojica muškaraca mogla tako povjerljivo razgovarati. Zaista, to je se nije ticalo. Odlutala je gore do svoje dnevne sobe, poravnala tinjajuće drvo u kaminu i iz puke dosade počela pretraživati malu policu za knjige. Bilo je tu nekoliko romana, jedna knjiga o arheologiji (izdana 1863.), neki stari školski udžbenik i na njeno iznenađenje, jedna suvremena knjiga na njemačkom. Nije znala njemački, ali

ilustracije su jasno nagovještale sadržaj. Bio je to priručnik o 11 mjetnosti bakroreza.

Peterov? Sjetila se ploča koje je njezin otac izgubio - sjetila se i ikoder i nekih još boljih Peterovih radova. Močvarni krajolik, pun svjetla i mekih sjena. John Leith joj je rekao da se to malo

I 'cterovo djelo nesumnjivo može usporediti s najboljim Zohno- i m radovima. Netko je pažljivo pročitao knjigu, jer su neke rečenice bile potcrtane. Dakle, Peter je govorio ili čitao njemački - svakodnevno je otkrivala njegovu nadarenost. Začudila ju je podrugljivost njenih misli - nije bilo razloga da prezire Petera. Dapa-> c, bilo je tu puno razloga za divljenje i poštovanje. Bilo je deset sati navečer kad ju je Peter pozvao dolje da po-dravi gospodina Bourkea. Stajala je uz svog supruga i gledala i veno stražnje svjetlo automobila kako nestaje u daljini - tada u se vratili u biblioteku, pomalo nespretni u svom druženju.

- Onda, jesi li zadovoljan razgovorom? - upitala je.

To je zapravo uopće nije zanimalo, no očajnički je pokušavala . ratiti njihovo prijateljstvo na stupanj gdje je bilo tog poslijepo-ilneva.

Nešto je petljao, zamuckivao i potom je zavladao neugodna i išina, prije no što je ona nekako žurno rekla "laku noć" i otišla

U svoju sobu.

Večeras je zaključala vrata, navukla zastore i zatvorila prozor, učvrstivši zasun da se ne može otvoriti i tek tada se svukla. Nije l)ila nimalo umorna, bilo joj je samo dosadno, beskrajno dosadno. Sat vremena je ležala, okrećući se s boka na bok, uzalud po-l- lišavajući zaspati, dok napokon nije upala u neku vrstu drije-ineža, omamljenosti između sna i jave.

Što ju je probudilo nije znala - srce joj je ubrzano radilo. Bio ir to zvuk - nečiji koraci na šljunku. Možda je i u snu, polusvjes-iiio slušala. Opasnost je već i prije bila tu, može ponovno doći, niotkuda.

U sekundi je ustala, i navukavši kućni ogrtač, tiho se privukla prozoru i pogledala van. Isprva nije vidjela ništa, a tada....

Nije to bila uobrazilja - na tamnom travnjaku micalo se nešto loš tamnije - obrisi nekog muškarca!

Morala je rukom zatvoriti usta da ne krikne. Evo ga ponovno!

I "rhtavim rukama je otvorila vrata, prošla kroz dnevnu sobu i i išla u Peterovu.

Krevet je bio nerasporemljen i prazan, uz njega !•• gorjela mala svjetiljka.

Sat na noćnom ormariću pokazivao je dva sata poslije ponoći. išla je stepenicama. Vrata mračne biblioteke bila su svjetla pa ušla. I ta je soba bila prazna, no još dok je posizala za kvakom

postala je svjesna laganog ritmičkog brujanja - poput zvuka ne-" kog stroja.

Gdje je bio portret zloćudnog čovjeka?

Nestao je sa zida, a na njegovom mjestu je zjapio duguljasti otvor. Slika i donji dio drvene zidne obloge činili su vrata koja su sada bila širom otvorena.

Jane se prišuljala i zavirila unutra - ugledala je nešto što nikada neće zaboraviti.

Duga, uska soba, prašna, bez ikakvog pokućstva osim jedne velike klupe u sredini i jedne manje uz zid, zakrčene alatom za bakrorez. No, to nije bilo ono što je zaokupilo njenu pažnju. Na klupi u sredini nalazio se mali stroj koji je meko brujaio dok su se cilindri okretali - tiskarski stroj!

A onda je njezino srce zamrlo - ugledala je pravokutne otiske kako se slažu duž platnene vrpce. Bile su to novčanice, a čovjek koji je stojeći nadzirao automatski rad stroja bio je njen suprug!

Jane je zurila u supruga - nijema. To je, dakle bila tajna Mu- < I rog - a Mudri je bio...

Htjela je vrisnuti kad je pojmla sav užas svojega otkrića. Bila i < udata za krivotvoritelja, najpoznatijeg na svijetu, za čovjeka hijeg je tražila policija Evrope i Amerike. Nije istina, to nije moja biti istina! Ipak, on je ovdje, kritičkim okom proučava jednu ni novčanicas vrpce.

Bio joj je leđima okrenut kad se odmaknula od vrata. Prošla je predvorjem i nogom zakoračila na stepenice, kad se sjetila čovjeka ni tratini. Pod stresom ovog novog šoka on joj se činio beznačajan. 11 'k kad se popela na vrh stubišta vratio joj se stari strah, pa se nag-mila preko ograde i pozvala Petera. Na treći poziv se odazvao.

- Što je, Jane? - upitao je

- Čovjek... na tratini...

Pokušala je da joj glas bude čvrst. On je primijetio njezin strah i pogrešno shvatio uzrok. Čula je kako se vratio u blagovaonicu, 11 ieki zvuk zatvaranja vrata i oštri "klik". Neposredno nakon to- i i potrčao je kroz predvorje i počeo skidati lanac s vrata.

S prozora svoje sobe ugledala gaje na trenutak u svjetlu koje i' dopiralo iz predvorja. Uljeza nije bilo nigdje i nakon nekog icmena Peter se ponovo pojavio iz mraka. ( )na je sada sjedila potpuno mirna, ne kao prošle noći. Otkri- m' ju je zapanjilo, ali njen je um radio s upravo neprirodnom laloženošću. Mogla se prisjetiti nekih sitnih incidenata i anali-nati ih s čudnog odstojanja, bez strasti. To je bio izvor Peterovog bogatstva, objašnjenje njegova "na- ljedstva". On je bio Mudri, a ova kuća, koju je navodno iznajmio, bila je njegov glavni štab.

Kad je ponovno navukla zastor i upalila svjetla, čula je njegove korake na stubištu, a kad se pojavio na vratima, bila je sa-nio nekoliko stopa udaljena od njega.

- Nikoga nisam vidio - rekao je zadihano, i tada, vidjevši njeno lice, otkrio joj strah u očima.

Znala je da je blijeda, ali nije mogla ni sanjati koliko joj je lice bezbojno i umorno.

- Draga moja! Izgledaš užasno! Ako nađem tog čovjeka, ubit; cuga!

- Čovjeka? - gotovo je zaboravila sjenku koju je vidjela na tratini. - On, da! Nisi ga našao?

Nije odgovorio. Glavna mu je briga u tom trenutku bila njegova potresena supruga.

- Sutra idemo u grad - rekao je, a kad je odrečno odmahнула glavom, upitao je iznenađeno: - Zašto?

- Ne znam, reći ću ti sutra. Jako sam umorna.

Bila je i više nego umorna. Bila je i duševno i fizički iscrpljena. Ležala je pola sata buljeći u mrak, pokušavajući preinačiti svoje poglede na život i na Petera. Čula je gdje ponovo izlazi iz kuće, vjerojatno u potragu za nepoznatim uljezom.

Jane se sledila kad joj je palo na pamet jedno od mogućih objašnjenja tog upada. Neki detektiv! Motrili su na Petera! U želji da bude prijatelj policije možda je bio i slijep na to daje Bourke otkrio njegovu tajnu i da ga motri? Usred tih nagađanja pala je u dubok san i probudila se da bi ugledala svoju sobu punu sunca i kiselo sobaričino lice. Anna ju je pitala je li dobro spavala. Jane je sjela na krevet i ogledala se zbunjeno. Da li je sve to bio samo ružan san? Gotovo da se i nije moglo pomisliti bilo što drugo ovog svježeg i vedrog jutra...

- Jeste li silazili noću, gospodo? - Anna je pitala.

- Našla sam jednu vašu papuču u predvorju.

Nije znači bio san, nego mrska stvarnost. Sjetila se da je izgubila papuču kad je trčala gore.

- Podsjećate me na Pepeljugu - pričala je Anna, čini se daje jutro unijelo nešto svoje dražesti u njeno staro srce. - Čudno da sam na to pomislila. Godinama nisam vidjela tu predstavu.

Jane se nečega sjetila srčući čaj.

- Anna, kome pripada ova kuća?

- Ne znam, gospodo. Pripada jednom starom gospodinu koji živi u inozemstvu. Možda je već mrtav. Iznajmljivač je neki gospodin Blonberg, ima ured u West Endu, Knowlby Street. Nisam ga nikada vidjela. Ponekad dolazi ovamo na mjesec dana.

Jane se zagledala u ženu.

- A vi ga niste nikada vidjeli?

- Ne, gospodo. Kada dođe gospodin Blonberg dovodi svoju služinčad, sama bijeda, jadnici. Cijela kuća je kao svinjac kad odu. Ništa obrisano, sve prekrivo prašinom, vrt obrastao u korov.

- Ali, gdje ste vi kad je on ovdje? Krezuba Anna se nasmijala.

- Kod svojega brata u Londonu. Sva služinčad dobiva plaćeni i idmor, nitko od nas ne živi u blizini, osim vrtlara. On radi u vrtu i ri puta tjedno, ali mu nije dopušteno ulaziti u kuću.

lane je o tim čudnim okolnostima stalno razmišljala. Tko je bio gospodin Blonberg? Netko tko je svim silama nastojao izbjeći da ga prepoznaju...

Konačno joj je postalo jasno. Bila je to Peterova kuća. Iza imena Blonberg skrivao se čovjek koji je, prema detektivu Bourkeu, Imao mnogo suradnika, ali ga nitko nije izdao, jer je njegov identitet bio svima nepoznat.

Sada je bila vrlo hladnokrvna, sve dok je bol u srcu nije dovelo do najneobičnijeg i najporaznijeg saznanja. Voljela je Petera! Zašto je otkriće njegove krivice povećalo njegovu privlačnost, nije mogla objasniti. Odjednom je postala svjesna njegove i isamljenosti, opasnosti i njegove nježnosti prema njoj.

Što je mogla učiniti? Pisati svom ocu i sve mu ispričati? Na tu pomisao je odrečno odmahнула glavom. Ne, to mora ostati njena tajna - njena i Peterova - i ona mora naći načina da spriječi neizbježnu katastrofu koja mu prijete.

Policija je već sumnjala i mreža je bila razapeta. Rouper je 11.11.11. a tko je on, Bourke je morao također znati i koristio je njihovo prijateljstvo da zaslijepi Petera kako ne bi vidio opasnost u kojoj se nalazi.

lane je bila osoba koja buja pod prijetnjom nesreće. Sve njene uspavane kvalitete bile su probuđene. Bila je gotovo vesela dok se tuširala i osjećala hladnu vodu kako pljušti po njenom vitkom tijelu.

Peter je bio vani, hodao je gore dolje po tratini i kad je vidjela njegovo lice, jedva se suzdržala da ne vikne. Bio je blijed, upaljen očiju, bezvoljan.

- Ne nisam dobro spavao - rekao je. - U stvari, selo mi ne odgovara. Ali bojim se da ćeš još jednu noć morati provesti u i Oxfordu, onaj smušeni hotel nas ne može primiti prije sutra-njegdana.

Njegov ton je bio svadljiv - nikad ga nije vidjela tako nervoznog i razdražljivog.

- Htjela bih ovdje ostati cijeli tjedan. Možemo li? - upitala je. Napustiti ovo mjesto i njegovu strašnu tajnu nečijim ispituju-

• im očima bila bi neoprostiva ludost.

Njen prijedlog ga je razvedrio, no tada mu se lice ponovo mračilo.

- Pretpostavljam da nije moguće da ti odeš u grad i ostaviš n le ovdje dan - dva - i tada brzo doda: - To je neobičan pri-M'dlog. Znam, naravno, da to nije moguće. Samo... postoje neke

stvari koje bih htio razjasniti. Mislio sam pozvati Chevnea Wel-j Isa da dođe ovamo na jednu noć. Htio bih ga vidjeti zbog ne-] kih... stvari.

Zbunio ju je prijedlog da bi Donald Wells trebao doći k njima. Je li ga Peter htio vidjeti kao liječnika ili kao prijatelja? Napetost j pod kojom je živio bila je zastrašujuća i zahtijevala je sav poticaj koji znanost može pružiti.

- Naravno, pozovi ga Peter, ali ja nikako ne mogu otići sama u grad, ljudi bi svašta pomislili.

Trebao je znati, mislila je, da to što će ljudi reći nju ni najmanje ne pogađa.

No, očito je njen konvencionalni izgovor prihva- i tio bez prigovora.

Bila je gotovo ozlojeđena. Uхватила gaje pod ruku i prilagodila svoj korak njegovu.

- Peter, ja sam sebična svinja, ti si pravi anđeo. Ako me ne] mrziš, trebao bi; da sam na tvom mjestu mrzila bih samu pomisao na mene... Ja ti zaista želim pomoći, gdje i kako mogu. Mislim.... na različite načine.

- Ni sama ne znaš koliko mi u ovom trenutku pomažeš - rekao je i dodao, prije no što se uspio obuzdati: - Nadam se da nikada nećeš ni saznati.

Ovo je bio izazov koji bi jučer bila smjesta prihvatila. S olak-; šanjem je shvatio da ga neće upitati ono što je mislio daje neiz- j bježno. Nije ni bilo prilike za to, jer je nastavio:

- Ako misliš da si bila nerazumna, utješit ću te kad ti budem: rekao da ja nisam zabrinut, zaista. Moja taština je bila malo ranjena. Muškarci su slični bogovima: misle da je svijet i sve na svijetu stvoreno radi njihovog zadovoljstva. Ne mislim da me mrziš ili da ćemo se razići, ili da smo oboje otkrili da smo užasno pogriješili i da je budućnost tragična praznina. Jedina nerealnost u našem braku je potpuni nedostatak udvaranja, staromodna je to riječ, ali jedina koja postoji.

Potvrдно je kimnula. To je zaista bilo tako. Njihove su zaruke bile sasvim formalne. Osim poljupca koji joj je dao u sakristiji na dan vjenčanja, ničeg drugog nije bilo.

- U svakom slučaju, izbjegli smo tu iluziju - nastavio je neočekivano. - A to je najveća od svih postojećih iluzija. Muškarac] sretne djevojku, ponaša se što bolje može, ponovno se susreću, upoznaje njenu obitelj, izvodi je na ples i slično. Počinje joj se' sviđati, dopušta mu izvjesne sitne povlastice, upadaju u vezu. Rijetko joj pokazuje svoju ružnu stranu, uvijek se lijepo ponaša, nastoji biti savršen. Naravno, ona je idealist i gledajući svoj ideal, voli muškarca

kojeg joj on pokazuje. Tada se vjenčaju i onj se opusti. Ona ga vidi za doručkom, kad ne glumi, i poslije večeri, kakvog ga je priroda stvorila i zna da je prevarena. Volio bih da ti nikada ne budeš prevarena.

Jane je slušala, zadivljena. Na trenutak je zaboravila da razgovara s Mudrim, krivotvoriteljem za kojim traga policija Evrope, /aboravila je na oblak koji je zasjenio njihove živote, slušajući njegovu filozofiju koja je za nju sadržavala nadu - izvjesnost Meće.

- Jednostavno ćemo nastaviti i vjerovati istini - čudno joj se nasmiješio. - Mislim da ćemo jedno drugo jako trebati. Moli Boga da u bliskoj budućnosti ne doživiš više velikih šokova, ali i ako se to i dogodi, želim znati da postoji čvrsto tlo ispod blata kroz koje ćemo možda morati gaziti.

rako ju je u jutarnjem sunčanom sjaju i usred mirisa cvijeća prvi put upozorio na katastrofu, koja će je potresti do same srži i Života.

- Kako to misliš: blato?

Prisilila se da postavi to pitanje, glas joj je bio promukao. Možda će joj reći istinu i zatražiti pomoć. Znala je da je voli. Bila je u: to sigurnija no ikada. Ta spoznaja joj je gotovo natjerala suze na njeve oči. Nestrpljivo, ali ipak bojažljivo, čekala je, suspregnuta daha.

- Blato... pa, ružnoća. Ne mogu ti objasniti.

Govorio je općenito, nevoljko, nije želio dalje pričati o sebi. j Gong za doručak je prozaično prekinuo njihov razgovor.

Za doručkom je zapao u šutnju. Jednom ga je uhvatila kako! netremice zuri u sliku na zidu i zadrhtala je, usprkos svojoj sa- j mokontroli. Na sreću, on to nije uočio.

Pokušala je razgovarati. Vrlo oprezno je spomenula ekscentričnu gospodu Untersohn - temu koja je prešutnim sporazu- j mom postala tabu - i tek tada je pokazao neko zanimanje.

- Čudna žena, živi u Hampsteadu, ne, nije zbog toga čudna. Tamo živi puno dragih, normalnih ljudi. Trebala bi biti imućna, ali mislim da je njen sin iskorištava. Pomogao sam joj mnogo puta, pretpostavljam da sam joj u protekle četiri godine dao deset tisuća funti.

Nekako mu se nije sviđao njegov plan da Chevne Wells pre-1 noći kod njih.

- Zapravo, to mi je on predložio, misli da izgledam iscrpljeno.... Sigurna si da nemaš ništa protiv?

Da ju je upitao prošle noći podržala bi njegov plan svim sr- i cem. Ali sada? Nije željela strance u kući. Ako bude s Peterom J nasamo, imat će više šansi zadobiti njegovo povjerenje.

- Kada dolazi?

- Večeras... ako želiš, mogu to odgoditi? Ali ona je odmahнула glavom.

Tog jutra kad je Peter otišao u selo poslati neke brzoglasne (tak(je barem rekao), otkrila je nešto. To se dogodilo posve slučajne Anna je raspriprila njen kovčeg i složila stvari u razne pretinci starinskog ormara. Jane nije mogla pronaći svoje rupčiče, pa j j pozvonila sluškinji.

- Gdje sam li ih samo stavila, gospođo?

Anna je namrštila svoje priprsto lice.

- Sjetila sam se, stavila sam ih zajedno s rupčičima gospodina Cliftona, u ladicu. Donijet ću ih.

- Ne trebate se truditi, naći ću ih sama.

Jane se nije žurilo. Tek pola sata kasnije ušla je u Peterovu sobu. Jedna ladica njegovog toaletnog stolića je bila zaključana, ili je ključ bio na stoliću. Otključala je ladicu, otvorila je i prvo sto je ugledala bila je uredna hrpa malih bakrenih ploča. Podi-ila je prvu ploču i smjesta prepoznala jedan od onih bakroreza /a koje je Peter rekao da ih je njen otac izgubio. Tako dakle, one uopće nisu bile izgubljene! Peter je u svojoj rastresenosti zabo-i avio da su cijelo vrijeme bile ovdje. Kada su se zagubile? Koncentrirala se i pokušala se sjetiti. Prvoga travnja! Sjetila se, jer se njen otac šalio zbog datuma, niječući daje uopće primio bakro-i eze i tvrdeći da Peter zbija s njim prvoaprilsku šalu. Nedugo poslije toga se pojavila sluškinja i Jane je nezainteresirano upitala:

- Kada je gospodin Blonberg bio ovdje posljednji put? Anna je mislila.

- Početkom travnja, gospođo.

To je to! Jane se sjetila daje početkom travnja Peter bio tajanstveno pozvan u Pariz.

- Gospodin Blonberg ne spava uvijek ovdje. Dođe ovamo preko dana, a navečer se odveze natrag. Uvijek vozi mali, zatvoreni automobil.

- Vrlo zanimljivo! - rekla je.

S naporom je započela razgovor o nečem svakodnevnom.

- Dr. Wells će prenoćiti ovdje. Pretpostavljam da postoji još ledna spavaća soba?

- Tri gospođo. Dolazi li sam?

Postojala je mogućnost da Donald Wells dovede svoju supru-llu, jedinu ženu na svijetu koju Jane nije voljela.

- Pretpostavljam... da. Sigurna sam.

Mije se uopće usudila razmišljati o tome da bi morala zabav-liati Marjorie Chevne Wells. Donald je došao poslije ručka - sam.

- Nema razloga za uzbuđenje - rekao joj je kad ga je prvom prilikom odvukla u stranu i otvoreno zapitala postoji li poseban i .i/log za njegov posjet.

- Peter je iscrpljen, ne znam zašto. Bio je u izvrsnoj formi kad je napustio London. Nadam se da ga ta žena... Untersohn nije uznemirila. Marjorie? Dobro je - odgovorio je kratko.

Imala je osjećaj da nerado razgovara o svojoj supruzi. Jane je zaključila da njihov odnos nije najbolji, a Basil Hale joj je natuknuo da gospođa Chevne Wells ima vrlo tešku narav. Ali, Basil ju je samo zlobno ogovarao.

Iz nekog razloga Jane je, i prije nego što je prošao tek jedai sat, zažalila što je liječnik došao. On je predstavljao prepreki bezbolnom razvoju njenog novog razumijevanja s Peterom razumijevanja koje će ostati jednostrano sve dok joj se ne pruži* prilika da mu kaže sve što zna i čega se boji. Pred smiraj dana, međutim, doživjela je nešto što je uništilo njene nade da bi to razumijevanje moglo postati obostrano.

Bila je s njim nasamo nekoliko trenutaka prije serviranja čajc i podsjetila ga na jutarnji incident. Možda ni sam nije znao di su se izgubljene ploče našle.

- Oh, zaboravila sam ti reći, Peter. Znaš li da su tvoji bakrorezi u ladici... oni za koje si mislio da ih je tata izgubio....

Tu je stala. Probljedio je.

- Odakle znaš? Zašto si otvarala moju ladicu?

Glas mu je bio oštar, gotovo ljutit i načas se uplašila tona.

- Tražila sam rupčiče..., ali, zašto se ljutiš, Peter? Mislila sar da su ti te ploče važne.

Krajnjim naporom se savladao.

- Da... žao mi je... tako sam nervozan. U ladici su? Kakva sar ja nepažljiva budala! I ostavio sam ključ na stolu, pretpostav-| ljam? Zaista mi treba bolničarka!

Boja mu se vratila u lice, ali je bio očito pogođen njezinim otkrićem. Zнала je da je lagao kad je rekao da ne zna gdje su bakrorezi - i to vrlo nespretno lagao.

- Vrlo nezgodno, mislim... budući da sam optužio tvog oca daj ih je izgubio. Jane, bio bih ti vrlo zahvalan kad bi to zadržala sebe. Mislim, ne bih volio da tvoj otac dozna kakva sam budala|

- Ali... on će razumjeti...

- Radije bih da mu ne kažeš, zaista. Prilično mi je stalo da te ne sazna.

Činilo se da je glupo praviti toliku zbrku oko te sitnice, pa mi je sve obećala sa smiješkom - smiješak je bio usiljen.

Razumijela je njegovu ljutnju, ali njegov neprikriveni strah je bio neobjašnjiv. Jane je bila potpuno zbunjena. Upravo kad je pomislila da ga počinje upoznavati, dogodilo se nešto što ju je bacilo natrag odakle je i počela. Neku vrstu objašnjenja našla je u prisutnosti Donalda Wellsa. Peter je bio svežanj napetih živaca - na trenutke normalan. Koliko je ona pridonijela takvoj stanju, mogao je biti predmet neugodnog razmišljanja.

Napisala je tog poslijepodneva Johnu Leithu bezbojno pisme o beznačajnim stvarima. Nije spominjala izgubljene bakroreze

I njeno pismo Basilu Haleu bilo je isto tako lišeno svih informacija. Pišući mu, razmišljala je kakva bi bila njegova jetka primjedba kad bi doznao da je njegovo pismo bilo otvarano. To je bio još jedan čudan događaj u protuslovlju sa svim njenim unaprijed stvorenim zaključcima o Peteru. Večera je bila predviđena za osam sati, a u sedam su Peter i Donald Wells još uvijek sjedili u knjižnici. Odjenu se i sišla. I dalje su bili zauzeti pa je ona izašla u vrt. Vani je bilo vrlo mirno, osim ptičjeg cvrkutanja, ništa se drugo nije čulo. Večernja tišina ju je nekako čudno smirila - a ona je u zadnje vrijeme postajala sve nervoznija. Koliko nervozna, otkrila je, prolazeći kraj otvora u tisoj živici koji je vodio u vrt. Netko je šapćući zazvao njeno ime, a ona je poskočila.

- Oh, tko je to?

Okrenula se, srce joj je divlje lupalo, nije vidjela nikoga i upravo je htjela pobjeći, kad se glas ponovo javio, ovaj put glasnije.

- Jane!

Bio je to Basil Hale - sjedio je na niskoj vrtnoj klupi i jedva ga se vidjelo ispod nisko spuštenih grana vrbe.

- Basil! Što ti radiš ovdje, zaboga!?

Oprezno je izišao iz svog zaklona, široko se smijući.

- Prestrašio sam te! - hihotao je. - Gdje ti je mužić... s Donal-dom?

Bilo je nečeg u njegovu glasu što joj se nije sviđalo. Možda je zaboravila na onaj dominirajući stav koji je obično zauzimao. Sada ju je to pomalo vrijeđalo.

- Da, u knjižnici su. Ostaješ li na večeri? Odmahnuo je glavom.

- Ne, autić mi je dolje. Vraćao sam se u grad pa sam skočio na irenutak do sretne mladenke. Oči su joj se smijale - uvijek je bilo teško dosađivati se s Basilom - iako joj se to sada nije činilo tako važnim kao prije.

- Bio sam dolje na uvodnom sudskom postupku protiv Wor-ih, nekog ludog radnika koji je svoju ženu ubio sjekirama - rekao je umiljato.

Basil je bio odvjetnik. Nije nikada imao vlastitu praksu, ali se akademski zanimao za stravične slučajeve. Jane to uopće nije zanimalo, ali dogodilo se daje u svojoj dosadi tog poslijepodneva vrlo temeljito pročitala novine, među

ostalim i to daje postupak protiv ludog Wortha odgođen. Upravo mu je ironično htjela izraziti svoju sućut što je uzalud putovao, kad je on nastavio:

- Bio sam na sudu cijeli dan...

- Ali... slučaj je odgođen. Smatrao je to, čini se, dobrom šalom.

- Zamisli, ti to znaš! Jane, postaješ pravi stručnjak za ubojst-j va. Da, odgođeno je i moj je uvod propao. Prokletstvo, a tako sam ga pažljivo pripremao! Sjećaš li se slučaja AlexandraWeler-[sona?

Gledala gaje zinuvši zapanjeno.

- O čemu to govoriš, Basil? Jesi li...

- Pio? Ne. Welerson je bio vrlo bogat čovjek koji je potpuno) hladnokrvno ubio dvoje savršeno nedužnih slugu. On je predmet mog ispitivanja. Bio je potpuno lud, naravno. U obitelji je duševna bolest bila nasljedna. Njegov je otac umro u ludnici, a Welerson je skončao u Bartmoru. Nije postojao ni jedan član obitelji koji na neki način nije bio lud.

- Kakve to veze ima sa mnom? - upitala je, a on joj se prepredeno nasmijao.

- Wells je ovdje, zar ne? On se godinama brine o Peteru. Zašto je Wells sada ovdje? Jer Peter osjeća da se približava novi napadaj, nakon što mu je Donald izdao uredan nalaz za vjenčanje.

Stajala je skamenjena od užasa. - Peter? - Kako to misliš? Vidio je da je shvatila i potvrdno kimnuo.

- Peter je lud. Previše si mi draga da bih dopustio da živiš ne-l svjesna opasnosti u kojoj se nalaziš. On je sin Alexandra Weler-l sona, luđaka i ubojice; vrijeme je da doznaš za koga ti je tvoj šašavi otac dopustio da se udaš!

Jane Clifton je gledala u njegovo crveno lice, zaprepaštena, ne| shvaćajući. Užas tog saznanja ju je u trenutku paralizirao.

- Nije istina - istisnula je jedva čujno. - To što si mi rekao je... grozno! Grozno! On je bio smrtno ozbiljan.

- Ne krivim tvog oca. Wells je rekao daje izliječen i svi su igrali na tu kartu. Ali, ulog je tvoj život, Jane.

Čuo je brze korake po Šljunku i na licu mu se pojavila grimasa straha, što je ona uočila.

- Što radiš ovdje?

Bio je to Peterov glas, čvrst, autoritativan. Basil je zažmirio u njegovom smjeru.

- Hm? Slučajno sam prolazio pa sam svratio pozdraviti Jane.| Nadam se da nemaš ništa protiv?

Peter je brzo pogledao jedno pa drugo. Njeno lice je bilo izobličeno i prestravljeno, njeno drhtavo tijelo mu je govorilo manje ne što je htio znati, ali više no što bi mogao bezbolno gledati.

- Što si joj ispričao? - tiho je upitao.

Basil je upravo kukavno pokušavao djelovati ravnodušno.

- Same gradske tračeve, stari moj.. - počeo je, ali se Peter naglo okrenuo djevojci.

- Što se dogodilo, Jane? Što ti je rekao? Odmahnula je glavom.

- Ništa - promucala je i pokušala se provući kraj njega.

- Što ti je rekao? - njegove čvrste ruke su je držale za ramena. Gledao joj je ravno u lice. Nije odgovorila pa se okrenuo Basilu. - Imam dva neraščišćena računa s tobom, Hale, i neću dopustiti da na tome ostane - rekao je polako.

- Bojim se da te ne razumijem - Basil se smiješio, ali je Jane osjetila nemir u njegovu glasu.

- Provalio si u kuću drugu noć kako smo došli ovamo i upao u sobu moje supruge. Zato sam te namjeravao ubiti. A ako si rekao Jane, ono što pretpostavljam, sklanjaj mi se s puta, Hale!

- Nemoj mi prijetiti! - zaškrgutao je Basil, čiji je bijes nadvladao strah.

- Upozorio sam te - rekao je Peter.

Ono što je uslijedilo bilo je tako neočekivano i dogodilo se tako brzo, da se Jane kasnije svega samo nejasno sjećala. Vidjela je kako se Basil sagnuo, čula je Peterov udarac koji ga je zahvatio koso preko vilice, i u slijedećoj sekundi on je jecao, životinjski urlao, savijajući se među patuljastim ružama. Podigavši je, Peter ju je jednim zamahom provukao kroz otvor u živici.

- Mislim daje najbolje da uđeš u kuću - rekao je i okrenuo se da bi se suočio s furijom koja je jurila prema njemu lamatajući rukama.

Gospođa Untersohn je živjela u maloj, mračnoj, georgijanskoj kući u Hampsteadu - bila je to zbijena dvokatnica, koja se jedva nazirala iza visokih zidova i kroz gusto, tko zna kada, deblo uz deblo posađeno drveće.

Sagrađena je u danima kad je Amerika još bila britanska kolonija i to sagrađena u susjedstvu prave šume. Kuća je imala nejednake katove i niske stropove - prizemne prostorije su zaudarale na plijesan, što je čini se, bilo neizbježno u takvim starim kućama, koje su još živjele ukorijenjene u prljavštini, trunući sve više.

Bila je to mračna kuća, puna škripe i šumova, gotovo se moglo čuti šuškanje jezivih koraka na raspuknutom podu hodnika.

Ako je gospođa Untersohn igdje mogla sretno živjeti, onda je to bilo u Heathlandu, s njegovih pola jutra zapuštenog vrta. To je mjesto odgovaralo

njenom ukusu. Dugi dnevni boravak zatrpan neobičnim modernim pokućstvom, japanski ormari s ladicama i sitnim, neukusnim suvenirima s njenih rijetkih putovanja, bio je za nju ideal toplog doma. Dvojica kućnih slugu i vozač (poslužitelja je iznajmljivala za posebne prilike iz mjesne garaže), činili su njenu služinčad.

Gospođa Untersohn je bila u svojoj dnevnoj sobi, sjedila je za neprikladnim pisaćim stolom i trudila se da sastavi kraj s krajem, upirući vrh olovke o notes. Bilo je tu loših proračuna, pogrešaka u zbrajanju i oduzimanju, ali je konačni rezultat njenog računanja bio porazan. Protrljala je nos zapešćem ruke, zatres-la glavom i ostalim znakovima pokazala koliko je zabrinuta.

Uživala je stalan prihod od kojeg je mogla udobno živjeti, ali gospođa Untersohn je imala mnogo izdataka - mnogo stalnih zahtjeva koji su se obarali na njezin novčanik.

Pogledala je na svoj skupocjeni sat, ustala gundajući i krenula gore u svoju spavaću sobu. Kad je sišla bila je odjevena u neupadljivi prostrani kaput i jednostavan šešir - bila je to promjena koja je u mnogome poboljšala njezin izgled, iako bi se razljutila da joj je to netko rekao.

Izišla je, ne javivši se nikome, otišla do Edgware Rooda i ušla u autobus. Bilo je devet sati kad je stigla do Marvlebone Lanea i

Knowlby Streeta. Higgson House je bio uzak blok ureda sagrađen uz fasadu stambene kuće. Zgrada je stajala uz bok lijepih građevina, a otraga je doticala prljavo smetište. Higgson House je uništio svoga graditelja i doveo do bankrota sljedeća dva kupaca. Sadašnji vlasnik je očito našao stanare za male stanove uskih soba, jer je na ulaznim vratima bilo mnogo različitih plo- (ica s imenima. Žutim, izbljedjelim slovima pisalo je Blonberg, bankar.

Pozvonila je, jer su vrata bila zatvorena. Gotovo istovremeno začuo se - klik - i vrata su se pod njenim pritiskom otvorila. Za-l vorila ih je za sobom, prošla kroz siromašni hodnik i počela se uspinjao' stubištem. Popela se stepenicama i stigla na malo od-morište s dvojim vratima. Otvorila je ona ispred sebe i ušla u malu sobu, osvijetljenu samo jednom prašnom svjetiljkom.

- Uđite - rekao je netko.

Glas je dolazio iz stražnje sobe. Nije bilo svjetla, osim onog što je dolazilo iz prednje sobe - vidio se mali stol postavljen uza zid. Gospođa Untersohn je znala, kad je sjela bez daha, da je taj "zid" zapravo mreža od fine žice i da iza nje sjedi čovjek kojeg t raži.

- Primio sam vašu poruku - glas iz mraka je imao čudan zvuk, pomalo metalan i neprirodan. - Tražite mnogo novca.

- Ja vrijedim mnogo novca - odgovorila je svojim dubokim glasom. - Milijune! Da dobijem svoja prava...

- Ne zanimaju me vaša prava - rekao je glas - ali me jako zanima nešto drugo. Dolazite u pravo vrijeme. Gospođo Untersohn, ako vaš sin cijeni svoj život, ne smije ponoviti svoj posjet dvorcu Longford!

- Hm!?

Nevidljivi je mogao zamisliti kako je začuđeno otvorila usta. Dakle, ona nema veze s tim, zaključio je.

- Ne znam o čemu govorite, gospodine Blonberg - izustila je. - Moj sin? On uopće nije išao u Longford. Ja sam bila tamo i kao da sam govorila kamenu, kad sam od Cliftona pokušala dobiti sto mi pripada. On se kupa u novcu, a ja jedva sastavljam kraj s krajem...

- Vaš sin je sinoć bio u dvorcu Longford - rekao je glas hladno. - Upao je u sobu gospođe Clifton. Upozorite ga! Trebao bi pasti na koljena od zahvalnosti zbog prilike koju sam mu pružio. Koliko želite?

Ovo posljednje pitanje došlo je nenadano.

- Tisuću, gospodine Blonberg i to za svoga sina.

- Ne možete dobiti tisuću. Poslat ću vam poštom pet stotina. Imate li mjenicu? Kopala je po torbi, izvadila komad papira i gurnula ga kroz otvor, izrezan u mreži velik kao otvor za pisma na poštanskom sandučiću. Odjednom je čula šuškanje novca i tanak svežanj novčanica je ležao pred njom na stolu.

- Otvorite zasun kad budete izišli i zatvorite vrata za sobom - rekao je glas gospodina Blonberga. - I kao obično, čekajte u uredu dok ne čujete moje zvono.

Gospoda Untersohn je ustala.

- Htjela bih vam samo reći da moj dječak ne bi učinio ništa loše - rekla je. - On je duhovit, rođen gospodin, ali...

- Bolje živ, nego mrtav gospodin - rekao je zloslutan glas. - Čekajte u uredu. Otišla je van. Čula je škljocanje brave i zujanje dalekog zvonca. Nekoliko sekundi kasnije gospoda Untersohn je izašla, poslušno otpustila zasun i zalupila vratima.

Ovaj put se nije vratila autobusom - kišilo je, i srećom je na Marvlebone Laneu uhvatila taksi i odvezla se kući.

U toku cijelog putovanja bila je toliko zaokupljena opasnošću koja prijete jedinoj osobi koju voli, da nije primijetila da i dalje drži svežanj novčanica, koji joj je Blonberg gurnuo u ruku.

Njen sin. U Blonbergovu glasu nazirala se prijetnja.

Što je on znao o njenom dječaku? Blonberg ju je plašio - jako ju je plašio sjaj tih nevidljivih očiju. Imala je čudnu, grotesknu sliku Bolnberga u svojoj mašti, sliku nemani u žičanom kavezu koja je sve znala - koja joj je rekla, kad ju je prvi put posjetila, sve tajne za koje je mislila da su čvrsto zaključane u njezinoj duši.

Ali on ne bi nanio zlo njenom dječaku - za koga je žrtvovala sve - gotovo sve. Utješivši se tako, otišla je u krevet.

Sljedećeg jutra sluškinja joj je donijela šalicu kave i novine. Polako je srkala kavu zadovoljna sama sobom. Teški problemi koji su je pritiskali cijeli prošli tjedan, sad su bili riješeni. On je bio dragi dječak, rekla je samoj sebi, i zavrijedio je to.

Sluškinja je podigla rolete i dodala joj naočale, dok je ona lijeno listala novine. Isto tako lijeno je pročitala i veliki naslov:

MISTERIOZNO UBOJSTVO U HERTFORDSHIREU

Gosp. Basil Hale pronađen na smrt isprebijan na zemljištu povijesnog dvorca
Sluškinja je čula krik, okrenula se začuđeno i vidjela staru ženu kako puzi iz kreveta, nerazumljivo buncajući, još uvijek s novinama u ruci.

- Moj sin, moj sin! - vrištala je. - Ubijen moj sin!

Jane Clifton je shvatila da se u njoj kriju dvije osobe. Trenutačno je bila jedna od njih - i to ona pogrešna. Mogla je večerati sa svojim suprugom i Wellsom i bezbrižno se zabavljati, pričajući o ljudima koje su poznavali, mirno je mogla pitati kako je Marjorie i zanimati se, ili se bar praviti da se zanima za ženu koja joj je bila antipatična. Zatekla se gdje govori o vjenčanju i bila je šokirana. Zadivljujuće je bilo to daje mogla razgovarati i djelovati racionalno. Bila je ljuta na svoju vlastitu ravnodušnost, na svoju nenormalnu mirnoću. Pokušala je izazvati neku vrstu osjećaja strave kad se on već nije prirodno razvio. Bila je udata za luđaka -vezana za njega do kraja života - on je bio sin ubojice, krivotvoritelj koji je lukavo planirao i provodio u djelo svoj luđački zločin.

Jane ga je počela proučavati, dio po dio. U očima mu se nije naziralo ludilo - mutno se sjećala jedne slike na kojoj je njen otac naslikao lice luđaka. Držao ju je u jednom crtaćem bloku, zaključanu, ali ona ju je jednom vidjela i gotovo joj je pozlilo. Poluotvorena usta, nepravilne crte, čudna izobličenosť lica. John Leith je tu sliku nacrtao vodenim bojama za vježbu i upravo je brutalno vjerno naslikao svoj model.

Peter nije imao nikakve sličnosti s tim stravičnim portretom. Ruke koje je držao na stolu bile su posebno lijepe, velike, ali oblikovane poput ženskih. Usta su mu bila čvrsta, pogled koji je počivao na Donaldu Wellsu, nepomućen.

Kad bi bar mogla nešto osjetiti - strah, prezir, gnušanje zbog zla koje je počinio oženivši se njome - kad bi bila bilo što drugo, samo ne ovakav bezlični promatrač njegovih slabosti, mogla bi se nadati boljoj sudbini.

Činilo se da Donald Wells ne opaža napetu atmosferu. Nitko nije spominjao susret u vrtu. Iako je Petera vidjela na trenutak, prije večere, nije ga zapitala što je bilo s Basilom, a on sam joj ništa nije rekao. Imao je modricu na obrazu i jedan prst mu je bio povezan. Za vrijeme večere rekao je Wellsu da ga je ugrizao pas i nehajno odbio prijedlog da se ta rana, koliko god neznatna bila, pregleda.

Jane je bilo jasno da Donald Wells ne zna ništa o tučnjavi ni o Basilovom posjetu, jer je jedanput za vrijeme jela slučajno spomenuo daje sreo Basila u Bond Streetu i da on odlazi u inozemstvo na tri mjeseca. Ali doktor nije dugo bio ostavljen u neznanju. Tek što je Jane napustila sobu, liječnik je postavio pitanje koje je želio postaviti cijele večeri.

- Što nije u redu Peter? Peter je odmahnuo glavom.

- Ništa - rekao je kratko.

- Ne budi lud. Nešto te uzrujalo.

Peter je nekoliko trenutaka oklijevao i tada je kratko i suzdržano ispričao što se dogodilo u vrtu. Kad je spomenuo Basila, liječnik je napola ustao sa stolice.

- Basil? - rekao je s nevjericom. - Što je on ovdje tražio? O čemu je govorio? Peter je slegnuo ramenima.

- Zar ne možeš pogoditi? - gorko je upitao. - Ta svinja zna tko sam., i što sam! Wells gaje gledao ne vjerujući.

- Misliš da je rekao Jane... nemoguće!

- Nisi li je vidio za večerom? Nije li bilo jasno kao dan da ona zna? Donald Wells je grickao donju usnicu.

- Ne mogu vjerovati da je to moguće... dobri Bože! Odakle bi on to znao?

Peter je zatresao glavom i nestrpljivo slegnuo ramenima.

- Odakle? Ne znam. Ta zmija zabada nos u svaku ružnu tajnu. Za trenutak sam pomislio da si ti...

- Ja? Ne govori gluposti! - uzviknuo je Wells - Da sam mu rekao, bila bi to krajnje neprofesionalna i neoprostiva stvar, čak kad bi i Hale bio moj najbolji prijatelj, što nije.

Peter je dugo sjedio zureći pred sebe, lice mu je bilo napeto i zabrinuto - tada je iznenada zapitao:

- Misliš li da postoji neka opasnost? Taj me je čovjek prestrašio... bojim se kao dijete u mraku.

Donald Wells je ispružio ruku, uhvatio je Petera za zapešće i načas mu opipao puls. Na svoje zaprepaštenje, Peter je vidio da se liječnik namrštio.

- Prilično si uzrujan, zar ne? - upitao je Wells, zamišljeno grizući usnu. - Nisam shvatio da te to toliko pogodilo, kakva svinja! Idem gore do Jane da je upitam, smeta li joj da ovdje ostanem preko noći.

- Ne smiješ je prestrašiti - glas Petera Cliftona je bio grub -Bože! Dao bih sve svoje bogatstvo da sam ovo mogao spriječiti, Donalde! Kakva li sam budala bio, kakva budala!

Donald Wells ga je krivo razumio.

- Pretpostavljam da si ga prebio, u tome nema ničeg glupog.

- Govorim o svom vjenčanju - rekao je Peter polako. - Oslonio sam se na tebe... ne krivim te, stari, jer si postupio prema savjetu specijalista. Postoji li neposredna opasnost od novog napadaja?

Donald je odmahnuo glavom.

- Ne možeš dobiti "ponovni napadaj" jer nikada nisi pokazao simptome bolesti. Rekao bih da nema ni najmanje vjerojatnosti da ih ikada pokažeš. - Dat ću ti noćas lagano sredstvo za umirenje i javit ću Marjorie da se večeras neću vratiti.

Kad je ustao od stola začuo se zvuk automobilskih kočnica i dvojica muškaraca su se pogledala.

- Očekuješ li nekoga? - upitao je Donald. Peter je odmahnuo glavom.

- Ne, osim ako gospodin Hale nije odlučio ponoviti posjet -rekao je mrko. - Sad bi mi još samo to trebalo!

Jane je također čula automobil i otišla je u predvorje, vidjevši da stari sluga već otvara vrata. Ustuknula je kad je ugleda posjetioca. Bila je to Marjorie Wells i na njenom predivnom licu titrao je ispričavajući smiješak.

- Vjerujem da sam došla po Donalda, ali nisam sigurna - rekla je. Smeta li ti jako što prekidam tvoj medeni mjesec?

Usprkos svemu, Jane se nasmijala. Bilo je tako čudno čuti tu riječ.

- Svatko prekida moj medeni mjesec - rekla je dobro raspoložena. Mogla bih ti pasti oko vrata od zahvalnosti, Marjorie!

- Već se dosađuješ...

- Što želiš?

Bio je to glas Chevnea Wellsa - u njemu je titrao loše prikriveni bijes.

- Zdravo, dragi! - rekla je Marjorie hladnokrvno. - Ja sam žena puna ljubavi i pažnje. Znam da mrziš voziti sam, mislila sam da bi bilo dobro doći po tebe. Donald nije ništa odgovorio. Na slabom svjetlu hodnika Jane je vidjela kako se trudi zadržati samokontrolu.

Njegovo ponašanje je nije iznenadilo. Bilo je glasina, doduše, službeno nepotvrđenih, da brak VVellsovih nije naročit. Basil je bio glavni za širenje tih tračeva, ali iza njegove zlobe krilo se obično, na žalost, nešto istine.

- Ne vraćam se večeras - rekao je kratko i nešto ljubaznije. -Peter se ne osjeća baš najbolje, pa ću ostati uz njega.

- Izvrsno! - Nije ni trepnula pod njegovim čeličnim pogledom. - Mislila sam da se nešto slično može dogoditi, pa sam donijela tvoju pidžamu. Peter, dragi, molim te, plati moj unajmljeni automobil. Jednostavno se ne usudim tražiti novac od Donalda. Uvijek je loše volje kad je riječ o financijama.

Potpuno olakšanje bilo je ono osnovno što je Jane osjetila. Povala ih je gore prema sobama koje je u mislima bila pripremila za svoje neočekivane goste.

- U pravilu ne opraštam ljudima koji me mrze - nastavila je naklapati Marjorie, bacivši svoj kaput na krevet - ali tebi ću oprostiti ako budeš bar malo zločesta. Gdje Donald spava? - iznenada je upitala.

Na trenutak je Jane bila zbunjena.

- Ne znam. Nisam o tome razmišljala. Nisam ni znala da ostaje - odgovorila je. Ali ova stara kuća ima mnogo praznih soba. Reći ću Anni da pripremi krevete.

- Samo pitam - rekla je Marjorie mirno - jer mislim da želim biti noćas vrlo daleko od njega. Donald ima divlju ćud, većina supruga postaje takva nakon nekog vremena. Ne, neću ti iznositi naše obiteljske probleme, draga. Ova soba je prekrasna!

Otišla je do vrata i provjerila bravu.

- A tu je i ključ. Da ti nešto kažem? Nije pričekala odgovor, već je nastavila:

- Shvaćaš li da je najstrašnija stvar koju žena može dobiti... brbljavi suprug? Suprug koji pola noći provede šećući gore -dolje po sobi, nabrajajući ti tvoje pogreške i dajući ti upute kako da ih ukloniš!

- Sigurna sam da Peter to nikada neće učiniti.

- Ti si prevelika bubica da bi dosad bila počinila neku pogrešku u svom kratkom braku.

- Basile Hale je danas bio ovdje.

Zašto je to rekla, Jane nikad neće shvatiti. Bila je to jedna od onih nepromišljenih rečenica, za koju bi kasnije dali sve da je niste rekli. No njen učinak na Marjorie je bio zapanjujući. Gledala je svoj odraz u dugom, starinskom zidnom ogledalu iznad kamina, pa se okrenula brzo, širom otvorenih očiju.

- Basil Hale ovdje? Zašto je došao? - brzo je upitala. - Nisi ga valjda pozvala, zar ne?

Govorila je brzo, preplićući riječi od uzbuđenja.

- Pomislila sam na to kad si rekla da ti je medeni mjesec već bio prekinut... ipak se usudio!

A tada je Jane izlanula: - Znaš li nešto o Peteru? - postala je bezobrazna, konačno je dala oduška svojim skrivenim osjećajima. - Ti ga poznaješ dulje od mene, je li istina ono što je Basil rekao o njemu? Htjela sam to pitati Donalda, ali se nisam usudila, a i nisam imala priliku, oh, zapravo ne znam o čemu govo-

rim. Mislit ćeš da sam luda, ali me nije dovoljno zanimalo da bi ga pitala. Iznenadila se, otkrivši da drhti cijelim tijelom. Marjorie Chey-ne Wells ju je uhvatila za ramena, lagano gurnula na stolicu i gledala je kroz stisnute kapke.

- Znam li nešto o Peteru? - rekla je. - Što nije u redu, Jane? Ima li to veze s Basilovim posjetom?

Djevojka je kimnula.

Nešto ti je rekao o Peteru?

Jane je ponovo kimnula. Progovorila je drhtavim glasom:

- Rekao je daje Peterov otac bio lud, a i njegov djed. U obitelji postoji nasljedno ludilo. I... oh, postoji još nešto, Marjorie, ne mogu ti reći. Do sada... kao da mi nije bilo stalo. Ne znam zašto sam tako slaba, ali bojim se., užasno se bojim.

Jane je drhtala.

- Ne, ne bojim se Petera, bojim se za njega. Ne vjerujem da ga volim, Marjorie. Sviđao mi se, a i tata je bio jako zadovoljan što se udajem. Ali, ja ga jako žalim.

Marjorie je šutjela, svoje tamne oči uprla je u djevojku.

- Peter je sin luđaka, hm? - rekla je tiho. - Naravno, to objašnjava mnogo toga. Kakva sam bila budala! - Zastala je i tada upitala: - Nije li on kojim slučajem Mudri?

- Ne, ne nije! - rekla je bez daha i onda panično: - Ne znam na što misliš. Mudri? Misliš na onog krivotvoritelja?

- Mislim na krivotvoritelja - rekla je Marjorie nemilosrdno. - Mislim na čovjeka o kojem govori cijeli London, na gospodina s novčanicama.

Čekala je odgovor, ali nije ga bilo. Tada je polako kimnula.

- Razumijem. Tko ti je rekao da je Peter krivotvoritelj?

Tek sada je Jane shvatila što je učinila. U trenutku slabosti vrijedne sažaljenja povjerila se posljednjoj osobi na svijetu, kojoj bi mogla vjerovati i rekla joj ili

nagovijestila strašnu tajnu, koja može cijeli njen život pretvoriti u beznadnu ruševinu.

- Apsurdno!

Svojski se trudila da razgovoru opet dade normalan tok, ali bila je otišla predaleko da bi joj to uspjelo. - Samo ti kažem što je Basil rekao o Peteru. Ti si to, naravno, znala?

Marjorie je odmahнула glavom.

- Moj mili suprug mi ništa ne govori - rekla je malo se nasmi-ješivši. - Mnogo nagađam, ponekad i griješim. Ali nikada nisam pretpostavljala da je Peter lud... a lud je, zar ne?

Obgrlila je djevojčina drhtava ramena.

- Obuzimaju me majčinski osjećaji - rekla je, ali je Jane osjetila loše prikrivenu porugu i oslobodila se zagrljaja. - A najgore je to da mi nikad nisi bila draga i da si me uvijek mrzila. Pretpostavljam da znaš da sam očajnički zaljubljena u Petera?

Rekla je to tako mirno da je Jane pomislila da se šali, ali brz pogled na ženino lice rekao joj je da se iza neumjesne neozbiljnosti krije istina.

- To je sramotno priznanje za jednu pristojnu, udatu ženu, ali bila sam zaljubljena i još uvijek jesam. Do određene granice.

Jane ju je trenutak zaprepašteno gledala - mala iskra gnušanja se zapalila i umrla u njenom srcu.

- Da si jako zaljubljena u njega - rekla je Marjorie - poželjela bi da me ubiješ! Srećom nisi!

Cijelo vrijeme je gledala Jane ravno u oči.

- Sviđa ti se i žališ ga, što znači da se počinješ zaljubljevati - duboko je uzdahnula. - Peter ti naravno nije rekao o bezbroj sramnih znakova koje sam mu dala. Možda ih nije ni shvatio, jadnik!

Vratila se do ogledala i pažljivo premazala usne crvenim ru-žem, prije no što je opet progovorila.

- Bože dragi, kako je to čudno! - sama je sebi kimnula u znak odobravanja. - To ti je Basil rekao, a naravno on ne bi lagao. On nikada ne laže kad želi nekoga povrijediti. Jesi li razgovarala s mojim dobrim suprugom?

- Ne - rekla je Jane.

Prvi put u životu razumjela je ovu tešku ženu. Marjorie ju je uvijek zastrašivala - žena s otrovnim jezikom, uvijek spremna da se podruguje stvarima koje su Jane bile prilično dragocjene.

- Dakle, Basil ti je rekao, hm? - glas Marjorie Cheyne Wells je bio gotovo umiljat. - Žao mi je Basila. On je budala, ali zabavan.

- Zašto ti ga je žao? - upitala je Jane.

Marjorie još nije okrenula glavu i bavila se svojim ružem.

- Zato - rekla je polako i potpuno bezosjećajno - jer mislim da neće više dugo živjeti.

Jane je začuđeno zurila u nju.

- Kako to misliš?

- Mislim, ako je rekao Peteru i ako Peter zna...

Jane je osjećala da će supruga Chevnea Wellsa izreći neko užasno proročanstvo, ali ona se sabrala i meko nasmiješila.

Ako i voli Petera, sebe sigurno voli više. Marjorie Wells je sada život gledala drugim očima. Spoznavanje nekih činjenica ju je od promatrača koji samo sumnja, pretvorilo u sudionika tako velike igre daje njenu pravu vrijednost počela tek sada otkrivati.

Smiješak je nestao s njezinog lica isto tako naglo kao što se i pojavio.

Sagnula je glavu i osluškivala.

- To je dragi Donald dolje u predvorju i sigurno se pita kakve ti sve strašne tajne pričam o njegovim pacijentima. Sidimo! Želim dobro pogledati Petera, i ne zaboravi da ga ludo volim.

Veselost u njenom glasu mogla je izazvati osmijeh, ali Jane je tajanstvenom sposobnošću prodirala iza površnosti glasa i ponašanja, te je znala da je Marjorie Wells staru istinu samo obukla u novo ruho.

- Nemaš suparnika - rekla je jednako nemarno. Marjorie joj je uputila čudan pogled, koji je bilo nemoguće objasniti.

Njezin suprug je ponekad bio gotovo vidovit. Uočila je to i prije. I sada je ostala zapanjena njegovom tajanstvenom moći. Bacio je jedan pogled na Jane i usprkos Peterovoj očitoj zbunjenosti, naglo rekao:

- Hale je bio ovdje i ispričao hrpu gluposti o Peteru. Marjorie nije ni pokušala hiniti iznenađenje. To je prije pokušavala i svi pokušaji su bijedno propali, nije ga uspjela zavarati.

- Jane mi je to upravo ispričala - rekla je.

Bolje joj je uspijevalo praviti se ravnodušnom. - Znao sam da će prije ili kasnije ta pijana životinja praviti nepravilike.

Čula je gdje Peter mrmļajući protestira, s pravom je pretpostavila da će to Donaldu biti dovoljan razlog da skrene razgovor u drugom smjeru. Ona sama ga je usmjerila na sigurniji teren. Večer je prošla u čavrljanju, tako običan završetak jednog tako zbunjujućeg dana, razmišljala je Jane dok je zatvarala i zaključavala vrata svoje spavaće sobe.

Te noći je donijela odluku. Pisat će svom ocu i sve će reći oštroumnom Johnu Leithu. Srećom u sobi je bilo dovoljno pisaćeg pribora - mnogo puta je počinjala dok konačno nije uronila u more svojih jada.

Uvijek je ocu povjeravala svoje probleme, ali sada je morala uložiti napor da mu kaže sve o svojem otkriću. Ništa nije prešu-tjela. Bit će pogođen, uzbuđen, prestravljen i jedina logična posljedica njenog pisma bit će njegov dolazak po nju. Zar to nije bio jedini zdravi korak koji je mogla poduzeti? Bila je udata za krivotvoritelja - kriminalca, kojem vjerojatno prijeti doživotna kazna. Ali to se činilo gotovo nevažnim, pisala je, u usporedbi s još većom i strasnijom prijetnjom, koja se već nadvila nad njenim životom. Pisala je: ... Ne znam što drugo možeš učiniti, tata, osim da dođeš i da me odvedeš. Mislim da će Peter razumjeti. On je svjestan toga da ja znam. I zaista je vrlo pažljiv i brižan - pravo srce. Grozna sam kukavica jer bježim, ali tjedan dana ovakvog života uništio mi je živce, i bolje je da odem prije nego što se on vrati u London. Napravili smo strašnu pogrešku...

Pisala je do jedan sat poslije ponoći, a zatim je uništila pismo - spalila ga je na rešetki kamina. Peter i Cheyne Wells su legli -čula je kako se zatvaraju Peterova vrata i njegovo kratko "laku noć" u prolazu. U glavi joj je vladala zbrka, bila je duševno i fizički iscrpljena i zaspala je nekoliko trenutaka nakon što je ugasila svjetlo.

Kuc, kuc, kud

Zvuk je bio tih, ali uporan. Istog je časa bila potpuno budna, sjela je na krevet dok joj je srce bolno lupalo.

- Tko je? - tiho je zapitala, kad je otkrila odakle zvuk dolazi.

- Marjorie; pusti me da uđem!

U šapatu se osjećala žurba. Jane je kliznula iz kreveta, otključala vrata i pustila je u sobu.

- Zatvori vrata, zaključaj ih.

Ruka, kojom je uhvatila Jane, bila je hladna i drhtava.

- Što se dogodilo?

Marjorie je pogodila da pipa naokolo tražeći prekidač male noćne svjetiljke, pa ju je zaustavila.

Ne, nemoj paliti svjetlo! Dobila sam jedan od svojih živčanih napadaja, ne mogu spavati. Ovo je jeziva kuća.

Očito je donijela sa sobom svoj kućni ogrtač, jer je Jane čula šuštanje svile dok gaje oblačila.

- Gdje spava Peter?

- U sobi do moje - trebaš li ga?

Trenutak nije bilo odgovora, a tada - Ova soba je vrlo mračna. Jesu li zastori dosta debeli, vidi li se svjetlo izvana?

- Ne - rekla je Jane, čudeći se.

- Dobro, upali svjetlo.

Na prigušenom, toplom svjetlu lice Marjorie Wells bilo je upalo i blijedo.

- Gdje spava Donald? Nisam si dala truda da ga nađem.

- Donald spava u stražnjem dijelu kuće - rekla je Jane, i žena koja je drhtala, uzdahnu s olakšanjem.

- Ako čuje da govorim, doći će, a ja ga noćas ne želim vidjeti. Otišla je do prozora, pregledala zavjese i izgledala je zadovoljna.

- Koliko je sati?

Pogledala je na mali zlatni sat na noćnom ormariću. Bila je, otkrila je Jane, malo kratkovidna.

- Pola tri. Ja sam otišla spavati u jedanaest.

Jane je bacila drvo na poluugašenu vatru - noć je bila svježja. Pitala se koliko dugo Marjorie namjerava ostati, ipak osjećala je prije zadovoljstvo, nego neugodu u njenom društvu.

Donaldova supruga je dovukla naslonjač ispred kamina i sklupčala se u njemu, grijući svoje drhtave ruke. Napokon je prekinula svoju šutnju.

- Sigurno si mislila da sam luda kad sam te pitala o Mudrom; nisi ništa rekla Peteru, zar ne?

- Jedva sam s njim i prozborila - rekla je Jane čvrstim glasom. - Tko je taj krivotvoritelj? Imaš li neku ideju?

- Ne znam - rekla je ravnodušno. - O tim ljudima svi govore, iako nitko nikada nema ni najmanji kontakt s njima. Donald je imao jednu od njegovih krivotvorenih novčanica. Mudrije sigurno jako bogat - rekla je i bacila je brz pogled na djevojku. - Uхватit će ga ovih dana i otići će doživotno u zatvor, pa će svi biti sretni.

Jane je zadrhtala zbog pakosti u njenom glasu. Kao da je ona osobno imala nešto protiv krivotvoritelja. Tada je Marjorie naglo skrenula razgovor na drugu stranu.

- Je li Basil bio jako zloban? On je odurna zvijer! Ali, tebi se prilično sviđao, zar ne?

Jane je potvrdno kimnula.

- On je uvijek zabavan - rekla je.

- Zabavan! - prosiktala je Marjorie Wells. - Na tuđi račun!

- Dugo ga poznaješ?

Nije je zapravo zanimalo, ali je to upitala da se ne prekine razgovor.

- Dugo, još dok smo živjeli u Nunheadu. Vidjela je da to ime Jane ništa ne znači.

- Nisi znala da je Donald imao običnu, jeftinu ordinaciju u južnom Londonu, zar ne? Imao je. I ako misliš da ga je njegovo znanje dovelo u Ulicu Harlev, morat ću te razočarati. Donald je jednom bio na samom rubu propasti, ponekad žalim što nije propao - dodala je ledeno.

Jane ju je gledala u čudu, zapanjena.

- Bio je umiješan u jedan neugodan slučaj.

Marjorie je čini se uživala u iznošenju tog sramotnog incidenta iz Donaldovog života.

- Imali smo neugodnosti s policijom, došlo je do istrage, i tada je Donald našao svog bogatog pacijenta. Ne, to nije bio dragi, poremećeni Peter, neka te to ne pogodi, draga, malo sam zlobna, bio je to tajanstveni gospodin Looker, ili se možda nekako drugačije zvao. Bio je hipohondar i imao povjerenje u Donalda. Odatle sjaj i slava Ulice Harlev i naš fantastični ulazak u društvo. Imali smo četverosobni stan u Nunheadu, iznad ordinacije, koja je zapravo bila preuređeni dućan. Ne kažem da Donald nije pametan, na neki način on je izvanredno bistar. Razgovor mu je jača strana nego praktični rad, a konačno, to je ono što se traži na West Endu. Stare dame iz Bayswatera se zaklinju njime, njegove metode su zaista divne. Svu staru gospodu šalje u Torquay, a sve stare dame u Bath. Neke je slao i u Wiesbaden, ali su ih oni bezvezni njemački liječnici zadržali i izliječili, pa smo izgubili svoje pacijente. Sada ih Donald više uopće ne šalje u inozemstvo.

- Je li on specijalist za živčane bolesti? - upitala je Jane, osjećajući kako je obuzima strah. Činilo joj se da se oko nje sve ruši.

- Specijalist? Da, pretpostavljam. A tko nije? On je slatkorje-čiv, i kao što sam rekla, zna razgovarati, a kod slučajeva mentalne poremećenosti uvjerljivi govornik može oguliti pacijenta do gole kože. Oslabila sam tvoju vjeru u Donalda, zar ne - Ali...

Obje su čule taj zvuk - bile bi gluhe da nisu - prodorno, prestrašeno cviljenje, glas koji može ispustiti samo životinja koju muče. Marjorie je skočila na noge, lice joj je bilo zgrčeno od straha.

- Što je to?... Što je to bilo? - šaptala je.

Jane je krenula prema prozoru, ali ju je Marjorie uhvatila za ruku.

- Ne, ne, ne... - gotovo je preklinjala. - Najprije ugasi svjetlo! Naspram njenog nekontroliranog straha, Jane je bila mirna.

Otišla je do kreveta, okrenula prekidač, otrčala do prozora i raz-

maknula teške zastore. Navečer je kišilo, ali sada su blistale zvijezde. Čulo se samo šuštanje lišća i u daljini slabi fijuk lokomotive.

- Što je to bilo? - Marjorie ju je držala za ruku.

- Vjerojatno sova - rekla je Jane.

Navukla je zastore i gotovo odnijela Marjorie do kreveta. Kad je upalila svjedo, Donaldova supruga je ležala lica zarinutog u plahte, jecajući. Jane joj je pružila čašu vode. Prošlo je pola sata dok se nije smirila. Dok je Jane sjedila na rubu kreveta i tješila je, učinilo joj se da je čula škripu dasaka na hodniku prišuljala se vratima i osluškivala. Škripa se više nije čula, pa se vratila svojoj pacijentici.

- Ja sam luda... Bože, ja sam luda! - rekla je Marjorie Wells promuklo. - Tako dugo sam živjela na rubu događaja da sam i sama pomalo poludjela. Što misliš daje to bilo, Jane?

Jane je oklijevala, a ona je nastavila:

- To nije bila sova, bio je to neki luđak. Donald me jednom poveo u obilazak ludnice...

Zadrhtala je i zatvorila oči.

- Čula sam i vidjela takve stvari, bilo je užasno. Jedan muškarac je baš tako vikao.

Jane je na trenutak pomislila da će ponovno uslijediti slom, ali Marjorie se svladala.

- Postajem histerična, što je to?

- Netko je na hodniku. Pogledat ću tko je.

- Ne, ne., ne otvaraj vrata, molim te!

Osluškivale su, ali se škripa dasaka više nije ponovila. Nisu čule nikakav drugi zvuk.

Sat kasnije Jane je otišla do prozora i izvirila van. Bilo je jutro, park je bio okupan u sivom svjetlu zore. Gospođa Wells se oporavila, nagovještaj dana bio je dovoljan da joj vrati samopouzdanje.

- Upropastila sam ti odmor, jako mi je žao. Ne bih više spavala u ovoj kući ni za sve blago ovoga svijeta. Kad se vraćaš u grad?

Jane je oklijevala.

- Danas, mislim - rekla je. - Peter je rezervirao apartman u Ritzu.

Marjorie je gledala kraj nje, zamišljeno je naškubila usne.

- Želim s tobom dugo razgovarati, ali naš sastanak moramo održati u tajnosti.

Donald je protiv tog da se s tobom sprijateljim, ali mi bi se ipak morale češće vidati. Idem sada, hoćeš li me dopratiti do vrata moje sobe?

- Toliko se bojiš? - nasmijala se Jane.

Marjorie je kimnula.

- Ni ne znaš koliko se bojim - rekla je ozbiljno.

Jane se vratila u svoju sobu, no više nije imala nikakve želje leći u krevet. Bila je potpuno budna i imala je puno toga za razmišljanje dok se kuća ne probudi. Marjorie Wells joj je prikazala Donalda u potpuno novom svjetlu. Sve njegovo dostojanstvo, njegova pretenciozna mudrost spalo je s njega poput lijepog plašta, ostavljajući goli kostur fakira. Nije joj bilo ugodno pomisao da je Peterovo zdravlje u rukama takva čovjeka. I taj urlik... neugodno je bilo sjetiti ga se - urlik luđaka, rekla je Marjorie. Peter? Ukočila se na tu pomisao, a tada ju je potisnula. Peter je sigurno u krevetu.

Sjedila je neko vrijeme ispred ugašenog kamina - tada je ustala uznemirena i pošla u mali dnevni boravak, koji je dijelio njenu sobu od Peterove. Nježno je okrenula kvaku i ušla.

Najprije je uočila da je prozor širom otvoren i da su zavjese odmaknute. Preko ruba prozora vidio se vršak vrtnih ljestava. Tada joj je pogled skrenuo prema krevetu. Krevet je imao visoki okvir pa je mogla vidjeti samo glavu i ramena svog supruga, no i to je bilo dovoljno da ostane bez daha. Još je bio u večernjem sakou, ležao je na krevetu potpuno odjeven. Prišla mu je na prstima i zamalo kriknula pred strašnim prizorom. Prednji dio njegove bijele košulje bio je poprskan i natopljen krvlju, ruka koja je visjela sa strane kreveta bila je krvava, krvi je bilo na njegovom licu, ovratnik je bio poderan i izgužvan, njegova crna kravata je bila razvezana. Još uvijek je imao lagane večernje cipele, ali one su bile uprljane blatom koje se još nije bilo osušilo, blata je bilo i na svilenom poplunu.

Stajala je, okamenjena od užasa, držeći se za rub kreveta - tada je na sagu kraj kreveta ugledala veliki čekić i automatski ga podigla. Ta odvratna stvar je bila krvava od drške pa do samog vrha. Htjela gaje ispustiti - umjesto toga stavila gaje na noćni ormarić. - Peter! - šaptala je prestrašeno. Peter! Tresla ga je svom snagom, ali on se nije probudio. Spavao je kao daje drogiran. Htjela je vrisnuti, pobjeći iz sobe, ali instinkt ju je zadržao. Njena se dužnost činila groteskna naspram tih sablasnih dokaza. Počinjeno je ubojstvo. Onaj krik u noći - značio je nešto o čemu se nije usudila razmišljati.

Tog trenutka vidjela je Petera u novom svjetlu - bespomoćnog, strašno osamljenog. Nije imao prijatelja. Žena koja je tvrdila da ga voli, prva bi ga napustila. Zastao joj je dah - svi su bili protiv njega, zakon, "prijatelji".

Otišla je do vrata i stavila zasun. Tada se vratila i ponovno ga je pokušala probuditi. Zagundao je, ali nije otvorio oči. Uskoro

će se pojaviti sluge i otkrit će se što je učinio. U tom trenutku bolesnog, jezivog straha shvatila je svoju strašnu dužnost.

Otkopčala mu je ovratnik i skinula ga, stinuvši zube i drhtavim rukama ga je počela svlačiti. Upalila je svjetlo i temeljito provjerila da li krvi ima samo na sakou i košulji, pa je počela posao koji je zahtijevao izvanrednu snagu, jer je Peter bio snažan muškarac i nije ga bilo lako pomaknuti. Za četvrt sata gaje skinula do pasa i odnijela cipele, sako, prsluk i onu odvratnu košulju u svoju sobu. U lončiću za čaj zagrijala je na kaminu vodu, vratila se s vrčem i spužvom i s ruku mu sprala dokaze strašne tragedije. Samo jednom je nešto promrmlijao u snu i ona se sa-gnula da čuje.

- Basil... svinja... - rekao je i ponovno zapao u šutnju.

Podigla je čekić komadom papira, odnijela i njega u svoju sobu, bacila ga u vatru i gledala kako njegov drveni držak gori. Mora se nekako riješiti odjeće i cipela. Mozak joj je užurbano radio. Činilo joj se da je ona sama počinila ubojstvo i kao da sada planira kako ukloniti dokaze protiv sebe. Odjeću nije mogla spaliti. Svezala ju je u zavežljaj i stavila na dno svog kovčega.

Vračajući se u Peterovu sobu, otvorila je njegov ormar i izvadila drugi sako i košulju. Dugmad i kopču s krvave košulje premjestila je na čistu.

Sada je glava čekića bila užarena. Gurnula ju je u stranu da se ohladi i sjetila se ljestava. Vratila se u Peterovu sobu i gurnula ljestve tako da su pale na travnjak. Tada je napola zatvorila prozor, navukla zavjese i vratila se u svoju spavaću sobu. Čekala je.

Polu sata kasnije stara sluškinja joj je donijela čaj.

- Zašto ste već ustali, gospođo? - začuđeno je upitala. Jane se usiljeno nasmiješila.

- Bilo bi grijeh ostati u krevetu u ovakvo jutro - rekla je veselo.

Anna se zadržala na vratima.

- Oprostite, gospodo... jeste li nešto čuli noćas? Srce joj je bilo u grlu, ali Jane je odmahнула glavom.

- Što sam to trebala čuti?- Užasnu buku. Parsons je također čuo, kao da zavija veliki pas.

Jane je u mašti vidjela ovu sliku: veliki pas - ludi pas.

- I vrtlar je čuo. On spava dolje kod ulaza.

- Vjerojatno je to bio pas - rekla je Jane čvrsto.

Kad je Anna došla, bila je već okupana i odjevena, pa je sada sišla dolje na zrak. Nikoga nije bilo, čak ni vrtlara. Polako je prošetala do prednjeg dijela kuće, podigla ljestve - bile su dosta teške i odnijela ih podalje, preko

travnjaka. Krenula je natrag prema kući, kad je začula da je netko izdaleka zove, okrenula se i

ugledala vrtlara kako trči prema njoj, mašući rukama kao da je poludio.

- Oh, gospodo... - gotovo je jecao od straha - nešto sam vidio!

Srce joj je zamrlo, napela je svu snagu za ono što će doći.

- Čovjek... ubijen! Onaj crvenokosi gospodin koji je jučer bio ovdje., dolje kraj zida... ubijen!

Peter je ubio Basila Halea!

Nesigurno je prolazila predvorjem baš kad je silazio Donald Wells. Bacio je pogled na njeno lice i pritrčao joj.

- Što se dogodilo?

Nije uopće mogla govoriti - pokazala je kroz vrata na izbezumljenog vrtlara.

Donald se na trenutak zadržao na dnu stubišta da bi pozvao svoju suprugu.

Nakon nekoliko trenutaka pojavila se Marjorie u kućnom ogrtaču.

- Dođi dolje i pobrini se za Jane - rekao je i izišao do vrtlara.

Čovjek im nije mogao mnogo reći. Bio je krenuo prema spremištu za alat, sagrađenom uz zid koji okružuje imanje, kad je ugledao nečije noge kako vire iz grmlja. Isprva je pomislio da je | to neka skitnica, a tada je vidio...

- Pričekajte, odmah ću se vratiti. Donald Wells se vratio do Jane.

- Je li Peter ustao?

Jane je odmahнула glavom.

- Nisam ga čula - rekla je.

- Dođi gore sa mnom - okrenuo se i pošao gore po stepenicama.

- Možeš se vratiti u svoju sobu, Marjorie.

- Ne želim se vratiti u svoju sobu - rekla je Marjorie Wells | hladno. - Što se događa?

- Netko je ranjen ili ubijen na imanju!

- Bože moj! To je dakle bio taj zvuk.

- Koji zvuk? - Donald se okrenuo na pola stubišta i gledao | dolje prema njoj. - I ti si ga čula? - upitao je.

- Nadao sam se da spavaš. Mene je probudio. Mislim da bih | otišao u svoju sobu, da sam na tvom mjestu, draga.

To je u uspoređi s ranijim tonom, bilo gotovo blago rečeno.

- Ja ne mislim tako. Nema razloga da se vratim u svoju sobu. Majorie je bila uporna i on se više nije suprotstavljao. Pokucao je na Peterova vrata i pokušao ih otvoriti.

- Peter! - pozvao je, ali nije bilo odgovora. - Postoji li neki | drugi ulaz u sobu? Jane se sjetila da je ona gurnula zasun na vrata i sada je skoro izlanula istinu.

- Može se ući i iz dnevne sobe - rekla je i pokazala mu put.

- Sinoć sam mu dao malu dozu sedativa, bio je ponešto uzbuđen... ali od toga ne bi smio tako čvrsto spavati. Jesi li čula da je noćas hodao okolo? Odmahnula je glavom i slijedila liječnika u Peterovu sobu. Ležao je tako kako ga je i ostavila, pokriven perinom, pravilno dišući.

- Odmakni zastore - naredio je Donald i kad gaje poslušala, nagnuo se nad usnulog muškarca. Začula je njegov prigušen krik.

- Što se dogodilo? - Marjorie je stajala na vratima, glas joj je bio oštar, pun iščekivanja.

- Ništa - zarežao je Donald. Tada se obratio Jane:

- Što je s tim tvojim suprugom? Probudi se, Peter!

S olakšanjem je primijetila da se Petrovi kapci miču, ispružio je ruke i zagundao:

- U glavi mi je strašno...

Donald je gledao po sobi istraživačkim pogledom.

- Napola je razodjeven. Gdje je ostala odjeća?

- Ovdje! - Jane je pokazala na stvari prebačene preko stolice.

- Odjeća? Što nije u redu s mojom odjećom? - zagundao je Peter.

Sjedio je na rubu kreveta, držao je rukama glavu, ne obazirući se njihovu prisutnost. - Nebesa! Vraški je jaka ta tvoja droga, VVells. Osjećam se kao mrtvac.

Donald je pozvao svoju ženu, koja je stajala na vratima.

- Donesi moju torbu s lijekovima i čašu vode!

Dok je čekao, prišao je prozoru i pogledao van. Na jutarnjem svjetlu Jane je vidjela njegovo izmoždjeno lice.

Uočila je jednu čudnu stvar - nije ni pokušao prići drhtavom vrtlaru ili vidjeti mrtvaca, koji je ležao negdje u grmlju. Ona ga je na to upozorila.

- To je Basil Hale - rekla je jednostavno. Oštro ju je pogledao.

- Dobri Bože! Nisi valjda bila., misliš mrtvac? Potvrdno je kimnula glavom.

- Odakle znaš?

- Vrtlar mi je rekao da je to čovjek koji je jučer bio ovdje. Oh, Donalde.. zar to nije strašno!

Kratko je kimnuo.

- Da. Pitao sam se da li je to Hale. Nekako., očekivao sam to. Uporno je gledao u nju, njegovo mršavo lice bilo je bezizražajno poput sfinge. -

Pretpostavljao sam da bi to mogao biti Ha-

74

75

le - rekao je tiho. - Kad je došao ovamo, bio sam uspaničen. Peter ga je mrzio.

- Peter ne mrzi nikoga - odgovorila je Jane oštrim, uvrijeđenim tonom. Wells se zapanjeno namrštitio. Očito nije bio pripremljen na ovu slijepu obranu.

- Oh, dobro... možda i ne mrzi.

Još jedna čudna okolnost - Donald je govorio kao da Peter nije prisutan, ili kao da zna, da ono što govori, on u svom polu-svjesnom stanju neće shvatiti.

- Hm? - Peter ih je tupo pogledao. - Što sve ovo znači? Do đavola, glava mi puca!

Donald je uzeo čašu vode, što ju je njegova supruga donijela tog trenutka, izlio u nju pola sadržaja dviju bočica i pomiješao tekućinu staklenim štapićem.

- Popij ovo naiskap! - rekao je, i Peter je poslušao. - Sada legni!

Liječnik ga je gurnuo na krevet i pacijent se mrmļajajući pokorio.

- Sada ga možemo ostaviti. Poći ću vidjeti tog...

Očito je odbijao izgovoriti tu riječ, a isto tako je izbjegavao da njih dvije ostavi same, pa je pronašao neki ništavni razlog da svoju suprugu pošalje natrag u njenu sobu, a ona je - Jane je bila iznenađena - krotko poslušala. Međutim, čim je Donald otišao, Marjorie se vratila.

- Tko je? Netko je ubijen? Nije valjda - Basil? Jane je kimnula.

- Bojim se daje tako - rekla je. - Nije li to užasno? Uslijedila je duga stanka, nitko nije progovarao.

- To je bio onaj zvuk što smo čule - reče Marjorie i na licu joj se pojavi odvratna grimasa. - Tko zna kako je Peter?

Otvorila je vrata i ušla. Peter je ležao potpuno budan.

- Glava je bolje. Zdravo, Marjorie! Što se događa?

Tada je Peter ugledao svoju suprugu, na licu mu se pojavio izraz uznemirenosti.

- Kažem, nisam valjda bio bolestan, zar ne? - upitao je. Vjerojatno je pročitao nešto u njenim očima, jer je skočio iz |

kreveta i nesigurno se ljuljajući, ostao stajati.

- Što sam učinio? - zapitao je.

- Pričekat ćemo radije da se potpuno oporaviš.

- Sada mi je dobro - glas mu je bio iznenađujuće miran. - Nešto se dogodilo?

- Netko je ubijen na imanju. Mislim da je to netko koga po-1 znamo.

Nestalo je boje s njegova lica.

- Tko? - upitao je.

Jane je ovlažila svoje suhe usnice i počela ubrzano disati, zna-(i ona mu to mora reći, Marjorie je šutjela.

- Bojim se daje to Basil - rekla je promuklo. Uhvatio se za krevet.

- Basil?... Misliš Basil Hale? Ubijen? Kimnula je. Marjorie ga je uhvatila za ruku.

- Sjedni, Peter.

- To je nemoguće! - otrgnuo joj se. - Basil ubijen.. Tko je to učinio?

Nije znao. Jane je zaprepašteno zurila u njega. On nije znao ništa od svega što se te noći dogodilo. Nije se pretvarao - bio je iskreno potresen novostima.

- Jadnik. Pitam se tko...

Tada se pojavio strah u njegovim očima. Kao da mu se pred očima pojavila slika ludog oca. Prestrašeno, na brzinu, pogledao je svoje ruke i kad na njima nije vidio ono što je očekivao, Jane je jasno osjetila njegovo olakšanje.

- Grozno! Okupat ću se i odjenuti, ako nemate ništa protiv.

Bio je potresen više no ikada, mislila je Jane, kad ga je napustila s Marjorie Wells. Bile su u spavaćoj sobi. Marjorie je pažljivo zatvorila vrata, prije no što je progovorila.

- Peter je mislio da je on počinio ubojstvo. Jesi li vidjela kako je gledao svoje ruke? Pitam se je li to zaista on učinio?

Jane Clifton je planula. Razbjesnilo ju je da ta žena koja javno ispovijeda razumijevanje i prijateljstvo, čak ljubav prema njemu, može sumnjivati Petera bez dokaza.

- Zašto to pitaš? Poznaješ ga bolje od mene! Možeš li zamisli-t i da bi on mogao počinuti opako ubojstvo?

Marjorie se nije naljutila, niti smela.

- Peter je malo lud, to si mi već rekla. Zaista, Jane, tvoja odanost je divna. Ne budeš li oprezna, i sama ćeš se zaljubiti u njega!

Ostavila je Jane zbunjenu i uvrijeđenu.

Što da radi? Tada se sjetila inspektora Bourkea. Nazvat će telefonom Scotland Yard i reći će mu sve, a ako ga ne nađe, možda će joj dati njegovu kućnu adresu. Instinkt joj je govorio daje on Peterov pravi prijatelj. Mora to učiniti prije nego što lokalna policija preuzme slučaj.

Bilo je tek sedam i trideset, nije očekivala da će inspektora tako rano zateći u uredu, ali baš se on javio na telefon.

- Da, gospođo Clifton (Kako je to čudno zvučalo!). - Da, Bo-urke ovdje. Nešto nije u redu?

Sve mu je ispričala u nekoliko riječi, a kad je spomenula Basi-la, zazviždao je.

76

77

- Dolazim odmah. Dvorac Longford je na samom rubu gradskog područja. Zna li vaš suprug da ste me zvali?

- Ne, ne zna - rekla je žurno.

Vrativši se u svoju sobu, zatekla je Marjorie kako seta gore -dolje po prostoriji.

- Dolazi gospodin Bourke - rekla je bez daha od uzbuđenja. Marjorie nije odgovorila, čelo joj je bilo namršteno.

- Bourke je policajac, zar ne? Peterov prijatelj? - Voljela bih znati sve što ti znaš - nastavila je. - Mislim... sve ono što mi nisi rekla. Basil se vrzma ovuda otkako si stigla, ja to znam. Donald je to jutros slučajno izlanuo. Ne mislim daje bio ozbiljno u tebe zaljubljen sve dok se nisi udala... ali to je njemu slično. Neka | osoba ili stvar moraju biti nedostižne da bi zaista postale zanimljive.

- Ali, mi smo bili samo prijatelji - protestirala je Jane. - Nikada mi nije izjavio ljubav, a prema meni se ponašao kao brat.

Smiješak je zatitrao na zabrinutom licu Marjorie.

- Upravo na to mislim - rekla je. - Samo udaja je to mogla | promijeniti. Kad si postala gospoda Peter Clifton...

Tu je zastala i ljutito zatresla glavom.

- Kad bih bar znala.

Bilo je gorčine u njenom glasu, Jane za to nije znala razlog.

- Ti si napola razodjenula Petera?

Proučavala je djevojčino lice, ali Jane je skupila su svoju odlučnost i slagala.

- Ne - rekla je.

78

15

Ako sada pocrveni, njena prijevara nema smisla. Mislila je na nešto nevažno i čini se da se uspjela svladati jer Marjorie nije ništa posumnjala.

- Zašto bih? - upitala je Jane, no njena je družica gledala kroz prozor.

Polako preko travnjaka dolazio je Donald Wells. Ruke je gurnuo duboko u džepove, pogled mu je bio uprt u zemlju. Po njegovu držanju znala je da vrtlar nije pogriješio, i svjesna da se izlaže neizbježnom ukoru, spustila se stubama njemu u susret.

- Da... to je Basil - bio je iznenađujuće pristojan. - Jadnik... izudaran je na smrt... čekićem ili nečim sličnim.

Stojeći na gornjem odmorištu Jane je osluškivala vlastito srce, koje je divlje udaralo. Izudaran na smrt - čekićem!

Vratila se u sobu, izvadila glavu čekića iz kutije za ugljen gdje je bila skrivena, i uspjela je ubaciti u kovčeg i otključati vrata, prije nego je Marjorie uletjela u sobu.

- Rekla sam Donaldu da si pozvala gospodina Bourkea - rekla je tiho. - Bijesan je na tebe, kaže da si možda strašno naškodila Peteru.

Začulo se kucanje na vratima. Jane ih je tiho otvorila, njen suprug je stajao pred njom u kupaćem ogrtaču.

- Čemu sva ta zbrka? - upitao je. Nešto se dogodilo? Netko mi je rekao nešto neugodno, ali ne mogu se sjetiti što je to bilo.

Bio je nervozan i razdražljiv. Jane je jače otvorila vrata.

- Udi - pozvala gaje.

Zaboravio je sve što se dogodilo prije nekoliko minuta, zaboravio je da mu je rekla za Basilovu smrt!

- Zar se ne sjećaš? Jedan čovjek je nađen mrtav na imanju, ubijen!

Ruka mu je lagano zadrhtala dok ju je podizao.

- Ubijen? Tko je to bio? - upitao je promuklo. Ovog puta mu je odgovorila Marjorie:

- Basil Hale.

Okrenuvši se k njoj, zažmirio je kao da ga je zaslijepilo jako svjetlo.

79

- Basil Hale ubijen? - rekao je i tada upitao: - Tko gaje ubio? Kada?

- Noćas - Jane je govorila vrlo blago. - Mislim da je bio oko tri sata poslije ponoći. I, Peter... pozvala sam gospodina Bour-kea!

Tupo ju je pogledao kao da ne shvaća potpuno sav užas onoga što mu je rekla.

- Hale ubijen...! Dobri Bože!

- Smeta li ti... što sam pozvala Bourkea? Odmahnuo je glavom.

- Ne, puno ti hvala. Kako znaš u koliko sati se to dogodilo? Rekla mu je sve o vrisku u noći, ponovo je zažmirio.

- Ja sam spavao - glas mu je bio izazovan, prkosan. Svjesno se branio. - Nisam ništa čuo, a imam vrlo lagan san. Je li ga Do-nald vidio?

Jane je kimnula. Stajao je trenutak- dva, gledajući čas jednu, čas drugu.

- Odjenut ću se i sići - rekao je i otišao u svoju sobu.

Jane je pričekala da ga čuje kako zatvara vrata, tada se okrenula i susrela ispitujući pogled gospođe Wells.

- Peter je prilično potresen.

- Zar za to nema razloga? - upitala je Jane uvrijeđeno, a kad joj se Marjorie nasmiješila, mrzila ju je.

- Ne budi glupa!...čujem korak svog ljubljenog, tako je lagan kao u mačke.
- Je li netko rekao Peteru?
- Da, ja - odgovorila je Jane.
- I pozvala si Bourkea, je li? To nije bilo pametno. Večernje novine će od toga napraviti senzaciju.
- Ne vjerujem da se to može zataškati - rekla je Jane. - Dogodila se grozna stvar, ali ne vidim kakve to veze ima s nama.
Namjerno je bila gruba i nije osjećala grižnju savjesti zbog svoje bešćutnosti.
- To se tiče svih nas - rekao je Donald oštro. - Ne bi to bilo toliko važno da jučer navečer nije bilo one tučnjave. Ne misliš valjda da će sluge to prešutjeti? Mrzili su se, on i Peter. Osim toga, već sam telefonirao Rouperu, on je slučajno u Hertfordu. Rekao sam mu da smjesta dođe ovamo. Ne želimo da se Bourke miješa u...
- Gospodin Rouper ne voli Petera - rekla je Jane čvrsto. - Mislim da si se trebao sa mnom posavjetovao' prije no što si ga pozvao.
Donald je bio iznenađen njenim tonom, a Jane je iznenada uvidjela da ju je do ovog trenutka smatrao više ili manje ništi-

80

com, bezvrijednim stvorenjem s kojim se ne može računati u ovom kriznom trenutku.

- Da, vjerojatno sam trebao - rekao je nakon kraće stanke. -Nekako sam zaboravio da ste ti i Peter vjenčani. Rouper nije loš, zaista, i ne mislim da ima nešto protiv Petera. Naravno, svaki policajac je sumnjičav kada ispituje neki zločin.

Jane je već bila odjevena i dočekala je Roupera ispred kuće.

- Dobro jutro, gospođo Clifton - bio je i suviše kratak, da bi bio ljubazan. - Primio sam poruku doktora VVellsa kad sam stigao u šefov ured. Došlo je do male svađe, zar ne? Pretpostavljam da neće biti tužbe zbog tjelesnog napada? Bio bih već sinoć telefonirao, ali sam radio vani na jednom slučaju. Oštar glas Donalda VVellsa ga je pozvao iz predvorja.

- Jeste li to vi, Rouper? Uđite, hoćete li? Želim s vama razgovarati nasamo. Ostavio je Jane potpuno zbunjenu. Tučnjava? Znači Donald mu je sinoć telefonirao - zašto? Tada joj je sinulo da mu je ispričao sve o tučnjavi u ružičnjaku. Bilo je sigurno da Rouper ne zna ništa o ubojstvu. Odmah je potražila Marjorie da bi joj rekla da je došao detektiv i ispričala joj njihov razgovor.

Kad je Jane ušla u njenu sobu, Marjorie se oblačila. Slušala je bez prekidanja i kad je Jane završila, nasmiješila se. Bio je to kratak, neveseo smiješak.

Tada je na zaprepaštenje djevojke, istrčala iz svoje sobe, uletjela u spavaću sobu i pojurila k prozoru. Upravo u tom trenutku je Donald s detektivom, zamaknuo za grmlje gdje je ležao leš.

- U čemu je tajna, molim?

Glas Jane Clifton nije nikada bio tako oštar i hladan. To nije bilo pitanje, nego naredba. Na trenutak je sa zlobnim zadovoljstvom zanemarila svoj vlastiti strah.

- Jednog dana saznat ćeš sve - rekla je Marjorie, ali Jane nije dopustila da tako lako razgovor skrene s te važne teme.

- Nešto zaista nije u redu, Marjorie - rekla je mirno. - Ne mislim da ti mnogo znaš. Rekla si mi da često nagađaš, ja mislim da često i pogadaš. Hoćeš li mi se povjeriti i reći mi sve što znaš, misliš i vjeruješ? Ja sada tapkam u mraku. To sve skupa tiče se Petera, zar ne?... Misliš li da je Peter ubio tog čovjeka? Marjorie je naškubila usne. Bila je to čudna žena, puna proturječja, koja se prepuštala trenutačnim raspoloženjima. Jane je osjetila da se njihov prešutno sklopljeni savez raspao. Supruga Donalda Wellsa imala je neki osobni cilj kojem je sve podredila i nije htjela žrtvovati svoje vlastite interese zbog glupog altruizma. Zaista je bila spremna žrtvovati Petera, u slučaju da se bilo što ispriječi na putu njene vlastite udobne budućnosti.

81

- Vjerujem da mi želiš pomoći do određene granice, Marjorie, i mislim da smo stigle do te granice. No, ne možeš mi pomoći ako mi ne kažeš što znaš.

Dakle, što znaš, Marjorie?

- Ništa.

Odgovor je bio nagao i odlučan, i u trenutku se Jane osjetila očajno osamljenom. Samo joj je jedna osoba mogla pomoći - Peter.

Nekoliko minuta kasnije pokucala je na Peterova vrata. Stajao je kraj prozora u košulji, odsutno zureći prema grmlju gdje su nestala ona dvojica muškaraca. I on ih je također promatrao.

- Peter!

Nije čuo kad je ušla i trgnuo se kad ga je oslovila.

- Zar mi nećeš dopustiti da ti pomognem?

To iznenadno pitanje izmamilo je izdajničku gestu očajanja.

- Tko može pomoći... - počeo je klonulo, i prekasno shvatio da je odao svoj vlastiti strah. - Misliš li na moju glavobolju? - rekao je neuvjerljivo.

- Mislim na Basila Halea... i na sve što je rekao. I mislim... bio je potreban užasan napor da završi rečenicu. - I mislim na sobu s tiskarskim strojem.

Probljedio je, ali nije okrenuo glavu.

- Ti znaš, zar ne? Kako si to otkrila? Kako je to grozno za tebe!

- Sišla sam dolje preksinoć - nastavila je gotovo normalnim tonom - i vidjela te u sobi, stroj je radio.

Predbacivanja, objašnjenja, neshvaćanje - bile bi to samo banalnosti, mislila je. Nije dalje komentirao njeno otkriće, očito je nešto puno važnije zaokupljalo njegove misli.

- Netko me razodjenuo sinoć ili jutros - rekao je, ne gledajući je. - To nije odijelo koje sam nosio.

Pokazao je na sako koji je Jane bila prebacila preko stolice. -A niti je to ona košulja.

- Ja sam te svukla - rekla je. - Rano jutros. Još je buljio kroz prozor.

- Zašto? - konačno je upitao. - Je li bilo nečega., jesu li bili...? Sada ju je gledao tužna lica, očekujući njen odgovor.

- Odjeća je bila krvava - rekla je Jane mirno. Uzdahnuo je dršćući.

- To sam i mislio, bilo je još mrlja na vrču u kupaonici. I ruke su mi bile... krvave.

Kimnula je.

- Ja sam ih oprala - rekla je jednostavno. - Pogledaj me, Peter, molim te.

Poslušao je.

82

- Sigurno sam ga ubio - rekao je. - Ničeg se ne sjećam, samo sam još užasno umoran. Znaš li kako sam izašao kroz prozor? Jesu li tamo bile ljestve?

- Da., no možda je on došao u sobu? - odgovorila je.

Peter je odmahnuo glavom. Bio je vrlo miran, stara nervoza je prošla.

- Sinoć sam bio prilično uzrujan, bio sam nesiguran i zato sam pozvao Donalda. Postoji uvijek mogućnost da dobijem te čudne napadaje, iako bih se zakleo da sam najzdraviji na svijetu. Ali Donald me upozorio, isto tako i Sir William Clewers.

- On je specijalist? - upitala je. Kimnuo je.

- On je taj koji je malo preuranjeno dao zeleno svjetlo - njegov smiješak je bio leden. - Samo sam jednu ludost učinio svjesno: oženio sam se tobom, Jane. Ne znam je li to ludo ili pokvareno. Oprala si moje ruke i lice? Kako si draga! Govorio je tako milo da su joj suze navrle na oči.

- Što želiš da učinim? - bio je poput djeteta, taj visoki atleta. - Potreban mi je netko da me vodi. Pretpostavljam da Bourkeu moram reći sve kad dođe.

- Ništa mu nećeš reći, osim za svađu - rekla je vatreno. - Moraš misliti i na mene, Peter. Riješi se Donalda što prije budeš mogao i kad policija ode, vratit ćemo se u London.

Kimnuo je potvrdno.

- U redu... ništa o krvi i svemu? Učinit ću kako ti misliš da je najbolje. Ali ako nekog drugog osumnjiče, ne mogu štetiti, zar ne? Da nema tebe, sve bih mu priznao. Svejedno ćemo se morati rastati. Netko se mora brinuti za mene.

Polako je sišao stepenicama, a ona za njim. Donald se još nije vratio, a Marjorie je bila u svojoj sobi.

Bili su sami kad je Bourkeov snažni automobil skrenuo u vrt. Njegovo veliko lice bilo je ozbiljno.

- Kada se to dogodilo? - upitao je bez uvoda. - Negdje poslije jedan iza ponoći, znam.

- Odakle znaš? - upitao je Peter. Bourke gaje ozbiljno pogledao.

- Jer je u jedan sat - rekao je - Hale nazvao Scotland Yard i rekao dežurnom oficiru da je dvorac Lonfgord glavni štab Mudrog i da ćemo stroj za tiskanje novčanica naći u tajnoj prostoriji u koju se ulazi iz knjižnice.

83

16

Jane Clifton se ukočila od straha. Činilo joj se da glas detektiva dolazi iz velike udaljenosti.

-... raspolagao je činjenicama., dao je našem čovjeku najsitnije detalje. Rekao je da postoji slika na zidu i ako opipamo okvir, naći ćemo oprugu pomoću koje će se otvoriti vrata. To je ta slika, zar ne?

Nije više bila u stanju doživjeti šok - tek tada je shvatila da su zajedno ušli u sobu gdje je sakriven tiskarski stroj.

Peter je govorio - glas mu nije odavao ni uzbuđenje ni strah.

- Istina je, ta soba postoji. Slučajno sam je pronašao neki dan.

Otišao je do zida, taknuo sliku i začulo se "klik". Okvir se otvorio uz pomoć tajne opruge. Iza njega je bila udubina, a u njenom središtu mali željezni kotač. Okrenuo gaje i gurnuo. Zid se otvorio. Pružio je ruku, upalio svjetlo i ušao, a Bourke za njim. Jane se polako približila vratima. Vidjela je dugu i visoku sobu, klupe koje je vidjela i prvo put - ali ni traga stroju, ni novčanicama, ni svim onim potrepštinama za krivotvorenje.

-Aha!

- Nešto je bilo pričvršćeno za ovu središnju klupu - proučavao je rupe u drvu. - Čini se da su dosta stare - rekao je gledajući ih. - Ove žice bile su spojene za ono što je bilo na stolu. Ne bih se iznenadio da je ovo mjesto služilo u takve svrhe.

- Mislio sam daje ta soba služila kao tamna komora.

Kako je samo Peter mirno govorio. Njegova hladnokrvnost ju je vratila u stvarnost. Bourke je prstom trljao površinu stola.

- Kiselina - rekao je, okrenuo se na peti i izišao iz sobe. - Ovo može pričekati. Hej, Rouper je ovdje! Tko ga je doveo?

- Doktor VVells - začula je Jane svoj glas.

- Zar on? To je vrlo poduzetno od njega! Zdravo Rouper. Inspektor je pozdravio svog šefa bez oduševljenja.

- Doktor me pozvao ovamo iz Hertforda da vidim ovog čovjeka.

- Meni ste rekli da vas je pozvao zbog svađe koju je moj suprug imao s gospodinom Haleom - rekla je Jane.

84

- Niste ni znali za ubojstvo kad ste stigli, zar ne? Inspektor je bio smeten.

- S vama ne mogu raspravljati o toj stvari gospođo - rekao je grubo.

- Raspravi to sa mnom - Bourkeov glas je bio miran. - Jesi li znao za ubojstvo kad si došao iz Hertforda?

Detektiv je oklijevao.

- Ne, gospodine.

- Dobro, da vidimo leš.

Čim su policajci izišli iz kuće, Donald VVells je upitao:

- Zašto si, zaboga, Roupera pokušala uvaliti u nevolju, Jane? Grickao je usne, grčevito tragajući za objašnjenjem njenog

novog ponašanja. Peter je inzistirao da pođe s Bourkeom i Rouperom.

Marjorie je diskretno nestala. Bili su sami u knjižnici.

- Jane, moraš se pomiriti s činjenicom da Peter nije normalan. Teško mi je to priznati., ali jutros kad sam pošao gore vidjeti ga, očekivao sam da... Bog zna što sam očekivao!

Pogledi su im se susreli.

- Pitam se što si očekivao? - upitala je polako. - Petera poprskanog krvlju i čekić kraj kreveta?

Ovoga puta to nije bilo brzopleto pitanje koje joj je izletjelo u trenutku nepažnje. Izgovorila ga je s hladnom promišljenošću.

- Da - izustio je jedva čujno. - Čudno da si to rekla... kako si to uopće pomislila?

Njen osmijeh je bio leden kao i njene riječi.

- Sigurno si ugodno iznenađen - rekla je.

Krenula je u park, u susret trojici muškaraca koji su se vraćali. Petar je bio blijed i izgledao je bolesno. Bourke je bio zagonetan poput sfinge. Samo je Rouper pokazivao određenu veselost.

Peter je nešto ozbiljno govorio detektivu. Čula ga je kako uzbuđeno kaže: " .. vidjeti Radlowa", a tada, čim je postao svjestan njene prisutnosti, krenuo je prema njoj,

- Hoćeš li otići u grad i pričekati me tamo? - upitao je. - Br-zojavit ću tvom ocu da te dočeka u stanu, mislim da je bolje da odeš u Carlton House Terrace nego u hotel.

Oklijevala je.

- Ono je.. Basil?

- Da - kratko je odgovorio i nastavio: Bourke će odvesti tebe i Marjorie, neka ti Anna pomogne kod pakiranja kovčega, ja ću tvoju prtljagu poslati ili dovesti sa sobom. Trebao sam prvo br-zojaviti tvom ocu, ali nisam želio da ovdje ostaneš ni minutu više no što je potrebno. Donald ostaje sa mnom.

- Zar ne bih mogla i ja ostati? - molećivo je zapitala. Odmahnuo je glavom.

85

"

- Ne, želim da odmah odeš, molim te.

Pokorno se vratila u kuću i zatekla Marjorie u knjižnici. Gospođa Wells je saslušala prijedlog, a kad je Jane završila:

- Ja ću pričekati Donalda ako ti žarko ne želiš da se vratim s tobom. I, Jane, zaboravi sve gluposti što sam ti noćas rekla o Donaldu. Bila sam prilično ljuta na njega, a bojim se da imam dušu i jezik svadljive babe. Ono je Basil naravno? Bolje da se očistimo odavde. Oni će htjeti telefonirati.

Pretpostavljam da ima rodbinu, nikad nisam čula za nju.

Ta misao nije djevojci pala na pamet. Postojao je negdje možda neki starac ili starica, kojima će ta vijest odjeknuti kao žalo-bno zvono. Zadrhtala je i molila se da nigdje na svijetu ova vijest ne donese takvu nesreću.

Kad se počela užurbano pakirati, bila je zapanjena svojim ponašanjem.

Sviđao joj se Basil, ali u tome nije bilo nježnosti. Bilo joj ga je užasno žao - ali, zašto nije bila tužna onako kao kad se gubi netko, tko je na svaki način, ipak bio prijatelj?

Klečala je kraj kovčega kad joj se sve samo od sebe razjasnilo. Basil Hale je bio onaj ponoćni posjetilac - čovjek koji je na silu upao u njenu sobu prve bračne noći, uljez ispod njenog prozora! Podsvjesno je to znala - ali otkada? Vjerojatno od onog njihovog razgovora u ružičnjaku, kad joj je on govorio o Peteru. Odalo ga je njegovo skrivanje i sama činjenica da je uopće bio tamo. Sjela je na pete, skamenjena, zaprepaštena. Tek ju je Peterov glas s druge strane vrata trgnuo.

- Jesi li spremna. Bourke odmah odlazi!

Stavila je još nekoliko stvari na vrh kovčega i zatvorila ga. Na njegovu dnu su ležali odvrtni dokazi ubojstva.

- Uđi!

Ušao je i zbunjeno pogledao kovčeg.

- Zar ga ne mogu ja dovesti? Prilično je velik.

- Ne, moram ga ja ponijeti.

Vratio se na početak stubišta i pozvao Bourkea. Gospodin Bourke nije bio iznenađen.

- Možemo ga staviti otraga - rekao je. - Žao mi je što vas požurujem, gospodo Clifton, ali moramo Halea unijeti u kuću.

To nije bilo dovoljno da ubrza njene pripreme za odlazak.

Bourke se vraćao u grad s namjerom koju nije otkrio. Štogod bilo, činilo se da je hitno, jer je nestrpljivo želio što prije otići. Kovčeg je bio donesen dolje u predvorje, ona je išla za njim. Bourke je stajao na vratima biblioteke. Dok se pakirala, stigle su novine i sada su stajale na stolu. Bourke ih je uzeo i otvorio u trenutku kad se ona pojavila.

- Jeste li spremni? - počeo je, a tada je krajičkom oka ugledao naslov koji plijeni pažnju.

- Dobri Bože! - zinuo je od čuda. Na sredini prve stranice pisalo je krupnim slovima:

TAJANSTVENO UBOJSTVO UHERTFORDU

Smrt na imanju mladenaca

Gospodin Basil Hale, popularni poznavalac umjetnosti, nađen je mrtav rano jutros na imanju dvorca Longford. Gospodin Peter Clifton i njegova mlada supruga provode u dvorcu Longford svoj medeni mjesec. Oboje, gospodin i gospođa Clifton, bili su osobni prijatelji pokojnika. Gotovo nema sumnje da je gospodin Hale žrtva podmukle igre. Policija iz Hertfordshirea istražuje ubojstvo.

- Pročitaj ovo!

Dao je novine Peteru u ruke i otrčao u knjižnicu. Jane gaje čula kako užurbano telefonira.

Preko Peterovog ramena pročitala je članak sa strahom u srcu. Nije bilo sumnje da je taj članak loš znak.

- Strašno mi je žao - Peter je gundajući spustio novine. - Naravno, morali su navesti činjenice, ali, nadao sam se da tebe neće spominjati.

Jane je dobro znala zašto Bourke telefonira i sa zebnjom je očekivala njegov povratak. Za nekoliko minuta detektiv se pojavio.

- To je londonsko izdanje - rekao je. - Dali su ga u tisak u četiri sata ujutro; ubojstvo je počinjeno u tri, a otkriveno tek u sedam sati. Netko je bio zaista brz izvjestilac. A taj netko je ubojica!

Pogledao je Jane, pa onda automobil koji je čekao.

- Telefonisti koji su noćas radili, otišli su kućama, potrajat će nekoliko sati dok s njima ne stupim u vezu, a to isto vrijedi i za dežurnu ekipu u novinama.

Zamolio sam ih da gospodina koji je primio vijest, pošalju danas u podne k meni u Scotland Yard. Dodite, gospođo Clifton!

Ali njihov odlazak je bio ponovo odgođen. Upravo su došli do vrata kad se pred njima zaustavio prašan taksi. Gospođa Unter-sohn nije bila potpuno odjevena. Na hladnom jutarnjem svjetlu i bez šminke, njeno lice je bilo ružno, iskrivljeno u grimasu užasnog bijesa.

- Gdje je? - urlala je, gegajući se prema njima.

Tada je ugledala Petera i njeni i drhtavi prsti ga optužiše. -Ubojico!... Ubojico!

- jaukala je. - Ti si ga ubio! Bacila se na njega, ali ju je Bourke uhvatio i zadržao.

86

87

- Pustite me... ubit ću ga.. Peter Clifton.. Peter Welerson, znaš li što si učinio?.. Ubio si mog sina, svog vlastitog brata! Jane Clifton je zateturala kao da ju je netko udario posred lica.

17

Basil Hale je bio Peterov polubrat!

U sobi je ponavljala riječi poludjele žene - i nakon deset minuta, kad je Bourke naredio velikim policijskim kolima da krenu, još ih je automatski ponavljala.

Ta jecajuća olupina, koju je poluodjevenu ostavila ležati na svom krevetu, koja je prestala drhtati tek pod učinkom Donal-dove injekcije, bila je majka Basila Halea.

- Ne mislite o tome - zagundao je Bourke, kad ga je nešto upitala.

Svjež jutarnji zrak bio je istovremeno i umirujući i poticajan. Nedugo pošto su dvorac Longford ostavili iza sebe, Jane se ponovno osjećala onom starom, osjećala se ugodno kraj Bourkea, iako to prije nije mogla ni pretpostaviti.

Razumjela se s tim velikim čovjekom. Jučer je bio sasvim običan, čak i neugledan. Danas je pokazao novi autoritet, novo dostojanstvo. Osjećala je prema njemu ono što je Peter osjećao sve ove godine.

- Recite mi, gospodine Bourke, koje osobine mora imati jedan detektiv? Naslonio se.

- Odnio me vrag ako znam! Pretpostavljam da je najvažnije biti sumnjičav po prirodi i vjerovati u pokvarenost ljudskog roda - rekao je ne okrećući glavu. - Zašto pitate?

Njene zbrkane namjere su se počele kristalizirati, no još nisu bile toliko jasne da bi mu ih mogla razumno izložiti.

- Mislim da je Peteru potrebna pomoć, osobita pomoć, koju mu vi ne možete pružiti, jer vam ne smijemo reći u čemu je problem. Ne znamo mnogo o Scotland Yardu, ali sam jednom pročitala da policija, ako zna neke stvari, sumnjive stvari, mora djelovati, čak ako možda i vjeruje u nevinost dotične osobe.

Potvrдно je kimnuo, pogledavši je s razumijevanjem.

- Pretpostavljam da mislite da sam romantična budala kad kažem da želim biti detektiv. Ali, ipak želim. Želim doprijeti do dna te užasne tajne: - ubojstva, gospode Untersohn, svega. I tada ću, mislim biti u stanju sve reći policiji, a da nikoga ne povrijedim, nikoga koga volim. Sada se bojim bilo što reći...

89

- Zna li nešto sigurno? - otvoreno je upitao, no, ona je odmahнула glavom.

- Ne, mislim da ne. Pretpostavljam, svi mi nagađamo. Ne mogu naći vezu, je li ta prava riječ? između nekih podudarnosti. Jako bih vam rado rekla dvije stvari, ali nikada si ne bih oprostila da to učinim.

Bourke je vozio jednom rukom, drugom je iz džepa izvadio dugu kutiju za cigare. Nije tražio dopuštenje za pušenje - iznenadilo bi je da jest. Odgrizao je vrh i zapalio cigaru malim srebrnim upaljačem. Učinio je to vrlo promišljeno i ona je shvatila da time želi samo dobiti na vremenu kako bi razmotrio njene riječi - teško da je mogao uživati vozeći ovakvom brzinom.

- Peter nikad nije bio "slučaj" u pravom smislu te riječi - rekao je. - Hoću reći, nikada nije bio predmet policijske istrage. U prvo vrijeme mi je dosađivao svojim brigama i strahom. No, ja sam se počeo baviti njime kao nekim hobijem sve dok ga nisam upoznao i zavolio. Na neki je način bilo teško družiti se s njim, on je bogat, a ja sam siromašan čovjek. Prvi put kad mi je ponudio nagradu, tisuću funti, za malu uslugu koju sam mu učinio, bilo je vrlo teško odbiti. Ne kažem da nisam nikada ništa primio od ljudi kojima sam pomogao, ali s Peterom je bilo drugačije, i ja sam tu imao vlastiti interes, pretpostavljam nikada nisam znao neće li jednog dana krenuti stopama Alexandra We-lersona, a to bi bilo grozno.

Sada su se bližili Barnetu i usporili su jer je promet bio gušći nego obično.

- Ne znam kojim ćete putem krenuti u vašoj istrazi. Čovjek koji je o Peteru najviše znao bio je Basil Hale. Zapanjeno ga je pogledala.

- Basil? Odakle vam ta pomisao? - upitala je

- Proveo je godinu, a možda i više, njuškajući oko Elmwooda. To je selo gdje je Peterov otac imao svoju kuću. U Southportu je također mnogo boravio. Welersonov odvjetnik je tamo imao svoj ured, R. & B., stari Radlov je bio jedan o Peterovih skrbnika.

Radlow. Sjetila se Peterovih riječi.

- Hale je pokušao nešto izvući iz njega - nastavio je detektiv, pošto je zastrašujućim manevrom izbjegao jednog psa - ali Radlov nije progovorio. Ima osamdeset godina, ali duh četrdeset-godišnjaka. Ne znam što je očekivao da će doznati od odvjetnika, nije postojalo ništa što bi bilo vrijedno znati u vezi s Peterom.

Zapamtila je ime, iako nikada nije vidjela starog odvjetnika. Predstavnik te advokatske kancelarije je u kući njenog oca ne-

vjerojatnom brzinom pročitao bračne obveze na njenom vjenčanju.

No, to je bio mlađi Radlov - čovjek stisnutih usana, odsutan duhom, kojeg ne zanima ništa osim posla i koji je gotovo svaki slobodni trenutak iskoristio da bi pogledao na sat.

Bourke ju je ponovo vratio u ružnu stvarnost.

- Pitam se, nagađate li tko je upao u vašu sobu, gospođo Clifton?

- Da, mislim da znam. To je jedna od stvari koju nikada neću razumjeti. Zašto je došao u dvorac Longford?

- Bio je zaljubljen, ili je mislio da jest. On je bio takav čovjek, i naravno, poprilično lud.

Lud. Shvatila je i na trenutak je bila zapanjena. Basil Hale je bio sin Alexandra Welersona - Peterov polubrat! Bolest je bila i u njegovoj krvi!

- Žao mi je, bojim se da vas je to šokiralo. Da, Hale je bio lud. I njegova majka je opravdano bila zabrinuta. Stari Welerson se oženio s njom na svoj ludi način, iako mu je supruga još bila živa. Ona je znala da je oženjen, ali on ju je uvjerio da to vjenčanje nije pravovaljano, Peterova majka mu je bila neka vrsta rođakinje, stari Radlov bi mogao razjasniti tu tajnu, ali on to ne želi. Prije no što sam otišao, zamolio sam Petera da mu brzojavi, ali bojim se da ništa neće natjerati tu staru školjku da se otvori.

Sada su već zašli u londonski promet i razgovarali su isprekidano i o nevažnim stvarima. Automobil se zaustavio kod velikog kolnog ulaza ispred Peterova stana. Jednom je bila posjetila taj njegov lijepi stan, pa nije bila potpuni stranac za slugu koji ju je dočekao.

- Bojim se da kod nas baš nije sve u najboljem redu, gospođo - rekao je. - Nismo očekivali gospodina Cliftona još nekoliko dana, pa čistimo stan.

Međutim, nije se baš primjećivao nered. Walker joj je objasnio da je Peter telefonirao rano ujutro, pa je njezina soba bila spremna.

- I, oh, oprostite, gospođo, jedan gospodin vas čeka. Smjestio sam ga u primaću sobu.

Kimnula je.

- Da... moj otac.

Walker se složio, on je bio tip dobro odgojenog sluga koji vrlo spremno kima glavom.

No, kad je ušla u veliki salon koji gleda na Freen Park, doživjela je iznenađenje. John Leith nije stajao na sagu ispred kamina s rukama na leđima i s bradom na grudima, nego je pred njom bio neki slabašni starac, kojeg nikada prije nije vidjela. Bio je potpuno ćelav, lica punog zamršenih bora.

90

91

- Gospođo Clifton? - glas mu je bio tanak i prodoran, uz to je i kod svakog slova "s" piskutao.

- Da? - rekla je začuđeno.

- Zovem se Radlovv.. odvjetnik., dobio sam Peterov telegram... srećom sam bio odjeven., vidio sam novine... zvjerski, cijela stvar... Hale je sam kriv. Govorio je brzo, bez daha, izbacujući nepovezane rečenice, jednu za drugom. Očito se izvježbao u toj ekonomici govora, bila je to navika, koja se usavršavala kroz cijeli život.

Izvukao je iz džepa svoga dugog salonskog kaputa presavinu-ti komad novinskog papira i svojim kvrgavim kažiprstom pokazao na jedno mjesto.

- Basil Hale je bio lud... uvijek sam to govorio... i njegovoj majci... glupa stara baba!

- Poznajete gospođu Untersohn? - upitala je.

- Poznajem li je? - glas gospodina Radlowa bio je pun ljutnje. - Opsjedala je moj ured... izvanredna renta... magareća ekstravagancija... jeste li vidjeli njen automobil? Nemoguće!.. Ona je kuharica...

Ponovo je presavio papir.

- Odvratna stvar... Netko zna sve o tome... i nešto smjera.... Moj sin se raspituje.. Vi ga poznajete zar ne?

Jane je shvatila da je "moj sin" onaj odvjetnik tankih usana s njenog vjenčanja.

- Fin, zgodan mladić.

U bilo koje drugo vrijeme bila bi se nasmijala. Kao da je odvjetnik na trenutak izgubio nit razgovora, jer se namrštio i nešto je mrmljao.

- Ah, da - rekao je konačno. - Ovaj novinski članak., loše za Petera, vrlo loše. Loše za Petera Cliftona VVelersona, sina pokojnog Alexandra Hale VVelersona... odatle je i uzela ime Hale., njeno prezime je Untersohn, švedsko. Morat ću nešto učiniti, odmah... statutarnu izjavu u mojoj dobi, a nadao sam se da nikada više neću vidjeti te proklete sudove! Da su budale samo pažljivije proučile oporuku....

Tek tada se sjetio zbog čega je zapravo došao i upitao je kada očekuje Petera. Nekako je saznao, vjerojatno od slugu, daje došla sama.

- Glupo je što je ostao... Recite mu da me nazove.

Brzinu i naglost iz govora prenio je i na svoje pokrete. Nagnuo se naprijed, iznenađujuće čvrsto joj je stisnuo ruku, stavio je staromodni šešir na glavu i izašao iz sobe, prije no što je uspjela doći do daha. Čim su se za njim zatvorila vrata, žurno je ušao sluga.

92

- Gospodin Leith - rekao je i Jane je potrčala u susret svom ocu.

Kao daje prošlo stotinu godina otkako je posljednji put vidjela to iscrpljeno lice. Sada je bilo upalo od zabrinutosti i prvo put u svom životu ga je vidjela ozbiljno uzrujanog.

- To je užasna stvar, Jane! Dušo moja jedna!

Ruka oko njenog ramena je drhtala i tog je trenutka bila više zabrinuta za njega nego za samu sebe. Još nije bila odlučila koliko toga će mu reći.

Peterova tajna je bila strogo osobna stvar, nije je smjela otkriti, pa čak ni voljenom ocu. Jednog je bila pošteđena: Peter je telefonirao Johnu Leithu i rekao mu sve o svom zdravstvenom stanju.

- Teško mi je povjerovati da Peter nije najzdraviji čovjek na svijetu - rekao je mršteći se zlovoljno. Tada se okrenuo i odgurnuo je od sebe. - Daj da te pogledam! To je za tebe bilo užasno iskustvo. Bože moj, novac je grozna stvar!

Ona se slabo nasmiješila.

- Misliš da se nisam trebala udati za Petera i da sam se za njega udala samo zbog njegovog novca.

Kimnuo je

- Ja sam te vjenčao za njega zbog novca - rekao je gorko. - Mislio sam da će to biti kraj svim opasnostima i teškoćama. Ja nisam tako bogat kako ti misliš - dodao je brzo vidjevši njen upitni pogled - i stvarno sam bio zabrinut za

budućnost. Kad je Peter ušao u naš mali krug, ja sam ga zaskočio, doslovce zaskočio.

Nije pojasnio zbog čega je bio toliko zabrinut, nego je upitao:

- Tko je sada s Peterom? Je li Bourke tamo?

- Gospodin Bourke me doveo - objasnila je. - Donald je s njim, i Marjorie.

Na "Majorie" se trgnuo.

- Marjorie Wells? Kako je ona tamo dospjela?

Jane mu je ispričala. Činilo joj se da je zbog nečeg odahnuo.

- Jesam li to vidio starog Radlowa kako izlazi odavde? Poznajem ga. On je Peterov odvjetnik, bolje rečeno glava advokatske kancelarije koja radi za Petera. Sjećaš li se, draga, upoznala si njegovog sina? Što je htio?

Pokušala je, najbolje što je znala, povezano ispričati razgovor s gospodinom Radlovom. Pažljivo je slušao, ispitujući je ponekad o stvarima, koje je ona smatrala sitnicama.

- Volio bih da se sa mnom vratiš u Avenue Road - rekao je kad je završila - ali pretpostavljam da to ne bi bilo pošteno prema Peteru. Voliš li ga?

Predugo je oklijevala.

93

- No, ipak ti se sviđa? - upitao je zabrinuto.

- Jako mi se sviđa. Mogla bih ga i zavoljeti - rekla je iskreno, ali je primijetila da se otac trgnuo - Ne želiš to?

- Naravno - brzo je rekao. - Ali, draga moja, bilo bi bolje da., da ga ne voliš, znaš. Ako je istina ono što kaže...

Odmahnula je glavom.

- To ću tek otkriti - rekla je mirno.

Ručao je s njom i dvaput mu je gotovo rekla sve o tajnoj osobi i tajanstvenom nestanku, za samo dvadeset četiri sata, svih dokaza Peterova tragičnog ludila. Oba puta se na vrijeme zaustavila, iako je morala lagati da bi završila već započetu rečenicu, a da ne izazove sumnju.

Taj ručak je za Jane bio teška kušnja. To ju je zapanjilo, jer je duboko voljela tog mirnog čovjeka i očekivala je da će je susret s njim utješiti. Bila je gotovo zadovoljna kad je otišao i ostavio je samu.

Sastanak s odvjetnikom donio je novi problem - jedna od njenih poluteorija bila je srušena. U krivotvorenju novčanica vidjela je tajnu Peterova bogatstva i bila je uvjerenjena da je bogat otac bio puka izmišljotina. Ali, odvjetnik nije lagao kad je spomenuo nasljedstvo od dva milijuna. Čemu onda taj neizrecivo ludi pothvat? Zašto je Peter namjerno kršio zakon? Je li to bio simptom obiteljske

bolesti, nakazni hobi, perverzna napetost i uzbuđenje koje donosi život krivotvoritelja?

Jednu stvar je ipak namjeravala reći svom ocu - sjetila se kad je otišao - to daje pronašla Peterove bakroreze. Nikada nije vidjela Johna Letiha tako ljutog sama na sebe, kao kad ih je nepažnjom izgubio. Mora mu to reći kad se idući put sastanu.

Poslije ručka telefonirala je u Longford i doznala da se Bourke vratio i da su on i Peter izašli iz kuće. Donald Wells je sa suprugom otišao u London. Na telefon joj se javio neki nepoznati glas. Po njegovom autoritativnom tonu pretpostavila je da je detektiv, koji je očito dobio upute da joj da sve informacije koje zatraži.

- Gospodin Clifton će se zajedno s nadinspektorom večeras vratiti u grad - rekao je glas.

I gospođa Untersohn je očito otišla, jer kad je upitala za nju, kratko joj je rečeno da je odvedena - tko ju je odveo i pod kojim okolnostima nije doznala. Imala je još najmanje dva slobodna sata do Peterova povratka. Poslala je po večernje novine.

"Da su budale samo proučile oporuku". Što je starac time mislio, pitala se. Što je to bilo u oporuci, što bi joj rasvijetlilo događaje?

94

Odlučila je prvom prilikom nabaviti kopiju tog dokumenta.

Prije nekoliko minuta stigle su novine. Pronašla je članak pod naslovom "Ubojstvo u dvorcu" i upravo je počela čitati, kad su joj najavili reportera.

Jane se sastala s dosta novinara u kući svog oca i nije ih se bojala.

- Oprostite što vam smetam, gospođo Clifton - ispričavao se mladić. - Prilično nam je stalo da provjerimo vrijeme ubojstva. Vjerujem da ste čuli gospodina Halea kako viče?

- Kako znate? - brzo je upitala.

- Tako stoji u večernjim novinama. Piše da ste se probudili usred noći, da ste pokušali probuditi svog supruga, ali da on nije bio u svojoj sobi.

Zablenula se u njega.

- Tko je to rekao? - upitala je. Novinar se nasmiješio

- Teško je ovako nepripremljen navesti izvor informacija, ali, tako nam je javljeno. Mislim da ćete to naći u ovim večernjim novinama.

Preletjela je pogledom članak i došla do sljedećeg odlomka: Gospođu Clifton, koja je spavala, probudio je užasan krik. Toliko se prestrašila daje otišla u sobu svog supruga i budući da ga tamo nije bilo, zamolila je gospodu Wells, suprugu poznatog liječnika s West Enda, koju je također probudio vrisak, da

ga potraže. Čini se da je i sam gospodin Clifton izašao iz kuće, jer je čuo buku, iako se on ne sjeća daje napuštao sobu. Marjorie je bila izvor informacija! Ona ili Cheyne Wells?

- To je obična izmišljotina - rekla je Jane. - Istina je da sam otišla u sobu svog supruga, ali on je večer prije uzeo sredstvo za spavanje, pa ga nisam uspjela probuditi. Sve ostalo je čista izmišljotina.

Nešto niže pažnju joj je zaokupio još jedan odlomak:

Sir VWilliam Cleivers, ugledni psihijatar, koji je jutros posjetio gospodina Cliftona, rekao je, da je zločin neosporno djelo luđaka.

Lice joj nije odavalo nikakve emocije kad je pružila novine natrag reporteru. Sir VWilliam Clewers je bio tamo! Tko gaje doveo? više nije bila zbunjena - jedan od oblaka koji je zasjenjivao istinu razilazio se.

95

18

- Ne znam želite mi to reći ili ne, gospođo Clifton - rekao je reporter - ali kola priča, koju naravno nismo objavili bez provjere, da su se vaš suprug i gospodin Hale žestoko posvađali jučer navečer i daje, u stvari, došlo do tučnjave.

Kimnula je. Hladno je razmišljala - potpuno je vladala sobom. Laži se mora suprotstaviti laži sve dok joj u ruke ne dođe čvršće oružje.

- Gospodin Hale je bio vrlo naprasit. Provalio je u našu kuću one noći kad smo stigli, i moj suprug, otkrivši to, rekao mu je kad ga je zatekao na imanju, da ode. Gospodin Hale ga je udario, a moj se suprug samo branio. To je sve što vam mogu reći.

U trenutku nadahnuća je dodala:

- Ne znam koliko je pametno da to objavite, ta izjava bi se mogla odraziti negativno na mog supruga, možda će se činiti da je on imao neki sukob s Basilom Haleom.

Reporter se nasmijao.

- U ovom trenutku ne bismo objavili nešto što bi inkriminiralo vašeg supruga ili bilo koga drugoga, gospođo Clifton - rekao je. - Pitam vas sada za svoju osobnu informaciju, ja, naime, izvještavam o ovom slučaju. Postoji još jedna koja nam se čini vrlo čudnom. Ubojstvo je počinjeno između tri, i tri i petnaest minuta. Raspitivali smo se u novinskoj agenciji koja nam je dala tu informaciju i otkrili smo da im je netko telefonirao u tri sata i pedeset minuta. Vijest koju smo dobili iz dvorca Longford kaže da je tijelo gospodina Halea otkriveno negdje oko sedam sati ujutro. Pretpostavljate li možda tko je prvi mogao agenciji javiti tu vijest?

Bila je zadovoljna što može ponoviti Bourkeove riječi.

- Kad biste znali tko je to javio novinskoj agenciji, znali biste i tko je ubojica - rekla je.

Pošto je otišao, ušla je u svoju sobu, zaključala vrata i počela raspremati kovčeg. Konačno je došla do debelog papira koji je razdvajao njenu odjeću od Peterovih, krvlju natopljenih, stvari. Jedva je svladala mučninu i podigla taj užasni omot, stavivši ga na komad papira koji je bacila na pod. U kovčegu nije ostalo ni-

96

kakvih mrlja, primijetila je s olakšanjem. Mora se toga odmah riješiti - ali gdje i kako?

Napravila je paket u kojem je bila odjeća i glava čekića, odnijela ga u malu dnevnu sobu, koju je već smatrala svojom, i pozvonila sluzi.

- Ima li u kući peći?

- Centralno grijanje? Da, gospodo. Njime se upravlja iz podruma, ložač se brine za peć. Imate li nešto što biste željeli spaliti?

To je pitanje za Jane bilo isuviše izravno.

- Ne - rekla je.

U Green Parku je postojao ribnjak, ali je znala da ga u pravilnim razmacima isušuju. Rijeka? Izgledalo je jednostavno baciti te rječite dokaze u brzu Temzu - ali, dama koja baca veliki paket u vodu, sigurno bi izazvala pažnju. To mora učiniti noću, zaključila je i sjela kako bi razradila plan. Kasno te noći uzet će taksu do obale Temze i čekat će povoljnu priliku, zatim će baci-t i paket preko ograde. Činilo se lako, ali hoće li tako i biti? Obala je bila dobro osvijetljena i rijetko kad nije bilo šetača, čak i za najhladnijih noći. Magla bi olakšala cijelu operaciju, ali nje nije bilo...

- Hoćete li primiti gospodina Bourkea? Na Valkerov glas trгла se poput krivca.

- Gospodina Bourkea? - zamucala je i pocrvenjela. - Da, da, neka ude u primaću sobu.

Zaključala je paket u prazan pretinac pisaćeg stola i požurila do detektiva.

- Ne, Peter nije došao - rekao je dok su se rukovali. - Želio je tamo prenoćiti i mislim daje to pametno, sutra će biti saslušanje. Ne trebate se brinuti za njega, gospodo Clifton, ništa mu se ne može dogoditi. Ostavio sam tamo trojicu svojih najboljih ljudi, ne računajući gospodina Roupera dodao je mrko. Prije nego što je bilo što odgovorila, nastavio je:

- Jeste li vidjeli večernje novine? Nijemo je potvrdila.

- Okrutno, hm? gospodin X će uvući Petera u ovaj slučaj ili će pri tom pokušaju umrijeti!

- Tko je gospodin X? - upitala je.

- Možda je i gospođa X - rekao je, pošto se udobno smjestio u naslonjaču. - Ovo je najčudniji slučaj koji sam ikada imao u svojoj detektivskoj praksi. Ubojstva? Na tucete! ali bili su to jednostavni zločini u kojima se samo moralo otkriti tko je posljednji bio s pokojnikom ili tko je imao najjači motiv da ga se riješi. No, Basila Halea ubila je nepoznata osoba ili osobe, a ubojica se
97

uporno trudi, ne da spasi svoju kožu, nego da okrivi Petera! Da, ispitao sam sve u vezi s porukom novinskoj agenciji. Telefonirao im je u tri sata i četrdeset osam minuta.

- Odakle? - brzo je upitala.

- Iz dvorca Longford - rekao je Bourke, pažljivo promatrajući sag, kao da nešto traži. - Neobično, zar ne? Dvorac Longford! Telefonist je bio tako pospan da mu je trebalo dvije minute da uspostavi vezu, tako da je prvi poziv vjerojatno uslijedio nešto prije tri sata i pedeset minuta. Tko je to bio? To je ono neobično!

Bourke je nervozno trljao bradu.

- Telefonist koji poznaje svoje područje i koji zna da je dvorac Longford često iznajmljen čudnim gostima, zatražio je ime čovjeka koji je telefonirao.

- Tko je to bio? - gotovo je šapnula. Bourke je polako digao pogled prema njoj.

- Što mislite, gospodo Clifton? Peter, naravno! Peter je javio detalje o ubojstvu. Telefonist kaže da je prepoznao njegov glas.

Uslijedila je duga tišina.

- Neobično - rekao je Bourke konačno, a zatim je naglo rekao nešto što ju je zaprepastilo. - Postoji nekoliko stvari koje želim pronaći, gospodo Clifton. Dio odijela i košulju koju je Peter nosio one noći kad se dogodilo ubojstvo. I čekić za razbijanje ugljena koji je bio u sobi. Stari sluga u Longfordu, koji se brine o vašem suprugu, sam mi je rekao da Peter ima dva odijela; jedan sako nedostaje, nije siguran za bijeli prsluk, ali je siguran za sako, a jednako je tako siguran i za košulju, koju je Peter nosio one noći. Kaže da je to primijetio, jer je i ona koju je pripremio Peteru imala uglaste manšete, to je jedina njegova tako skrojena košulja, sve druge imaju zaobljene donje krajeve rukava. Rekao je također da košulja koja je nađena u Peterovoj sobi i koju je navodno nosio one noći, nikada prije nije bila nošena, rukavi su bili

uškrobljeni i sastavljeni između ramena i lakata, što dokazuje da nitko nije kroz njih gurnuo ruku.

- Kad ste našli Petera - nastavio je - bio je u potkošulji i hlačama, pa pretpostavljam da gaje netko skinuo. Taj netko je mogao i oprati njegove ruke i lice, no, u to nisam siguran. Želio bi biti potpuno siguran - sada su njegove oči počivale na njoj, gledao ju je netremice, prijeteći - gdje je ta odjeća u ovom trenutku... a isto tako i čekić.

Htjela je odgovoriti, ali ju je spriječio.

- Ne govorite ništa dok ne završim. I, zapamtite, gospođo Clifton, da ja imam visok položaj u Scotland Yardu i da, iako sam teoretski na dužnosti 24 sata dnevno, postoje i trenuci odmora, kad postajem obični građanin.

98

A kad sam obični građanin, tada moram zaboraviti da sam detektiv, inače bih poludio. Pogledao je na sat.

- Već sam tri minute običan građanin. I možda ću to ostati do sedam sati navečer. U tom razdoblju ja sam Peterov vrlo dobar prijatelj.

Razumjela je i kimnula mu.

- A sada o sakou, ako je moguće, i o prsluku, a svakako i o košulji, a pogotovo o čekiću.

Kopao je po svom džepu i ovoga puta je zapitao smije li pušiti. Prinijela mu je šibicu drhtavom rukom, ali on se pravio da ne primjećuje njeno uzbuđenje.

- Hvala, gospođo Clifton... i kao što sam rekao u vezi s tim zanimljivim stvarčicama... bio bih strašno zabrinut da su u rukama Peterovih neprijatelja ili da su na nekom mjestu, gdje bi ih se oni mogli lako dokopati. To bi me, priznajem, đavolski mučilo, ali... - otpuhnuo je kolut dima prema visokom stropu i promatrao ga s neobičnim zanimanjem - ali kad bih bio siguran da su ti suveniri u rukama nekoga tko voli Petera i želi mu pomoći, ne bih se toliko brinuo.

- Onda mislim da se ne trebate brinuti - rekla je bez oklijevanja.

Pogleda ju je na trenutak.

- Zaista? Dakle, laknulo mi je. Ovo govorim kao obični građanin. Oko sedam sati večeras bit ću ovdje u drugoj ulozi i gnjavit ću vas sa svim mogućim pitanjima. Mogu li dobiti šalicu čaja, molim?

Brzo je ustala i pozvonila. Gospodin Bourke je zahtijevao još vremena za razmišljanje.

- Čaj mi je slabost - priznao je, kad je Walker ušao s poslu-.avnikom -... i to ne jedina.

Pričekao je da sluga iziđe.

- Slabost su mi i siromašni: volim im poklanjati staru odjeću i slične stvari. Ako imate stari sako ili košulju koja vam više ne (reba, naći ću im novi dom. I alat! Dlijeta ili čak čekiće, mnogi kriminalci koji žele voditi pošten život, ne mogu raditi, jer nemaju pravi alat. Mnogo tražim, znam - nastavio je, usredotočen na miješanje čaja i razumijem vaše oklijevanje zbog straha da te stvari ne padnu u krive ruke. Ali, pretpostavimo gospođu Clifton, da vi imate te stvari i da ih se želite riješiti. Nećete ih spaliti, a u rijeku je zabranjeno bacati smeće. Rouper je savjestan čovjek - skrenuo je razgovor na drugu temu. - On je čovjek koji mrzi zagađivanje Temze i ako iz Carlton House Terrace izađete s paketom kojeg se želite riješiti, on će vas pratiti i zaustaviti će

99

vas u trenutku kad ga budete željeli baciti. Vidite, gospodo Clif-ton - ponovo je susreo njen pogled - ja nisam jedina osoba koja voli davati odjeću siromašnima i koja sumnja da vi imate nekakvu odjeću koje se želite riješiti. Jane je jedva progovorila.

- Radije ću je dati vama nego bilo kome drugome - rekla je. Gospodin Bourke je kimnuo.

- Drago mi je da ste to rekli - bijesno je miješao čaj. - Kada dođe Rouper s nalogom za pretres, što će se vjerojatno dogoditi, sigurno će htjeti uzeti svu staru odjeću koju će ovdje naći za svoje siromašne prijatelje.

- Čini se da vam se ne sviđa gospodin Rouper - rekla je, shvativši istog trenutka besmislenost te primjedbe.

Bourke se široko nasmijao.

- Svi smo mi drugovi u Scotland Yardu, a ja sam Rouperov šef. Da nisam pretpostavljeni Rouperu, mogao bih mnogo toga ispričati, ali budući da sam njegov šef, ne mogu.

Spustio je šalicu s čajem, koji nije ni okusio.

- Jeste li ikada vidjeli kako se vrši pretres? - upitao je, ponovo uzimajući cigaru, koja je neko vrijeme počivala na rubu pepeljare.

Odmahnula je glavom.

- Da li biste to željeli vidjeti?

Tada je uočivši njeno uzbuđenje, zahihotao:

- Zar ne biste željeli vidjeti generalnu probu?

- Zaista to mislite? - ozbiljno je upitala - Pretražit će ovaj stan?

Potvrdno je kimnuo.

- Večeras?

- Negdje oko šest sati, pretpostavljam - rekao je Bourke polako. - Htio bih vam pokazati što će učiniti, potpuno neslužbeno.

Naglo je ustala.

- Odakle će početi?

- Od Peterove sobe - rekao je spremno. - On ima radnu sobu, zar ne? Većina ljudi je ima. Ja osobno radim u krevetu.

- Niste nikada prije bili u toj sobi? - upitala je, vodeći ga.

- Desetak puta - odgovorio je hladno - ali stavljam se u položaj momka koji ne poznaje stan. Sada se zovem Rouper.

100

19

Peterova radna soba bila je velika prostorija na drugom katu (njegov stan se prostirao na dva kata) i nalazila se neposredno iznad primaće sobe. Bourke je stajao na vratima i letimice pogledao sobu.

- Ormare za knjige neće dirati, zar ne? - glasno je razmišljao. - A stol je, pretpostavljam, zaključan.

Bio je to pisaći stol i Bourke je otvorio njegove četiri ladice. U njima je bio samo pisaći pribor, koji svaki uredan čovjek drži u svom stolu.

- Tu negdje postoji sef.

Konačno ga je pronašao. Bio je ugrađen u zidu. Na njeno čuđenje, nepogrešivo je odabrao kombinaciju, okrenuo polugu i jednim trzajem otvorio vrata.

- Da, znam kombinaciju, to je jedna od tajni koje dijelimo Pe-ter i ja. Vidite, uvijek se bojao...

Iznenada je zastao, namrštitio se i zagledao kroz prozor.

- Nikada nisam na to pomislio - rekao je, razmišljajući na glas.

- Na što? - upitala je. - Čega se Peter bojao?

Nije joj odgovorio. Ponovo se usredotočio na sef i zagleda se u njegove dubine. Bilo je tu nekoliko debelih omotnica - čvrsto zapečaćenih. Vadio ih je jednu po jednu, letimično pročitao natpise, ne dopuštajući joj da ih vidi, a tada je ruku zavukao dublje u sef.

- Evo ga!

Uzviknuo je, izvukavši debeli dnevnik. Bio je uvezan u crvenu kožu s naznačenom tekućom godinom. Okrenuo je svoje vedro lice prema djevojci.

- Nisam tajanstven, kažem vam da je to ta knjiga, koju sam ja Moses Rouper, želio pronaći.

- Što je to? - upitala je i tada, ugledala godinu i izustila: - Ah dnevnik!

Privukao je još jednu stolicu i sada su, jedan kraj drugoga, sjedili za stolom.

Nije otvorio knjigu - njegova velika ruka ju je pokrivala.

101

- Želite li ovo vidjeti? - upitao je.

- Što je to? - bila je zbunjena. - Nisam znala da Peter vodi dnevnik.

Shvatila je da postoji tako mnogo stvari koje ne zna o Peteru, i daje isticanje bilo koje od njih suvišno.

Otvorio je dnevnik i počeo listati. Prva je stranica bila prazna, isto tako i druga, i treća, a ne četvrtoj je pisalo Peterovim karakterističnim rukopisom: 240 Usn 100 sve odlične - poslane B.

Namrštila se.

- Što to znači? - upitala je.

- 240 US dolara, novčanice, za 100 dolara - rekao je gospodin Bourke mirno.

- Poslane su poštom nekom agentu, ako je vjerovati ovoj bilješci.

Odjednom je osjetila slabost, zavrtjelo joj se u glavi i na trenutak je pomislila da će se onesvijestiti. Istog časa su je prihvatile njegove ruke.

- Znači... istina je?

Njen glas je bio potpuno izmijenjen. - Ja sam Rouper, ne zaboravite, ja sam Rouper. Govorim vam okrutnu istinu. Za trenutak bit ću ponovo Bourke.

Listao je dalje i opet zastao. Nije željela gledati taj mrski dnevnik, ali on ju je fascinirao i neodoljivo privlačio njezin pogled.

300 USN 100 tri neispravne - poslane SG 3 Chicago

- Primijetili ste da ih sve zove novčanicama. To je njegova jednostranost - mrmljao je Bourke i dalje okrećući stranice.

Ponovo je zastao - 3. svibnja 700 MI SFB odi. ploče, 2 neispravne

Ta joj je zabilješka bila potpuno zagonetna, pa je Bourke objasnio:

- MI stoji umjesto "mille", što znači tisuću. SFB je Švicarska federalna banka.

Nema odredišta. Za podignuti, pretpostavljam. Krajem svibnja na tržište je stavljeno mnogo SFB lažnih novčanica.

- Oh to je užasno... užasno! - rukama je prekrila oči - Ne želim više čitati! Zar je istina, gospodine Bourke?

- Rouper - lakonski ju je ispravio. - Nema smisla njega pitati je li istina, jer će on odgovoriti potvrdno. Međutim, Rouper nema pojma o istini, niti će je ikada znati...

- Ne želim to više gledati - ponovila je, dok je on listao dnevnik. Zahihotao je i ukočeno se digao od stola.

- Najbolje će biti da ovo stavim zajedno sa starom odjećom - rekao je. - Znam mnogo siromaha koji bi dali glavu za dnevnik, čak i ako je djelomično iskorišten.

102

Samo na čas ju je obuzela užasna panika - bojala se da je taj mirni čovjek ne uvlači u klopku. Činilo se daje on pogodio njene misli, jer je rekao potpuno drugačijim tonom:

- Nekome morate vjerovati, gospođo Clifton.

Vratio se do sefa i zaključao ga. Očima je premjerio udaljenost od sefa do prozora. Podigao je donje okno, izašao na balkon i pogleda dolje.

- Znači, iznutra - rekao je zagonetno, ušavši u sobu no nije ništa поближе objasnio.

Sobu je pregledao brzo, ali temeljito, očima je preletio knjige na policama, jednu ili dvije je izvadio i prelistao, i na kraju je izgledao gotovo zadovoljan.

- Ne, ne želim pregledavati druge sobe, gospođo Clifton. Mislim da mi se čaj ohladio, ali nije važno! Idem sada u primaću sobu.

Govorio je polako i svaka riječ je imala posebno značenje.

- Bit ću vam zahvalan, ako donesete neki paket odjeće koja vam više ne treba.

Sam je izašao u hodnik, sjeo na svoje mjesto uz vatru, a nekoliko minuta kasnije, došla je i Jane, vrlo blijeda, noseći u ruci paket zamotan u smeđi papir.

- Tu je odjeća, gospodine Bourke - rekla je i usiljeno se nasmiješila:

- Ili gospodine Rouper.

- Bourke - odgovorio je spremno.

- Gospodin Rouper...

Vrata su se naglo otvorila i prije no što je sluga stigao najaviti posjetioca. Jane je ugledala Rouperovo lice. Ušao je u sobu bez ceremonija i otpustio sobara trzajem glave.

- Vrlo mi je žao, gospođo Clifton, ali moram obaviti jednu vrlo neugodnu dužnost - rekao je.

Čini se daje tek tada opazio nadinspektora Bourkea.

- Vi ste me malo preduhitrili - rekao je pomalo gorko.

- Upravo sam stigao, Rouperu - promrmljao je inspektor. -Samo nastavite poslom.

Rouper je progutao slinu, posegnuo u svoj unutrašnji džep i izvukao papir.

- Imam nalog za pretres izdan od magistra gradske policije gospođo Clifton. Želim temeljito pregledati ovaj stan.

- To je njegova dužnost, gospođo Clifton - Bourkeov glas je bio pun sućuti.

Pokupio je svoj šešir i pod ruku stavio paket u smeđem papiru.

- Nosim kući rublje iz praonice, Rouperu. - rekao je vedro se smješeći i kimnuvši Jane izašao iz sobe, ostavljajući je da zabe-

zeknutog Roupera vodi kroz cijeli stan u uzaludnoj potrazi za krvavom odjećom i inkriminirajućim dnevnikom. Prva stvar koju je Rouper pregledao bio je zidni sef.

- Znate li kombinaciju? - upitao je.

- Ne - rekla mu je istinu.

Očito joj nije vjerovao, ali pitanje je bilo potpuno nepotrebno, jer je iz ogrtača izvadio komad papira, proučio skupinu znakova i u roku od jedne minute sef je bio otvoren.

Otvorio je zapečaćene omotnice i pregledao ih jednu po jednu. Njihov sadržaj je bio sasvim osobne prirode - jedan ili dva ugovora o zakupu, debeli svežanj pisama u vezi s Peterovim boravkom u Južnoj Africi i jedan pravni dokument, koji je Rouper otvorio i preletio pogledom. Preko njegova ramena vidjela je da je riječ o oporuci i zaključila daje to oporuka Peterova oca. Tog trenutka se sjetila riječi gospodina Radlowa: "Da su budale samo proučile oporuku"...

Postoji li nešto što bi Rouper mogao otkriti, pitala se. - Očito ne - ponovo je presavio dokument, stavio ga u kuvertu i odložio ga na stolicu s ostalima.

Čvrsto je odlučila - pronaći će kombinaciju, koju još nije znala i pažljivo će proučiti oporuku. No večer je donijela nove probleme koji su tu odluku potisnuli iz njenih misli.

Pretres je razočarao Roupera, pa je divljački zalupio vratima sefa.

- Jeste li raspremali prtljagu koju ste donijeli iz Longforda? Nakon što je izvadila Peterove stvari, svoju je odjeću ponovno stavila u kovčeg. Rouper ga je pregledao, a tada je u svom bijesu napravio groznu pogrešku.

- Kakav je ono bio paket što gaje nosio nadinspektor Bourke? - upitao je, i istoga časa postao svjestan svoje pogreške,

- Zar to ne biste trebali njega pitati? - rekla je Jane.

- Samo sam se šalio, gospođo Clifton.

Po njegovoj žurbi i strahu, shvatila je daje Bourke jedini čovjek na svijetu kojeg se boji.

- Nadam se da to nećete reći gospodinu Bourkeu, on to možda ne bi razumio. Otišao je naglo i Jane je ostala sama s još nekoliko zagonetki koje treba riješiti.

Peter je telefonirao, neposredno prije nego što joj je trebala biti servirana njena osamljenička večera. Bio je vrlo nervozan. U njegovu je glasu osjećala napetost kojoj je bio izložen.

- Žao mi je što te prije nisam nazvao, ali imao sam mnogo neugodnih poslova
- rekao je, i upitao je ima li sve što joj je potrebno. -Sigurno ti je dosadno. Zar ne bi mogla zamoliti svog oca da dođe i prenoći kod tebe?

104

Ona je i sama razmišljala o tome, no odlučila je da to ne učini.

- Doći ću sutra - nastavio je, a zatim upitao: - Jesi li vidjela Bourkea ili Roupera?

Ukratko mu je ispričala o Rouperovu posjetu, ali nije htjela preko telefona govoriti o Bourkeovom neobičnom ponašanju.

- U priličnoj sam gužvi - rekao je. - Čini se da sam ja bio ona osoba koja je telefonirala novinskoj agenciji, premda ne znam zašto bih to učinio. Nisam znao ni da postoje, a još manje njihovu adresu.

- Što? - bila je zapanjena. - Siguran si da nisi imao njihov telefonski broj?

- Siguran?! - rekao je iznenađeno. - Naravno da sam siguran. Nisam nikada imao prilike biti u vezi s novinama. Zašto?

Nekoliko trenutaka mu nije odgovorila, pa je ponovio pitanje, misleći da ga nije čula.

- Zato - rekla je polako - jer u Longfordu nema telefonskog imenika. Prvog dana kad smo stigli, htjela sam pronaći neku adresu i Anna mi je rekla da je stari imenik bačen, a novi nije isporučen.

Nije smatrala pametnim da mu sada govori o posjetu starog Radiowa, a on ionako nije ništa pitao.

- Peter - rekla je tiho. - Sutra bih željela s tobom razgovarati... o tvom dnevniku.

- O čemu?

- O tvom dnevniku. Stanka.

- Ali ja ne vodim dnevnik.

- To sam i mislila - odgovorila je razdragano.

105

20

Čim je spustila slušalicu, telefon je ponovno zazvonio.

Pomislila je daje to uobičajeni znak centrale nakon završenog razgovora, no, budući daje nastavio zvoniti, podigla je slušalicu i začula duboki, grubi glas:

- Petar Clifton? Jesi li to ti?... Ubojico! Bila je to gospoda Untersohn.

- Poznajem te, Blonberg! Znam...

S druge strane žice čuli su se mnogi glasovi, kao daje netko poludjelu ženu odvlačio od telefona, a tada je miran, čvrst glas rekao:

- Je li vas uznemiravala? Ja sam bolničarka. Grlo joj je bilo suho i Jane je jedva progovorila.

- Gdje je ona? - najzad je izustila.

U svojoj kući, u St. Johan's Woodu. Jeste li vi gospođa Clifton? Cijelu večer pokušava ustati i nazvati vas ali uspjela je tek sada, kad sam izašla iz sobe... Sestra je bila razgovorljiva i neobično dugo je objašnjavala i ispričavala se. Jane je nije slušala, jer su njene misli bile na drugoj strani.

Blonberg je iznajmljivao dvorac Longford - on je čovjek koji je kuću iznajmio Peteru. Koja je njegova uloga u ovoj drami? To je bio novi trag.

Bila je to najdulja i najdosadnija večer koju je ikada imala. Slagala je pasijans, ali karte se nisu poklapale. Tada je sjela za klavir i počela svirati, ali je nakon prvih taktova odustala.

U devet sati navečer odjenula je kaput i šešir i zamolila Wal-kera da joj pozove taksu.

Prošlo je manje od tjedan dana otkako je napustila Avenue Road i već joj se put činio čudnim, a i stara obiteljska kuća, gdje je provela djetinjstvo, bila joj je strana. Njena stara sluškinja joj je otvorila vrata i ostala zapanjena neočekivanim posjetom.

- Hvala Bogu da ste se vratili, gospođice! - rekla je prigušenim glasom, uobičajenim u njenim krugovima kad se raspravlja o javnim stvarima kao što su tajanstvena ubojstva.

- Cijeli dan sam bila zabrinuta za vas dok ste bili u onoj groznoj seoskoj kući...

106

- Gdje je moj otac? - upitala je Jane, prekidajući je.

- On je u radnoj sobi, gospođice... gospođo. Mislim... radi... Jane je otišla u stražnji dio kuće, gdje je bila velika radna soba, i otvorila vrata. Gorjela je samo jedna svjetiljka na stropu. Johna Leitha nije bilo - očito - bio je u svojoj sobi. Došla je do malog ureda i pokušala otvoriti vrata, ali ona su bila zaključana.

- Tko je? - čula je očev glas.

- Jane... tata...

Čula je uzvik, škripanje stolice i vrata su se nakon nekoliko trenutaka otvorila. Očito je radio na Broadsovoj slici vodenim bojama, nezavršen crtež bio je pričvršćen na njegovoj crtačkoj dasci.

- Što se dogodilo, draga? - naglo je upitao.

- Dosadno mi je - rekla je sa smiješkom.

- Oh! - a tada: - Je li Peter stigao u grad?

- Sutra dolazi.

Izgleda neobično bolesno, pomislila je, imao je tamne podočnjake, bore na licu su bile izrazitije. Postala je svjesna da su u nekim razdobljima njihova života odnosi među njima bili pomalo usiljeni. Tog jutra je imala osjećaj da su njen otac i ona, kad malo bolje razmisli, zapravo oduvijek bili stranci. Sve što je činila radila je na svoju ruku, uvijek uz njegovu suglasnost i odobravanje. Njihova ljubav se vjerojatno temeljila na bezbrižnom odnosu koji je postojao među njima.

- Cijela stvar je poprilično... užasna.

Sjedio je u starom naslonjaču, gladeći bradu svojim dugim bijelim rukama.

- Ne žalim Halea istinski, bio je u neku ruku zaista surov. Morao sam s njim dosta oštro razgovarati dan prije tvog vjenčanja, sjećaš se?

- Shvaćaš li da je Peter osumnjičen? Kimnuo je.

- Da, čitao sam novine. Ispružio se i duboko uzdahnuo.

- Hvala Bogu da nisi zaljubljena u njega! - rekao je gorljivo.

- Vjerojatno to smatraš prilično čudnom opaskom ali... ja sam zaljubljena u njega - rekla je mirno.

On se uspravio u stolici i zapiljio u nju.

- Ti to ne misliš ozbiljno, Jane?

Nije ni pokušao sakriti svoju zabrinutost i strepnju.

- Naravno, činilo mi se da ti se sviđa... i tako, i nadao sam se da ćeš ga prije ili kasnije... zavoljeti...

On je oklijevao, petljao, bio je potpuno neuvjerljiv. U trenutku je spoznala zapanjujuću činjenicu da on zapravo nije očekivao ništa od svega toga. Sada ga je poznavala manje

107

nego ikad. Kao daje umjesto njenog oca pred njom stajao potpuni neznanac.

- Ali, razumio sam - bilo mu je nelagodno.

John Leith je bio prilično stidljiv u nekim stvarima, primijetila je.

- Shvatio sam da tvoje vjenčanje... Sjećaš li se da si mi rekla prije no što si otišla na medeni mjesec da ćeš zamoliti Petera da ti da malo vremena da ga bolje upoznaš... zapravo, ja sam Peteru natuknuo.

Kimnulaje.

- Imala sam dovoljno vremena da ga bolje upoznam, i volim ga. Ne znam zašto. Sve što si mu ti natuknuo i što sam ja rekla je prošlost. Nisam sigurna, jesam li zbog toga imalo sretnija...

Pogledao ju je namrštena čela.

- To je divno - rekao je nespretno. - Naravno, svi bismo to željeli... da se ova grozna stvar nije dogodila.

Tog se trenutka sjetila onog što mu je htjela jutros reći.

- Znaš li da je Peter našao bakroreze? - upitala je. Na trenutak je bio zbunjen.

- Bakroreze? - zinuo je. - Misliš... one ploče?! - brzo se savladao. - Odlično - rekao je. - Rekao ti je gdje ih je našao?

Bila je bez riječi od zaprepaštenja. Zbog čega bi ova sitnica natjerala Johna Leitha da probljedi, da mu drhte ruke i da spusti pogled? Očajnički je tragala za atmosferom njenog sretnog doma, za tren oka sve se promijenilo čak i on, kojeg je smatrala najpouzdanijom osobom u svom životu. To je bilo nevjerovatno. Nije mogla vjerovati svojim očima.

- Drago mi je da je Peter našao bakrorez. Sada je potpuno vladao sobom.

- Da znaš, Jane, to nisu bila remek-djela, nego zgodne male stvarčice, više su obećavale no što su pokazivale. Ali, Peteru su mnogo značile, uostalom i ja bih volio da sam u njegovim godinama napravio tako dobar rad.

Čini se da mu se žurilo natrag na posao, svakako nije pokazao veliku želju da porazgovori o važnim događajima prošlog tjedna, ali se opet vratio na njene osjećaje prema Peteru.

- Da sam na tvom mjestu, draga, ne bih previše razmišljao o Peteru; dugo sam razgovarao s VVellsom. Kaže da je jutros neki specijalist posjetio Petera i da su obojica pomalo zabrinuti. Ne znam što će pokazati istraga. Moraš biti spremna na najgore.

- Drugim riječima, ti misliš daje Peter lud - rekla je čvrsto. Slegnuo je ramenima.

- Ne znam. VVells je dosta oštroman momak i on je na Pete-rovoj strani.
108

- Misliš?

Oštro ju je pogledao.

- Zašto to kažeš, draga?

- Pitam se!

- Mislim da nema sumnje u to - rekao je nešto glasnije. - Naravno, VVells mora obavljati svoju liječničku dužnost. On je ugledan liječnik.

- Koliko dugo je on ugledan, tata? Bila je to večer šokova za Johna Leitha.

- Postavljaš čudna pitanja! Mislio sam da ti se Donald sviđa.

- Koliko dugo je on ugledan čovjek? Otkako je napustio Nun-head?

Na riječ "Nunhead" John Leith je napola ustao sa stolice.

- Tko ti je to rekao? - reče i ne čekajući njen odgovor nastavi: - Pretpostavljam da si čula o onom nesretnom slučaju. Ja slučajno znam sve o tome. Donald

nije bio kriv... optužnica... dakle, nije baš došlo do toga... podignuta je zbog profesionalne ljubomore. Starica je umrla prirodnom smrću, nisu bili nađeni tragovi otrova. Osim toga, Donald nije dobio ni penija njenom oporukom. Sve su to zlobna naklapanja, draga moja.

Ustao je.

- Sada mislim da je najbolje da požuriš kući. Možda te Peter nazove. Za cijelog razgovora bilo mu je nelagodno, bio je toliko nervozan da ni trenutka nije mirovao na stolici.

Nikada u svom životu nije ga vidjela tako nemirnog, i bila je zbunjena, i njegovim ponašanjem, i novostima koje je saznala. Sada je o Donaldu znala nešto što joj prije nije bilo poznato.

Ostavila je oca na vratima njegove radne sobe i otišla u predvorje. Sluškinja ju je ispratila.

- Kuća je okrenuta naglavce, otkako ste otišli, gospodo - brbljala je. - Cijeli gornji kat se preuređuje, a danas je ovdje bio i čovjek od VVaringa zbog vašeg pokušaja.

- Moga pokušaja? Kako to mislite? Sluškinju je zapekla savjest.

- Oh, nadam se da nećete reći gospodinu Leithu. To je stroga tajna. Gornji kat pregrađuje u mali stan, specijalno za vas, u slučaju da ikada zaželite stanovati ovdje...

Jane je ušla u taksi potpuno zbunjena. John Leith je očekivao njen povratak - očekivao je to od dana njezinog vjenčanja: znao je da svoje jedino dijete udaje za luđaka!

109

21

Za vrijeme njenog izbivanja nije ostavljena nikakva poruka. Očekivala je da će se javiti Donald Wells ili bar razgovorljiva Marjorie, ali sluga joj je rekao da telefon nije zazvonio. Otišla je u krevet i spavala bolje no što se nadala.

Bilo je devet sati kad se probudila. Nije se sjećala da je prethodne večeri vidjela zgodnu sluškinju koja joj je sada donijela čaj. Djevojka je počela raditi prije njenog vjenčanja, ali je imala praznike, no sluga ju je pozvao da joj bude pri ruci.

Stigla su dva pisma i jedna razglednica. Prvo pismo je bilo Pe-terovo. Pola lista papira ispisanog u jednom dahu, bez početka i kraja.

Drugo - dugo, bilo je pismo njenog oca.

Sigurno misliš da sam sinoć bio dosta neljubazan, draga, ali istina je da me jako uzrujalo ono što mi je rekao Donald Wells, pa nisam bio u stanju raspravljati o Peteru i tvojoj budućnosti. Bojim se da se Peteru crno piše.

Donald mi je rekao da detektiv zadužen za taj slučaj kaže da bi s punim pravom mogao uhapsiti Petera, i bio bi to smjesta učinio da se nije uplela jedna utjecajna osoba.

(Tu je Jane prepoznala odnos Roupera i Bourkea i osmjehnula se).

Kad si otišla, došao je Donald Wells. Njegova žena je doživjela živčani slom, pa je on šalje u inozemstvo da bi potpuno promijenila okolinu. Ona odlazi vlakom sutra ujutro u osam sati. To ti pišem u slučaju da želiš nazvati. Drago mi je bilo čuti od Donal-da da ste vas dvije tako dobre prijateljice. Ona je vrlo indiskretna i, bojim se, zlobna žena, i govori hrpu gluposti - Donald mi je rekao da ti je ona ispričala sve o aferi Nunhead. I Donald i ja mislimo da bi trebala uzeti dobrog odvjetnika, najbolje Johna Lafea (spomenuo je ime najpoznatijeg odvjetnika u Londonu.)

Ostatak pisma bio je opis njegova duševnog stanja, žaljenje što je pristao na vjenčanje i tada:

Donald mi je izložio svoju teoriju, koju smatram fantastičnom - on kaže daje Peter - Mudri, krivotvoritelj o kojem svi govore. Kaže da nije neobično da se ludilo pojavi u takvom obliku i upo-

110

zorio me na nešto, čemu prije nisam obraćao pažnju - na Pete-rovo izvanredno umijeće u bakrorezu. Kaže daje policija otkrila neku tajnu prostoriju u dvorcu Longford i daje inspektor Rouper rekao, kako nema sumnje da je ta soba služila za graviranje ili tiskanje krivotvorenih novčanica. Čudna je podudarnost što je Peter u nekoliko navrata živio u Longfordu.

Postoji mogućnost daje ta kuća u stvari njegova.

Dvapat je pročitala pismo prije no što ga je poderala i bacila u vatru. Tada je pročitala razglednicu. Pisala je Marjorie.

Hoćeš li ručati sa mnom u utorak u Carltonu - 13h? M.

Tu nije bilo nikakvog znaka živčanog sloma - ili pak nagovještaja da putuje.

Jane je bespomoćno zatresla glavom.

Jedna stvar mora biti raščišćena i to još ovog jutra. Naručila je svoj automobil i, pošto je pogleda u telefonski imenik, odvezla se u Knowlby Street.

U ovo doba jutra bilo je to prometno mjesto. Željeznički kamioni za dostavu stizali su jedan za drugim. Higson je bila zgrada nakaznog izgleda koju nije bilo teško pronaći. Pregledala je imena i ugledala natpis - Blonberg, bankar - ispod toga, očito nedavno napisano - Informacije, III kat.

Popela se uz usko stubište i bez daha stigla na odmorište, pred staklena vrata na kojima je pisalo - Informacije. Očito je gospodin Blonberg imao još jedan

ured. Mali putokaz na zidu pokazivao je u smjeru kata više. Ispod je pisalo - Blonberg. Privatno.

Pokucala je na vrata, jedan visoki glas pozvao ju je da ude. Našla se u malom, vrlo neurednom predvorju ureda. Dvije službenice su marljivo tipkale, a treća je ispred malog ogledala iznad kamina, pudrala svoj nos.

- Željela bih vidjeti gospodina Blonberga.

- Imate li dogovoren sastanak? - upitala je treća djevojka nemarno i zatvorila pudrijeru.

- Recite mu, molim vas, da ga želi vidjeti gospoda Clifton. Službenica je nestala iza vrata i nije je bilo dvije minute. Kad se pojavila, otvorila joj je uljudno vrata i Jane je ušla u svetište. Soba je bila još manja od prethodne. Za neuglednim stolićem sjedio je malen, neuredan čovjek. Ovratnik mu je bio prljav, rukavi koji su virili ispod iznošenog kaputa bili su izlizani, a i ruke su mu bile zamazane.

- Uđite, gospođo i sjednite, hoćete li?

Bio je to čovjek duguljasta lica, potpuno nepravilnih crta, njegova uska glava bila je pokrivena hrpom sive kose i danima se već nije obrijao.

111

- Što mogu učini za vas gospodo?

- Iznajmljujete li vi dvorac Longford? Kimnuo je nekoliko puta.

- Mislio sam da ste to vi... čim sam čuo vaše ime, znao sam da to mora biti mlada dama koja je bila u kući gdje se dogodilo ubojstvo. Tužan događaj, gospođo...

Jane nije bilo do razgovora.

- Želim znati tko je vlasnik te kuće! Zatresao je glavom.

- Ah, baš ste me našli! Mi samo iznajmljujemo. Postoji još mnogo iznajmljivača. Stari gospodin, vlasnik dvorca Longford, živi u Firenci, u Italiji - dodao je nepotrebno. - Mi ga nikada ne vidimo, samo šaljemo novac njegovom agentu u Parizu.

- Vi tamo i sami ponekad odlazite, zar ne? Pogledao ju je lukavo ispod oka.

- Pa... kad ste to već spomenuli, odlazim tamo i tratim vrijeme naokolo - rekao je. - To su jedini praznici koje imam, a ništa me ne stoje. To su praznici, gospođo! Dopust, zovu ih u Americi! Bio sam dvije godine u Chicagu, ali nisam se slagao s Amerikancima...

- Poznajete li gospođu Untersohn? Odmahnuo je glavom.

- Zvuči kao strano prezime. Nikad čuo za nju. Upitao ću svoje službenice.

Stavio je ruku na zvonce, no prije no što ga je pritisnuo, ona ga je zaustavila.

- Sigurni ste daje ne poznajete?

- Nikada je u svom životu nisam vidio - rekao je.

- Svakojake žene dolaze ovamo posuditi novac, ili to bar pokušavaju, ali njenog se imena ne sjećam.

S ponosom joj je objasnio da je on registrirani pozajmljivač novca i očito je unosno poslovaao sa sitnim trgovcima i obrtnicima. Agencija za iznajmljivanje bila je sporedni posao.

- Vi ste doista gospodin Blonberg? - Jeste li vi mom suprugu iznajmili dvorac Longford?

Potvrдно je kimnuo.

- Naravno, jesam. On je stara mušterija, već pet ili šest godina. Dvorac Longford se redovito iznajmljuje. Neki burzovni mešetar ga uzima preko Božića, iako to nije mjesto gdje bih ja rado proveo zimu. A gospodin Clifton je naš najredovitiji klijent.

Od tog se čovjeka ništa nije moglo doznati. Činilo joj se da je iskreno odgovorio, kad je rekao da ne poznaje gospođu Untersohn, a ipak ta ju je čudna žena uvjerala da Blonberg drži ključeve cijele tajne.

112

- Dopustite da vas ispratim, gospodo...

Poskočio je i krenuo prvi. Nosio je svijetlocrvene kožne papuče. Očito je gospodin Blonberg držao do udobnosti. Pitala se spava li odjeven i zaključila da bi odgovor vrlo vjerojatno bio potvrđan.

- Hvala, ne treba. Izaći ću sama. Ne možete mi reći ime vlasnika dvorca Longforda?

- Mogao bih, gospodo, ali bilo bi to neprofesionalno. Gospodin želi da se ne zna da on iznajmljuje. Sa starom gospodom se ne možete prepirati, kao što znate. Loše je... ta gužva u Longfordu. Ne bih se iznenadio kad bi ostao prazan godinama. Neki ljudi vjeruju u duhove. Ja osobno ne...

Dok je silazila, govorio je i dalje. Očito, mirno je razmišljala, ona ne posjeduje osobine detektiva. Ništa nije saznala. Kad bi bila vješta poput Bourkea, mogla bi od te odvratne spodobе doznati dosta važnih činjenica. Odlučila je predložiti gospodinu Bourkeu, kad ga vidi, neka on pokuša nešto doznati - iako nije mogla ni zamisliti kakvu bi joj korist donijelo da sazna tko je vlasnik dvorca Longford.

Jane je bila razočarana - očekivala je nešto tajanstvenije od tog klimavca uska lica - sve u svemu nije imala uspjeha. Bilo je glupo što je uopće došla. Trebala je reći Bourkeu...

- Dobro jutro, gospodo Clifton.

Upravo je otvarala vrata automobila kad je čula glas i trgla se. Bourke je stajao kraj nje na pločniku, široko se smješkajući.

- Niste valjda posuđivali novac? - upitao je veselo. Blonberg ne posuđuje rado.

- Oh! - prošaputala je. - Vi znate gdje sam bila?

- Da, čuo sam vas kako ulazite, a bio sam na donjem odmo-rištu kad ste izašli. Pretpostavljam da ste htjeli nešto doznati o dvorcu Longford? Ima u vama detektivske krvi. To je bilo prvo što sam istražio. Vlasnik je čovjek imenom Brance, koji i zimi i ljeti živi u Montecattiniju, što znači da je ekscentričan. Blonberg je njegov agent za iznajmljivanje, što znači da je imbecil.

- Tko je Blonberg? - upitala je.

- Bivši zatvorenik. Tri puta je osuđivan, ali sada se smirio po-svetivši se zakonom dopuštenoj pljački, drugim riječima, počeo je s pozajmljivanjem novca, vrlo vjerojatno s početnim kapitalom, koji je bio ukraden. Ne znam sve o Branceu ali pretpostavljam daje dvorac Longford pod hipotekom, a Blonberg je vjerojatno njegov vjerovnik. To je, naravno, razlog da on iznajmljuje dvorac i praktički je njegov vlasnik. Gospođo Clifton, dužan sam vam se ispričati. Rado bih se odvezao s vama, i ako mi dopustite, sišao bih negdje kod Trafalgar Squarea.

113

Ušao je za njom u automobil.

- Zašto mi se morate ispričati?

- Sjećate li se one odjeće koju ste mi dali za siromašne? Ne možete ni sanjati što se s njom dogodilo. Nosio sam je sinoć kući i oko dva sata ujutro zastao sam na sred VVestminsterskog mosta da upalim cigaru. Paket sam, vrlo glupo, odložio na rub ograde i... što mislite da se tada dogodilo?

Srce joj je jače zakucalo.

- Paket je pao u rijeku poput olova. Sigurno niste vjerovali da čovjek mog iskustva može biti tako neoprezan. Bio je to težak paket, siguran sam da je potonuo ravno do dna. Smijem li vam dati jedan savjet?

- Voljela bih - rekla je, šaleći se.

- Kada dajete staru odjeću - rekao je zureći kroz prozor - posebno mušku, zapamtite da dobri krojači stavljaju uvijek svoju etiketu s imenom i adresom kupca. Obično se nalazi s unutrašnje strane džepa. Isto je i s košuljama. Preporučljivo je da se to skine, prije no što se odjeća da siromašnima, jer se oni obično vrata po još.

Jane je slušala i njena zabezeknutost je rasla. Njen neoprez je bio grozan. Bila je tako zbunjena da mu nije ni zahvalila, ali ni on joj nije dao priliku za to. Brzo je skrenuo razgovor na Blon-berga. Govorio je bez prestanka. Iscrpio se u dugom i ciničnom opisu, a tada je naglo počeo pričati o ubojstvu.

- Želio bih malo porazgovarati s gospođom Chevne Wells. Vi ste rekli da je i ona čula vrisak.

- Gospođa Wells je otputovala... u inozemstvo.

- Hm?

Više nije bio ljubazan. Taj "hm" je bio oštar i metalan.

114

22

- Jeste li sigurni, gospođo Clifton? Gdje ste to čuli?

Rekla mu je za pismo što ga je dobila od oca, a Bourke je slušao, prelazeći prstima po svom velikom licu.

- Sinoć nije imala slom, zapravo, nisam nikada vidio ženu koja je izgledala manje neurastenično. Osam i trideset, to znači da je otišla u Belgiju. Znaete li njeno odredište?

- Mogu znati - rekla je Jane - ako pođete sa mnom kući. Na njeno iznenađenje, Marjorin odlazak je smatrao dovoljno važnim razlogom da promijeni plan. Odmah je dobila Donalda Wellsa.

- Da, Marjorie je jutros otputovala - rekao je Donald. - Želio sam je udaljiti od ovog užasnog događaja. Otišla je u Njemačku i ostat će na putu nekoliko mjeseci. Htjela ti je telefonirati, ali sam mislio da je bolje da ti ne dosađuje sa svojim planovima. Kako se osjećaš? Danas se vraćam da vidim Petera i da prisustvujem tom prokletom ispitivanju. Gdje je Bourke? Očekivao sam jutros njegov telefonski poziv.

Bourke je očito kroz telefon čuo pitanje, jer joj je šapnuo: Dvorac Longford

- On je u Longfordu - rekla je Jane.

- Ne razumijem zašto se Peter sprijateljio s tim čovjekom.... Prvo, on previše pije.

(Krajičkom oka Jane je vidjela kako se inspektor smijulji i znala je da je i to čuo.)

- Moraš biti vrlo oprezna s njim, Jane. Ti ljudi se pretvaraju da su ti prijatelji i tako zadobiju povjerenje; mogla bi mu reći nešto što Peteru može jako naškoditi.

- Bit ću vrlo oprezna - rekla je Jane.

Čini se daje to smatrao krajem razgovora jer je prekinuo vezu.

- On me ne voli - rekao je Bourke tužno. Sada je bila prilika koju nije smjela propustiti.

- Što se dogodilo u Nunheadu, gospodine Bourke?

- U Nunheadu? Ah, mislite na Wellsa. Bilo je to prije mnogo godina. Jedna vrlo bogata stara dama živjela je u predgrađu Brocklewa. Ona je bila Wellsov pacijent. Rekla je njemu ili neko-

115

me drugome da će Donaldu ostaviti sve svoje bogatstvo, bila je jedna od onih mrzovoljnih starih cura, koje se cijeli svoj život svađaju s rodbinom. Umrla je tako naglo daje mrtvozornik odbio Wellsovu smrtovnicu i zatražio istragu. Pričalo se o otrovu, ali se stručnjaci nisu mogli složiti. Međutim, kad se otkrilo da Wellsu nije ostavila ni penija, nije više bilo motiva. Mislim da ga je oporuka iznenadila, jednako kao i istraga. Najviše je govorilo protiv njega to što je neosporno bio stručnjak za miješanje otrova. Ne znam je li to pravi izraz, ali sigurno je znao više o svojstvima biljnih otrova nego većina liječnika. To se otkrilo u istrazi. Na svaki način, stvar se slegnula i šest mjeseci poslije dr Wells bio je tada obični dr Wells, nije imao ono "Cheyne", napustio je taj kraj. Kako je dospio u Ulicu Harlev sam Bog zna, jer je bio dužan na sve strane. Već su mu bili slani i sudski pozivi. Kad sam sljedeći put čuo za njega, već je bio u Ulici Harlev. Pogledao je na sat.

- Najbolje će biti da skočim do dragog starog dvorca - rekao je sarkastično. - Ne vjerujem da je bilo tko ubijen u mojoj odsutnosti, jer sam tamo ostavio nekoliko posebnih povjerljivih ljudi, osim ako nisu ubili Roupera, koji baš nije jako popularan u Yardu. Da li se dugo zadržao jučer poslijepodne?

- Ne baš dugo - odgovorila je.

- Vidjeli ste pretres, naravno, Rouper je bio vrlo temeljit. Pitam, samo usput, je li znao šifru sefa.

Kimnula je potvrdno.

- Mislio sam da zna - zahihotao je Bourke. - Zsigurno ni jednu kombinaciju ne poznaje više ljudi nego ovu. Vi je naravno znate "Janet". To je bilo ime njegove majke. Nisam vam rekao? Jako mi je žao, Peter mi je dao šifru prije no što sam došao i zamolio me da vam je prenesem.

Tek što su se vrata za Bourkeom zatvorila, ona je već bila u Peterovoj biblioteci i okretala zupčanik. Sljedećeg trenutka sef se otvorio na "Janet" i nakon kratkog traženja među omotnicama pronašla je oporuku. Što će joj taj dokument razjasniti? Ubrzano je disala, sjela je za Peterov pisači stol i razmotala tvrdi papir. To je očito bila kopija oporuke pisana strojem. Ona ju je

pažljivo pročitala. Nakon nekoliko uvodnih stavki, uključujući i ovu - "Peter Clifton Welerson dobiva 100.000 funti" - pisalo je dalje:

Ostatak svoje imovine oporučno ostavljam gore spomenutom Peteru Cliftonu Welersonu, rođenom u Elm Houseu u selu Cha-mwick, 4. svibnja godine Gospodnje 1902. i zadužujem ga da cijeli svoj život slijedi primjer svoje majke u iskrenosti, skromnosti i ljubaznosti i da razvija svoju marljivost i skromnost po ugledu na svog poštovanog oca...

116

Jane se nasmiješila toj maloj demonstraciji egoizma. Pažljivo je pročitala oporuku od početka do kraja, ali nije našla ništa što bi joj pomoglo.

Tog poslijepodneva, kopajući po dobro popunjenim policama u radnoj sobi, pronašla je još dokaza o mnogostranosti pokojnog gospodina Welersona. Na jednoj polici pretrpanoj starim školskim knjigama, pogled joj se iznenada zaustavio na prezimenu "Welerson" na poleđini jedne knjige. Uzela je tu tanku knjigu i pogledala naslovnu stranicu. Očito je bila tiskana u vlastitoj nakladi sa zaista zanimljivim naslovom Povijest papirnatog novca - A.

Welerson B.A.

Knjiga je bila vrlo lijepo ilustrirana i sada joj je bilo jasno zašto je izašla u vlastitoj nakladi - bilo je tu pola tuceta reprodukcija poznatih krivotvorina, a pogreške na njima bile su naznačene crvenom tintom. Welerson je napisao još knjiga, jer je na dnu jedne stranice pročitala: Vidi - Reakcija na kiseline, Gibbson & Fry, od istog autora.

Očito se radilo o geniju - ali geniju koji je prekoračio nevidljivu granicu između zdravlja i ludila.

Upravo je stavljala knjigu natrag na policu, kad su se korice otvorile i na prvom listu je ugledala posvetu napisanu ispisanim rukopisom:

Mojoj dragoj supruzi, Janet Welerson
(i u zagradi)

Ova knjiga je objavljena onog dana kad nam se rodio naš Peter Vratila je knjigu na policu, duboko uzdahnuvši. Nadala se da će joj se javiti stari odvjetnik Radlow, ali ništa nije stiglo ni jutarnjom ni večernjom poštom. Peter je telefonirao poslijepodne i rekao daje ispitivanje odgođeno za tjedan dana i da se vraća večeras. Još je razgovarala telefonom, kad je stigao brzopjav. Otvorila ga je - nije bilo potpisa, a predan je u 13 sati na pošti u Amsterdamu.

Nemoj nikome reći da sam ti se javila. Piši mi na "Continental" Berlin o svemu što se događa. Moraš Donaldu bezuvjetno vjerovati - ne znaš što on sve čini za Petera.

To je očito pisala Marjorie, ali zašto se nije i potpisala? Što se krilo iza njenog tajanstvenog bijega?

Jane je u školi naučila stenografiju - nije bila osobito brza, ali ta joj se metoda pisanja činila vrlo korisnom, pa je telegram prepisala u mali notes, prije no što je poruku bacila u vatru.

Peter se nije vratio ni u četiri ni u pet sati poslije podne. U šest sati je nazvala dvorac Longford i on se javio.

117

- Bojim se da neću na vrijeme stići na večeru, Jane. Bourke će ti ispričati sve što se dogodilo.

- Zašto ostaješ? upitala je, srce joj je zamrlo.

- Nisi valjda... Kratko se nasmijao.

- Ne nisam uhapšen, hvala Bogu! Ne znam koliko će to potrajati. Zamolio sam Bourkea da postavi jednog čovjeka u Carlton House Terrace.

- Zašto? - upitala je, ali nije dobila zadovoljavajući odgovor.

- Pa... ne želim da te gnjave reporteri. Doći ću kući u deset. Je li tvoj otac s tobom?

- Ne - odgovorila je, a nešto u njenom glasu ga je navelo da zapita:

- Je li jako ljut na mene?... Ne bih se čudio.

- Ne, ne - uvjerala ga je.

Gospodin Bourke je stigao tek oko devet sati. Jako je kišilo i njegova kabanica je bila posve mokra, iako je hodao samo nekoliko metara.

- Peter je ovdje?

Bio je zaista iznenađen, gotovo uznemiren, kad je odmahнула glavom.

- Rekao je da će doći u deset - odgovorila je. Zažmirio je.

Nešto njegovo uznemirenosti prešlo je i na Jane.

- Sam?

Bourke je kimnuo.

- Da. Wells i onaj drugi liječnik su otišli u sedam. Inzistirali su na tome da se posavjetuju, vjerujem da je predmet razgovora bio naš nesretni Peter.

Pogledajte je li od njega? - rekao je kad je Walker ušao s brzojavom.

Rastrgala je kuvertu i izvadila dva gusto ispisana lista papira, pročitala ih i predala Bourkeu. Brzojav nije bio Peterov. Prvo je pogledao potpis - Radloiv.

- Ovo je namijenjeno Peteru - rekao je, ali je počeo čitati na-glas:

S obzirom na tvoj telefonski poziv odlučio, u pogledu aluzija u večernjim novinama, dati punu izjavu večeras, doći u deset i trideset Lands Sydenham, izjava spremna za punomoćnika sutra...

- Ne razumijem baš sve - rekla je. - Gospodin Radlow je u svojim brojevima jednako sažet kao i u svom govoru. Što je to "Lands"?
  - To je njegova kuća u Svdenhamu. Pretpostavljam da je to stari Radlow? Bourke je pregledao brzojav. Nije bilo vidljivo iz koje je pošte odaslan, pisalo je samo "London", što znači da je brzojav predan telefonom.
  - Peter se neće vratiti do deset sati. Mislim da bi i mi mogli otići dolje., jeste li na dužnosti ili ne? - izazivala gaje.
  - Nisam na dužnosti - spremno je odgovorio. - Možemo li se odvesti vašim automobilom?
- Pozvonila je Walkeru i naredila da joj dovezu rolls.
- Ako se Peter pojavi prije nego što krenemo, morat će s nama. U svakom slučaju, napišite mu poruku kamo ste otišli.
- Ponovo je pogledao na sat i namrštitio se.
- To mi se ne sviđa - rekao je.
  - Trebao je već biti ovdje. Cesta je dobra i za dvadeset minuta bi trebao biti u predgrađu Londona.
- Dok su čekali automobil, Bourke je ponovno pročitao brzojav i objasnio joj tajanstvene riječi na kraju.
- Radlow se sprema dati izjavu pred pravnim punomoćnikom. Telefonski razgovor... to ne razumijem, ali će nam to on bez sumnje objasniti.
- Usprkos kiši, noć je bila topla. Uzela je kišni kaput i bilo joj je drago da je to učinila, jer je tako jako padalo da bi bila posve mokra za samo nekoliko koraka, od kuće do automobila. Bilo je mračno, i na putu od Londona do Svdenhama moralo se vrlo oprezno voziti. Put ih je vodio uglavnom važnijim prometnicama, a cesta je na nekim mjestima bila prekrivena debelim slojem blata. Putem joj je pričao nešto o Radlowu.
- Pričalo se da je starac mizantrop i da zapravo živi sam, s troje služinčadi, u velikoj kući u kojoj mu je umrla žena i u kojoj je proveo najsretnije godine svoga života. Iako je radio u South-portu, već četrdeset godina bio je vlasnik Landsa.
- Kuća je bila smještena na osami Svdenham Hilla - visoka, prilično tmurna građevina, okružena vrtom i visokim zidom.
- Bourkea je izdalo pamćenje, pa je skrenuo na pokrajnji prilaz, misleći da kuća gleda na sjever. Ta mu se pogreška mogla oprostiti jer je uz rub pločnika, nedaleko od drvenih vrata, ugledao svjetla jednog drugog automobila i naredio vozaču da stane pokraj njega.
- Pričekajte trenutak - rekao je djevojci i pošao po kiši do vrata.

Na prvi pogled je shvatio da je pogriješio i da se nalazi pred vrtnim vratima. Vratio se do Jane koja je gledala kroz prozor.

- Došli smo s krive strane... počeo je.

- Čiji je ono automobil? - tiho je upitala. - Sigurna sam daje Peterov!

118

119

23

Sljedeće je sekunde već bila na pločniku i brzo krenula prema napuštenom bentleyu.

- Peterovjel

Na svjetlu ulične svjetiljke Bourke je vidio da je taj stari dvosjed cijeli poprskan blatom. Da bi ga bolje pogledao izvadio je džepnu svjetiljku i usmjerio trak svjetlosti u unutrašnjost automobila.

Na podu je ležao remen, podigao ga je i pregledao, tada je obišao automobil. Sjedalo je bilo napola spušteno.

- Da, Peterov je - rekao je uputivši se natrag prema vrtnim vratima.

Vrata su se otvorila i on se našao na šljunčanoj stazi koja je vodila kroz visoko grmlje ružmarina. Nakon nekoliko trenutaka se vratio i pridružio djevojci.

- Ne razumijem - rekao je uznemireno. - Naravno, Peter je možda ovdje stalni posjetilac, a da to nitko ne zna. Možda ulazi ovim putem. Ali, to mi je nekako čudno - pričekajte ovdje.

Vratio se u vrt i uz pomoć svjetiljke počeo se probijati do mjesta gdje je pretpostavljao da se nalazi glavni ulaz. Bacio je pogled na kuću - cijela je bila u mraku, osim jednog nezastrtog francuskog prozora u prizemlju. Na sreću, nikakav pas nije zalajao.

Došao je do tratine i namjeravao se vratiti, kad je začuo duboko stenjanje - naglo se okrenuo, prelazeći lijevo-desno snopom svjetla iz svjetiljke. Tada je ugledao ruku, ispružen dlan u rukavici i odmaknuvši u stranu cvjetnu granu, vidio je čovjeka gdje leži na leđima.

Bio je to Peter!

Bourke je tiho zazviždao, sagnuo se i uspravio to onesviješte-no tijelo u sjedeći položaj. Odložio je svjetiljku da bi imao slobodne ruke i upravo ju je htio podići, kad je u njenom svjetlu ugledao nešto, što mu je, iako je bio iskusan čovjek, izmamilo uzvik zaprepaštenja.

Bio je to automatski pištolj, a na cijev je bila pričvršćena čudna metalna kuglica - prepoznao je novu vrstu njemačkog prigušivača.

120

Podignuo je pištolj, omirisao cijevi i zakočivši ga, stavio u džep. Bourke je bio izvanredno jak čovjek, pa je uspio podići Petera na noge i odvući do vrtnih vrata. Tada se sjetio vozača.

- Nešto nije u redu? - upitala je Jane, bez daha, dotrčavši mu u susret.

- Znate li voziti bentley?~ upitao je Bourke tiho, a kad je odgovorila potvrdno, rekao je: - Pošaljite rolls okolo do prednjeg ulaza u kuću i recite vozaču neka čeka.

Tek tada je ugledala mlitavu spodobu koja je bila oslonjena na otvorena vrata.

- Oh, Bože! Zar je to Peter? - upitala je prestrašeno šapćući.

- Učinite kako vam kažem - prosiktao je detektiv.

Odvukao je beživotno tijelo dublje u sjenu. Neki slučajni prolaznik ili policajac u patroli može uništiti njegov plan. On je osobno riskirao, ali činio je to svjesno, vjerujući da čini pravednu stvar.

Čuo je kako automobil odlazi - tada se Jane vratila.

- Sklonite se s puta - upozorio ju je.

Prebacio je Petera preko ramena, brzo prošao pločnikom i položio ga na duboko, nisko sjedalo u automobilu.

- Uđite s druge strane i vozite natrag u Carlton House Terra-ce! - žurno je naredio. - Do tada možda dođe k svijesti. Već se miče. Odvedite ga u stan i čekajte dok se ne vratim.

Htjela gaje upitati stotinu stvari, ali bila je dovoljno pametna da to odgodi za kasnije. Drhteći od glave do pete, stisnula je zube i sjela za upravljač - Bourke je promatrao stražnja svjetla automobila dok nisu zamakla za ugao i našla se na glavnoj cesti.

Ponovo je izvadio pištolj iz džepa, pomirisao otvor cijevi - lice mu je bilo bezizražajno kad je zatvorio vrata i polako krenuo prema pročelju zgrade.

Prvo mora razgovarati s vozačem. Ako je i on prepoznao Peterov automobil, bit će nezgodno - ali čini se da ga nije primijetio, a niti je čuo primjedbu Jane.

Ništa čudnog - noć je bila vjetrovita, a ona je šaputala.

- Gospoda Clifton se vratila u grad taksijem, ne osjeća se dobro... (Srećom su prošli pokraj stajališta taksija neposredno prije nego su skrenuli na sporednu cestu.)

- Pričekat ćete me ovdje.

Bourke je krenuo asfaltiranom stazom do mračnog ulaza i pozvonio. Morao je zvoniti tri puta dok mu sluškinja nije otvorila vrata mračnog predvorja.

- To ste vi, gospodine Clifton? - rekla je. - Gospodar vas očekuje. Oprostite što je mrak, ali gospodar ne voli svjetlo u predvorju.

121

Očito da nikada nije vidjela gospodina Cliftona, jer je umjesto njega dopustila detektivu da uđe. Usprkos štedljivosti gospodina Radlowa, upalila je mali plamen u velikoj visećoj svjetiljci i povelala ga prema stražnjem dijelu kuće.

- Gospodar je rekao da ga ne smetamo dok vi ne dođete -prošaptala je.

Očito je starac bio strah i trepet u toj kući.

- U redu - rekao je Bourke. - Sam ću se najaviti.

Otvorio je vrata i našao se na propuhu. Znači da je stražnji prozor bio otvoren.

- Pričekajte ovdje.

Plinski svijećnjak visio je iznad stola, i njegove bijele kugle činile su svjetlo postojanim, usprkos propuhu. U samom središtu sobe bio je veliki staromodan uredski stol, a na njemu - čovjek, čudno ispružen - glava mu je počivala na bugačici, a ruka je bespomoćno visjela uz stolicu.

- Imate li telefon? Gdje je?

- U predvorju, gospodine - rekla je sluškinja drhteći. Nešto nije u redu?

- Da. Pozovite policiju, samo recite telefonistu da trebate policiju. Recite daje ovdje nadinspektor Bourke, neka pošalju policijskog liječnika i detektiva koji su u službi.

Zatvorio je vrata za njom i polako prišao stolu.

Jedan od dva francuska prozora bio je širom otvoren - zastori su vijorili u kutu.

Pažljivo je zatvorio prozor, prije no što se pozabavio mrtva-cem. Bugačica je bila natopljena krvlju. Isto tako i papir ispod pera, koje je držala ukočena ruka. Bourke se zaustavio i promatrao. Tada je zaobišao beživotno tijelo i pročitao nekoliko redaka napisanih na vrhu stranice koja je nosila broj sedam:

... Smatrao sam da pod datim okolnostima ne mogu odbiti za-1 htjeve svog klijenta. U to vrijeme nije bilo tragova zastrašujućeg\ oboljenja...

To je bio kraj. Stranice od jedan do šest su nedostajale. Pregledao je košaru za otpatke - bila je prazna. Ostatak izjave odvijet-1 nika Radlowa je nestao.

Bourke je izišao iz sobe, uzeo ključ, koji se nalazio s unutarnje strane vrata i zaključao prostoriju. Slu-žinčad je bila u predvorju, uzbuđeno i preplašeno razgovarajući | - jedan drhtavi glas je govorio na telefon.

Bourke je otišao do telefona i porazgovarao s policijskim narednikom.

- Da, da i hitnu pomoć, molim. Da, neosporno je riječ o ubojstvu.

122

Čuo je prigušene uzvike straha i dao znak ženama da izađu iz predvorja.

- Pričekajte trenutak, dok služinčad izađe. Ubijen je metkom i/, neposredne blizine. Slučajno sam se ovdje našao, istražujući slučaj dvorca Longford. To možete zabilježiti narednice.

Spustio je slušalicu i sišao uskim, kamenim stubama u suteran, tražeći domaćicu. To je baš bila ona sluškinja koja ga je primila.

- Nije mrtav, gospodine, zar ne? - šaptala je -... Dragi stari gospodar...

- Dodite gore - naredio je, ali ona je ustuknula.

- Ne želim ga vidjeti, gospodine., zaista ne bih mogla. Ipak ju je zamolio da u primaćoj sobi upali svjetlo.

Malo toga mu je mogla reći. "Gospodar" se poslije večere povukao u svoju radnu sobu, u osam sati i deset minuta, naredivši da ga nitko ne ometa.

Odmah zatim ona mu je donijela kavu i otada nije iz sobe više ništa čula.

Sjećala se svih telefonskih poziva toga dana. Gospodin Radlow je vrlo rijetko razgovarao telefonom - poput većine starih ljudi mrzio je tu spravu, koju je držao u kući samo zato što se bojavao vatre, pa je želio biti u vezi s

vatrogascima. Tijekom jutra telefon je zazvonio četiri puta -dva puta su zvali iz trgovina, jednom je bio krivi spoj, a zatim je uslijedio poziv liječnika gospodina Radlowa, koji je običavao posjećivati starog gospodina dva puta tjedno, pa je nazvao da se dogovori za sastanak sljedećeg dana. Poslijepodne, ja ga nisam htjela smetati. Kad se probudio, kazala samu da je zvao gospodin Clifton i on je rekao da ga svakako pozovem u slučaju da on ponovo nazove.

Gospodin Clifton je nazvao oko pola šest.... ili možda baš u šest sati.

Gospodar me zamolio da iziđem iz predvorja, kao i vi maločas dok ste telefonirali, ali dok sam silazila stubama, čula sam ga kako kaže: "Napisat ću izjavu - svejedno sviđalo ti se to ili ne, ti budalo mlada!" ili nešto slično, a tada se čini se predomislio, jer je rekao: "Dobro, razmislit ću o tome, i ako promijenim mišljenje, javit ću ti." Poslije, kad sam mu donijela kavu, zamolio me da nazovem poštu i pošaljem brzojav gospodinu Cliftonu.

Otišla je u svoju sobu po komad papira. Bila je to poruka koju je primila Jane.

- Tako sam znala da ćete doći... oh, ali vi niste gospodin Clifton, vi ste gospodin iz policije.

- Jeste li čuli bilo kakav zvuk? - prekinuo ju je Bourke. Žena je oklijevala.

- Mislim da sam čula kako se zatvaraju neka vrata. U ovoj staroj kući sve se čuje.

123

- Brz, oštar zvuk... - predlagao je.

Bio je nekako prigušen, mislila je sluškinja.

- Koliko je bilo sati?

Na to pitanje mu je precizno odgovorila. Bilo je to pola sata prije njegova dolaska; čula je odbijanje sata.

Upravo kad su završili razgovor začulo se snažno kucanje i Bourke je uveo narednika i dva policajca iz lokalne policijske stanice. Iza njih, vani ispred ulaznih vrata, ugledao je jednog policajca u uniformi. Prepoznao je u njemu svog starog pomoćnika.

- Uđi, Rennie. U redu, ne morate čekati. Kako se zovete?

- Gospođica Stodder, Sir - promucala je domaćica. Povala je Rennia u sobu gdje se nalazio les, a nekoliko minuta kasnije pridružio im se i odjelni liječnik.

- Ništa nisam dirao - rekao je Bourke. - Starac je pisao izjavu po koju sam došao; riječ je o slučaju Longford. I sami vidite da je bio na sedmoj stranici, ali prvih šest nedostaje.

124

24

Na podu, uz stol, nalazila se četvrtasta srebrna kutija koju je nadinspektor previdio. Rennie je zastao i podigao je.

- Hej, što je to? - rekao je.

Otvorio ju je. Bila je to kutija za cigarete, kakve obično drže u automobilu, i Bourke ju je prepoznao prije nego što je Rennie ugledao inicijale "P.C.".

Na licu mu se nije pomakao niti jedan mišić.

- To je meni ispalo - rekao je. - Tu malu kutiju drži Peter Clifton u kožnom pretincu kraj upravljača.

Stotinu puta je vidio tu kutiju u uporabi. Peter je imao jednu osobitu naviku - rijetko je pušio, osim ako nije vozio, a ta mu je mala kutije omogućavala da cigarete ima uvijek pri ruci. Ponovo je pogledao unutra. Kutija je bila puna. Izvukao je jednu cigaretu i pregledao je. Bila je to popularna i često reklamirana vrsta duhana.

- Čudan momak - rekao je bez veze i gurnuo kutiju u džep. Dva detektiva su pažljivo pretraživala sobu.

- Da, onaj prozor bio je otvoren kad sam ušao. Papiri su možda izletjeli van - rekao je Bourke, iako je bio posve siguran, da su papiri, u slučaju da su negdje odletjeli, morali odletjeti u smjeru vrata kad ih je on otvorio.

- Na sagu su vidljivi tragovi stopala - rekao je iznenada jedan od detektiva, sagnuo se i dotaknuo blatnu površinu -... još su mokri...

- Telefonirajte u Yard po fotografa - rekao je Bourke. - Zamolite ih da obavijeste i pošalju ovamo glavnog inspektora Wit-kinsa. (To je bio glavni inspektor tog okruga.) - On će preuzeti slučaj. I da znate, kad budete ispitivali poslugu, reći će vam da su očekivali posjet gospodina Petera Cliftona.

Radlow je njegov odvjetnik... njegova oca. Ja sam došao umjesto njega.

Oko ulaznih vrata skupila se grupa znatiželjnika, dokaz da se loše vijesti brzo šire. Jedan policajac je uveo gospodina koji je bio prvi susjed starog Radlowa, poznati trgovac čajem. Nalazio se u vrtu tražeći svog malog psa, koji je izjurio u noć i nije se vraćao na zvižduk. Bourke je odveo svog svjedoka natrag u predvorje.

125

- Udimo u kuću - rekao je Bourke nakon što je saslušao taj uvod.

Uveo je tog novog i važnog svjedoka u primaću sobu.

- Kakav ste zvuk čuli?

- Poput metka ispaljenog iz pištolja s prigušivačem - rekao je susjed. -

Pohađao sam vojnu školu u Hvtheu za vrijeme rata i tamo smo vršili pokuse s različitim vrstama prigušivača, pa sam odmah prepoznao zvuk. A i vjetar je puhao u mom smjeru, te se zvuk prilično jasno čuo.

- Jeste li čuli još nešto?

- Ništa, a nisam ništa ni vidio. Prošao sam dijelom staze koja vodi uz ogradni zid, pa sam došao do mjesta odakle sam mogao vidjeti prijeko. Nisam bio osobito znatiželjan, jer po tako ružnom vremenu čovjek ne želi biti vani ni tren duže no što je neophodno. Ali kad sam pogledao preko zida, vidio sam čovjeka kako prelazi travnjak u smjeru stražnjih vrata. Ova i sljedećih šest kuća imaju stražnje ulaze, koje su svi, osim gospodina Radlowa pretvorili u ulaz za automobile. Zazvao sam ga, misleći da je to Radlov, ali nije odgovorio. S mjesta gdje sam stajao mogao sam vidjeti dake prozor u odvjetnikovoj sobi otvoren. Nedavno smo u susjedstvu imali provalu, pa sam bio ponešto uznemiren. Malo je, zapravo, nedostajalo da telefoniram policiji, no ne volim se miješati u tuđa posla, a i slučajno znam, da gospodin Radlov uvijek provodi večer u toj sobi i da voli svjež zrak.

- Tog čovjeka niste vidjeli?

- Ne, ne dovoljno da bih ga mogao identificirati.

- Je li bio visok ili nizak?

Svjedok na to nije znao odgovoriti. On je samo čuo kako se vrtna vrata zatvaraju i nedugo zatim je pronašao svog psića i vratio se u kuću.

- Htio bih vas upitati samo jednu stvar: je li taj čovjek hodao brzo ili polako?

Da li je hodao uspravno ili teturao?

- Hodao je vrlo uspravno i vrlo brzo. Bourke je kimnuo.

- Bio bih iznenađen da nije.

Detektiv se jako zabrinut odvezao ravno u Carlton House Terrace. Peterov automobil nije bio pred kućom, pitao se da li je Jane stigla - no upravo ona mu je otvorila vrata.

- Spava - rekla je tiho.
- Znači nije se oporavio? - namršti se Bourke.
- Samo na trenutak, sam je ušao u kuću i sigurna sam da me nije prepoznao, niti je znao gdje je. Hvala Bogu, Walker je bio u smočnici, pa sam Petera bez pomoći odvela u njegovu sobu.
Zabrinuto ga je gledala.

126

- Nešto se strašno dogodilo? A kad je potvrdno kimnuo:
- Gospodin Radlovv? - upitala je.
- Radlovv je ustrijeljen iz neposredne blizine. Da sam na vašem mjestu, gospođo Clifton, ne bih dalje ništa pitao. Gdje je taj vaš suprug?
Odvela gaje u spavaću sobu. Peter je ležao na krevetu potpuno odjeven, pokriven perinom. Spavao je. Bourke ga nije ni pokušao probuditi, nego mu je na brzinu pretražio džepove. Prvo što je našao bio je dugi, crni šaržer, za kojeg je odmah znao da odgovara onom automatskom pištolju. Druga zanimljiva stvar bio je plosnati paketić u Peterovom unutarnjem džepu. Bio je zapečaćen i zavezan zelenom vrpcom, no na njemu nije ništa pisalo. Bourke gaje otvorio. Naišao je na još jedan omot od tankog srebrnog papira, a u njemu svežanj američkih novčanica od po stotinu dolara. Bilo ih je pedeset - lako ih je prebrojio jer su se serijski brojevi nizali jedan za drugim. Gospodin Bourke se namrštiio.
- Sad još samo treba priznati zločin! - promrmljao je. Zanimala gaje jedna stvar, tanka zlatna kutija za cigarete koju je našao u Peterovom džepu. Bila je prazna. To gaje zaprepastilo. Vidio je, naime, Petera, kako tu kutiju puni cigaretama prije samo nekoliko sati.
Prodrmao ga je. Peter je polako otvorio oči.
- Ustani - rekao je Bourke zapovjednički i spavač gaje poslušao. - Skini sako!
- Peter je skinuo sako zatvorenih očiju. Nije htio ili nije mogao govoriti. Tako je čvrsto spavao, da je istog trenutka kad su ga položili na jastuk, izgubio svijest. Bourke je zavrnuo njegov rukav i pomoću džepne svjetiljke mu je pregledao ruku. Bio je očito zadovoljan onim što je vidio, jer se okrenuo zabrinutoj Jane s pobjedonosnim osmjehom.
- Zna li što treba vašem supругu? Svjetlo!
- Svjetlo? - rekla je djevojka zbunjeno.
Bourke je pokazao na dvije zasjenjene zidne svjetiljke koje su predstavljale jedino osvjetljenje u sobi. Kraj kreveta se nalazila svjetiljka - odstranio je svileni sjenilo i upaljenu lampu postavio točno pred lice spavača. Peterovi

kapci su zadrhtali, lice mu se izobličilo u bolnu grimasu, podigao je ruku da odgurne svjetlo - ali Bourke je bio neumoljiv.

- Probudi se - rekao je, i kao da su njegove riječi imale neki tajanstveni učinak, Peterove su se oči širom otvorile i on je bez ičije pomoći sjeo na krevet.

- Što je?

127

- A što nije - siktao je Bourke.

- Upropastio si jednu slavnu karijeru, koja je već bila pri kraju. Još su mi ostale samo dvije godine do mirovine, a čini se da ću ih odslužiti u jednom od zatvora Njezina Veličanstva.

Peter je gledao čas detektiva, čas djevojku, a zatim se osvrnuo po sobi.

- Kod kuće sam, zar ne?

- Da, kod kuće si u pravom smislu te riječi - rekao je Bourke.

Značajno je pogledao Jane i ona ih je ostavila nasamo. Za četvrt sata su joj se pridružili. Peter je bio vrlo blijed, Bourkeova kosa je bila razbarušena.

- Zna li služinčad da se Peter vratio? - zapitao je detektiv.

- Da - rekla sam im daje došao.

- Dobro, oni nisu čuli kad je ušao. Pogledao je na sat.

- Vi ste stigli deset minuta do deset. Je li dolje na vratima bio portir?

- Ne, nije bio na dužnosti. Dizalo radi automatski. Ponovno je kimnuo.

- Dobro. Tko je odvezao automobil?

- Ja. Čim sam Petera otpremila u kuću, odvezla sam automobil u garažu iza ugla koju ponekad koristim. Ne znam gdje je Peterova garaža.

- Odlično - komentirao je Bourke. - Znači da ga vozač nije vidio.

Peter je uzdahnuo.

- Vezao si mi ruke, Bourke - rekao je.

- Što si htio učiniti? - brzo je upitala Jane. Bourke je kimnuo.

- Gospodin Peter Clifton je došao na veliku i originalnu ideju da ode do najbliže policijske stanice i da prizna krivicu za dva ubojstva - rekao je. - Ali to može učiniti samo ako svoju suprugu proglasi sukrivcem, a detektiva nadinspektora Joea Bourkea sudionikom, pa je najljubavnije obećao odustati od toga. Gdje ste ostavili taj automobil, gospođo Clifton?

Na papirić mu je napisala adresu garaže.

- Idem pregledati automobil. Ti se vrati u krevet, Peter, a što će raditi tvoja supruga, ne znam. Da sam na njenom mjestu, sjedio bih kraj telefona, ne bih davao nikakve informacije i pripremio bih se primiti detektiva inspektora

Mosesa Roupera, kad se pojavi. Svakako ću se vratiti, možda stignem prije njega.

- Da pođem s tobom? - upitao je Peter.

- Ti si posljednja osoba koju želim kraj sebe - rekao je Bourke. - Ostani ovdje. Ako dođu novinari, nemoj ih primiti.

128

- Neće li to izgledati sumnjivo? Bourke je odmahnuo glavom.

- Ovdje stanuje čovjek koji je upravo došao iz dvorca Long-forda gdje je počinjeno ubojstvo, čak se na neki način i na njega sumnja. Za očekivati je da ga novinari gnjave. To je ujedno i izgovor da se svaki od njih odbije. Ne vjerujem da se motri na kuću. Pretpostavljam da je Rouper suviše zaposlen na drugoj strani.

Odmah zatim Bourke je otišao.

129

25

Kad je izišao iz kuće, Bourke se osvrnuo ne bi li primijetio nekog agenta. Točno je znao mjesta gdje se ti promatrači najradije postave, ali nigdje nije bilo nikoga. Kasnije, kad je prošao pokraj uniformiranog pozornika na uglu i zaželio mu laku noć, ovaj ga je prepoznao, ali nije spomenuo nikakvo nadziranje.

Peterov automobil bio je u javnoj garaži. Bourke je pokazao svoju iskaznicu i istog trenutka bio odveden do bentleya, kojeg su prali nasred dvorišta.

Pomoću džepne svjetiljke temeljito je pretražio unutrašnjost automobila.

Posao je bio lak, jer je automobil iznutra već bio očišćen, a prašina sa sjedala usisana. Potražio je šefa praonice.

- Ne, gospodine. Unutra nismo našli ništa osim nekoliko opušaka.

- Hm? - Bourke se naglo okrenuo. - Pretpostavljam da ih još možemo vidjeti.

Čovjek je kimnuo.

- Da, nalaze se u vrećici usisača.

Vrećica je smjesta bila ispražnjena. Jedan opušak je ostao netaknut. Cigareta je bila napola popušena - i to na cigarluku, zaključio je Bourke. Pažljivo ju je zamotao u papir i spremio u džep. U gomilici sive prašine usisača, vidjelo se nešto malo, bijelo. Pažljivo se sagnuo - i vrškom kažiprsta nježno razgrnuvši prašinu ugledao malu, bijelu pilulu.

- Jeste li još neke automobile čistili ovim usisačem?

- Samo ovaj, gospodine - brzo je odgovorio šef. - Sva prašina koju ovdje vidite usisana je u ovom automobilu. Za svaki automobil uzimamo novu vrećicu, a

prašinu pregledavamo u slučaju daje nešto izgubljeno. Tako obično nađemo izgubljene perle, a jednom je jedna dama izgubila dijamantni prsten.

Bourke je otvorio zamotuljak u kojem je bila cigareta i tamo stavio pilulu.

- Ništa drugo nije nađeno?

Šef je odmahnuo glavom, ali je jedan od njegovih ljudi nećka-jući se priznao da je na sjedištu našao tri cigarete. Ispričao se zbog te male krađe. Imao ih je u džepu. Bourke ih je uzeo i pre-

130

gledao - bile su, kao što je i očekivao, iste vrste kao i one u srebrnoj kutiji. Stavio ih je u svoju kutiju za cigarete i budući da više ništa zanimljivog nije bilo u automobilu, bacio se u izvanredan trošak i uzeo taksi do Scotland Yarda. Tu je potražio šefa određenog odjela i predao mu srebrnu kutiju za cigarete.

- Na njoj ima puno otisaka - rekao je. - Snimate ih. Želim da sutra u podne fotografije budu na mom stolu. Jedna kopija se mora predati u arhivu radi identifikacije i izvještaja.

Izvadio je iz džepa napola popušenu cigaretu i ubacio je u malu epruvetu, koju je našao u svojoj sobi. - Ovo je za kemijsku analizu.

Odvojio je tabletu od cigarete i zamotao je u poseban papir.

- Želim da se i ovo kemijski ispita. Pretpostavljam da je riječ o hioscinu.

Ova otkrića iz automobila prelazila su njegova očekivanja. Ni u snu nije mislio da će doći do takve lovine, pa je likovao kad je pozvonio na vrata u Ulici Harlev broj 903.

- Doktor je otišao u krevet, gospodine, a gospođa Chevne Wells je oputovala.

- Recite doktoru Wellsu da ga nadinspektor Bourke želi vidjeti.

Sluga je otišao gore i ostavio ga samog u predvorju. Kad je silazio, Donald Wells je išao za njim. Nosio je svileni kućni ogrtač sa cvjetnim uzorkom, ali je ispod njega bio potpuno odjeven.

- Upravo sam htio leći, Bourke. Imate li neki poseban razlog zbog kojeg me želite vidjeti? Večeras me prilično boli glava.

- Ujutro će sve nas boljeti glava, ako ne griješim - rekao Bourke veselo. - Mislim sve osim mene. Jadnog starog Petera Clif-tona i gospođu Clifton i Mosesa Roupera... a i vas, doktore.

Chevne Wells je otvorio vrata i uveo svog posjetioca u radnu sobu, istovremeno upalivši svjetlo. Otišao je do stolića i pritisnuo oprugu, gornja ploča se digla otkivajući odlično opremljeni kućni bar.

- Što ćete popiti?- Vodu - rekao je Bourke kratko. - Kad dođe do obračuna volim biti trijezan.

Wells se nasmijao i natio malo whiskyja u čašu, puneći je sodom iz šištećeg sifona.

- S kim ćete se obračunati večeras?

- To bih i sam želio znati. Nisam posve siguran tko je to, ali pitanje je dana kad ću ga smjestiti iza rešetaka.

Telefonom sam razgovarao sa Sowlbyjem, odvjetnicima koji rade na slučaju Longford.

Govorio je prilično polagano i dosta nezanimljivo, mislio je Donald. Tada je Bourke iznenada rekao:

- Pretpostavljam da znate da je stari odvjetnik ubijen... ustrijeljen u svojoj radnoj sobi, večeras u deset sati?

Na licu Donalda Wellsa pojavio se izraz užasa.

- Radlow - ubijen? Dobri Bože!

- Zar sam rekao Radlow? - Bourkeov glas bio je leden. Donald nije bio u stanju odgovoriti.

- Zar sam rekao Radlow? - ponovo je upitao Bourke. - Govorio sam o Sowlbyju, zar ne? On je odvjetnik i star je. Zašto ste pomislili da je riječ o Radlowu? Vi ga ionako ne poznajete?

Donald Wells se pribrao.

- Poznajem ga, bio je Peterov odvjetnik, zar ne? Peter je o njemu govorio danima. Pitao sam se što se dogodilo s tim starcem, nisam ga vidio godinama. Čudno je što sam pomislio da govorite o Radlowu, ali ja sam već gotovo poludio.

Bourke mu nije odgovorio - hladnim pogledom je promatrao liječnika.

Progovorio je polako i značajno.

- Radlowa je večeras u njegovoj radnoj sobi ustrijelio nepoznati čovjek, kojega je, međutim, vidio susjed. On je bio izašao u vrt tražiti svoga psa, pa je vidio ubojicu kako izlazi iz sobe nakon pucnjave.

Njegov glas je bio čvrst, gotovo jednoličan - govorio je bez stanke, ne dajući sugovorniku priliku da ga prekine.

- Tako je to obično kod ubojstva, doktore, uvijek se dogodi nešto nepredviđeno. Tko bi pretpostavio da jedne takve olujne noći, ugledni građanin Svdenhama njuška po svom vrtu, tražeći psića? I on je vidio ubojicu, opisao mi gaje, pa sam došao uhvatiti....

Čovjek pred njim se ukočio od straha.

-... svaki pa i najmanji znak daje Peter Clifton bio u Svdenha-mu.

Tek tada, na silu, Donald Wells je spustio pogled. Čaša mu je podrhtavala u ruci, ali on je već na brzinu pronašao izgovor za svoje uzbuđenje.

- Radlow! Dobri Bože! - promrmljao je, pošto je iskapio whisky. - Užasna stvar, zar ne?

- Gdje ste ostavili Petera?

- Ostavio sam ga u Longfordu - rekao je Wells. - Rekao je da ima sastanak i da će doći kasnije. Trebao se s nekim sresti u gradu. Činilo mi se da je to Radlow.

Bourke je zamišljeno napucao usne.

- To je bila njegova zamisao. Slučajno sam se našao ispred njegova stana u Carlton House Terrace deset do deset kad je stigao kući. Nisam nikada vidio nekoga da tako loše izgleda, kao jadni stari Peter Clifton. Dobro ste mislili, doktore, trebao se sastati s Radlovom, ali ja sam ga uvjerio da ode u krevet. Sam sam otišao do Radlowa. Kad kažem sam - dodao je pažljivo - hoću reći daje sa mnom pošla gospođa Clifton, ali bila je toliko zabrinuta za Petera, da se taksijem vratila kući. Našao sam Radlowa pola sata nakon ubojstva, pa sam pomislio da bi bilo grozno za Petera da je slučajno viđen blizu odvjetnikove kuće oko deset sati.

Chevne Wells nije odgovorio. Još je promatrao sag. Sada je podigao pogled.

- Što mislite, tko je ubio Radlowa? - mirno je upitao.

- To ćemo lako otkriti čim nađemo pištolj. Sutra će pretražiti vrt. Ne vjerujem da će išta pronaći. Prvorazredni ubojice ne ostavljaju oružje za sobom, osim u pričama ili u slučaju da žele ubojstvo prikropiti nekom drugome. Znam daje to učinjeno jednom ili dvaput. Ostavljaju se čudne kutije cigareta da bi i tupoglavi policajac, poput mene, povjerovao daje Peter ubojica.

Bourke je Wellsa netremice gledao u oči. Donald nije niti tre-pnuo.

- To više slični na krimić, nego na posao Scotland Yarda - rekao je, smješkajući se. - Što želite da za vas učinim, Bourke?

- Vi ste liječnik - Bourke je zamišljeno gledao u strop. - Želio bih od vas protuotrov za hioscin i morfij, ubrizgan potkožno, kako sam to lijepo rekao! Donald je spustio pogled, ali mu se na licu nije pomakao ni jedan mišić.

- To zvuči poput onoga što neuki ljudi nazivaju "mjesečare-njem"?

Bourke je kimnuo.

- Da, i ja sam neuk, pa to isto tako nazivam - rekao je. Donald je slegnuo ramenima.

- Ne znam kakav protuotrov želite. Nema štetnih učinaka, ako se pravilno ubrizga...

-... od strane stručno obrazovanog liječnika... - promrmljao je Bourke. - Čudi me, našao sam hisocin, ali mi nedostaje morfij, sićušna tableta. Sigurno je bila na podu automobila, pa ju je pokupio usisač.. Zamolio sam čistače da potraže malu smeđu tabletu, ali ne vjerujem da će je naći. Liječnici stručnjaci nisu toliko nepažljivi da bi ispustili dvije tablete.

Wells je zatresao glavom.

- Zaista ne znam koji automobil? - upitao je, a zatim iznenada dodao: - Sjednite Bourke. Vi i ja ne govorimo istim jezikom. Vi ste strašno tajanstveni, a mene to prilično zbunjuje. Recite mi što imate na umu. Je li riječ o Peteru? I tko je taj liječnik -stručnjak? Ne poznajem nijednoga, osim sebe - zahihotao je. -Optužujete li me da drogiram Petera ili nešto slično? Kakve to sve skupa ima veze s Radlowom?

Govorio je brzo i nervozno. Pod hladnokrvnim Bourkeovim pogledom nije mogao sakriti napetost.

- Volio bih znati što vam je na umu, nadinspektore?

- Reći ću vam, doktore Wells - rekao je Bourke mirno. - Mislim o tome, kako ste sve novosti koje sam ispričao, krivo shvatili. Vi ste prijatelj gospodina Cliftona, zvat ću ga Peter, jer i sam imam čast biti njegovim prijateljem. Vi niste reagirali, je li to pravi medicinski izraz?, onako kako sam to očekivao. Došao sam i rekao vam da je još jedan njegov poznanik ubijen. Također sam vam rekao da Peter trpi posljedice droge, a nisam uočio da ste se uznemirili, nisam čuo da ste rekli da želite odmah k Peteru kako biste mu pomogli. A upravo sam to očekivao od vas, doktore Wells, no vi to niste učinili. Cijelo vrijeme se branite. Od čega? Kad sam upotrijebio glagol "uhvatiti" gotovo ste se onesvijestili. Zašto? Čega se bojite? Govorim s vama kao muškarac s muškarcem, bez svjedoka.

Chevne Wells je stajao ispred kamina u svojoj omiljenoj pozi, s rukama u džepovima, glave nagnute u stranu, promatrao je detektiva već pomalo vrativši svoje staro samopouzdanje.

- Pa... i ja ću vama reći nešto kao muškarac muškarcu i bez svjedoka - dodao je tiho.

Istupio je naprijed, kucnuo o stol da bi istakao svoje riječi.

- Pretpostavimo, nadinspektore Bourke, da vam kažem kako mi je Peter Clifton priznao da je umorio Basila Halea. Što biste vi učinili? To bi bilo vrlo neugodno za vas, zar ne? Pretpostavimo da sada kažem ili napišem:

"Smatram svojom građanskom dužnošću da obavijestim policiju da mi je gospodin Peter Clif-

ton iz Carlton House Terrace br. 175 priznao da je u trenutku ludila ubio Basila Halea u dvorcu Longford..." Da potpišem taj papir i predam vam ga, što biste učinili?

Bourke je nagnuo naprijed svoju veliku glavu. Njegove oči su bile dva uska proreza.

- Reći ću vam što bih učinio - rekao je svojim dubokim glasom. - Uhapsio bih vas na licu mjesta! Ako ikome treba suditi, onda ste to vi. Imam dovoljno dokaza da vas uhapsim bez istrage.

Usprkos samokontroli, Wells je probljedio.

- Pod kojom optužbom?

- Za svjesno izdavanje falsificirane novčanice na utrka u Hurst Parku. To je prva optužba. Usuđujem se reći da ću ih sutra u ovo vrijeme imati još nekoliko u rukavu.

Sada su maske pale. Iz Donaldovih očiju sijevala je mržnja.

- Čini se da ne shvaćate što govorite, nadinspektore. Morate znati da ne razgovarate s doktorom Wellsom iz Nunheada!

Bourke je kimnuo.

- Vi, čini se ne razumijete, Wells - odbacio je sve titule i uljudnost. - Policija nikada ne traži gužvu. Kad se pojavi nešto, spremna je uhvatiti se u koštac s tim. Policija ne čini zlodjela, ona čeka na zločin. Vi niste doktor Wells iz Nunheada, ja to znam. Za samo dvanaest mjeseci nakon one istrage, imali ste već dobru praksu u Ulici Harlev. Odakle vam novac?

- Što se to, do vraga, vas tiče? - planuo je Donald.

- Tiče me se. Pretpostavimo da vas dovučem na sud, biste li mogli dovesti dva svjedoka čije bi svjedočenje prihvatila svaka porota, da objasne kako ste iznenada postali bogati, kako ste se od doktora Wellsa iz Nunheada pretvorili u doktora Chevne Wellsa iz Ulice Harlev, specijalistu za živčane bolesti. Razmislite o tome, ako taj svoj iznenadni i fantastični napredak možete objasniti, otidite u Scotland Yard i prijavite me, jer ja neću poreći ovo što sam večeras rekao. Upozoravam vas - upro je prstom u blijedog Donalda - ostavite Petera Cliftona na miru. Ako imate plan kako zgrnuti njegovo bogatstvo, zaboravite ga. Počinjena su dva ubojstva. Bili ste u dvorcu Longford kad je ubijen Basil Hale...

- Noćas nisam napuštao kuću...

- Vi ste lažljivac - rekao je Bourke mirno. - Moj čovjek vas je pratio cijeli dan. Izišli ste večeras u osam sati i vratili se četvrt do jedanaest. Moj vas je čovjek izgubio, slušajte me dobro!, između devet i petnaest i onog trenutka kad ste se taksijem dovezli pred

K R A J

For more books visit us at:

[---> www.crostuff.net <---](http://www.crostuff.net)

If you have problem with my book, tell me:

crostuff-knjige@net.hr